

ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬาเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง
จังหวัดนครนายก

การศึกษาครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2555

**The Effects of Using a Guidance Activities Package Together with Sports
Activities to Reduce Aggressive Behaviors of Prathom Suksa V Students at
Wat Santidham Ratbamrung School in Nakhon Nayok Province**

Mr. Somchai Manoon

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Guidance and Psychological counseling

School of Educational Studies

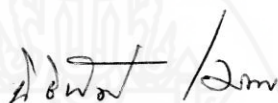
Sukhothai Thammathirat Open University

2012

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬาเพื่อลดพฤติกรรม
ก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง จังหวัดนครนายก
ชื่อและนามสกุล นายสมชาย มะนูน
แขนงวิชา การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิธิพัฒน์ เมฆขจร

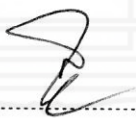
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2555

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิธิพัฒน์ เมฆขจร)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันตำรวจโทหญิง ดร. สุขอรุณ วงษ์ทิม)

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญศรี พรหมมาพันธุ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษา คั่นคว้ออิสระ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬาเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง จังหวัดนครนายก

ผู้ศึกษา นายสมชาย มะนูน รหัสนักศึกษา 2542800608

ปริญญา ศีษาศาสตรมหาบัณฑิต (การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา)

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิธิพัฒน์ เมฆขจร ปีการศึกษา 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง จังหวัดนครนายก

ในการวิจัยใช้การวิจัยเชิงทดลองแบบเปรียบเทียบคะแนนก่อนหลังการทดลอง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และกลุ่มตัวอย่างได้จากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ กิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬา เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าว สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) หลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬาแล้ว พฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 (2) หลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬาแล้ว พฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจาของนักเรียนลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3)หลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬาแล้ว พฤติกรรมก้าวร้าวทางกายของนักเรียนลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (4) หลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬาแล้ว พฤติกรรมก้าวร้าวทางอารมณ์ของนักเรียนลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ พฤติกรรมก้าวร้าว กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมกีฬา ประถมศึกษา

Independent Study title: The Effects of Using a Guidance Activities Package Together with Sports Activities to Reduce Aggressive Behaviors of Prathom Suksa V Students at Wat Santidham Ratbamrung School in Nakhon Nayok Province

Author: Mr. Somchai Manoon; **ID:** 2542800608;

Degree: Master of Education (Guidance and Psychological Counseling);

Independent Study advisors: Dr. Nitipat Mekkhachorn; Assistant Professor;

Academic year: 2012

Abstract

The purpose of this research was to compare aggressive behaviors of Prathom Suksa V students at Wat Santidham Ratbamrung School in Nakhon Nayok Province before and after using a guidance activities package together with participating in sports activities.

This research was an experimental study to compare pre-experiment and post-experiment aggressive behavior scores. The research population comprised Prathom Suksa V students of Wat Santidham Ratbamrung School in Nakhon Nayok Province. The research sample consisted of 15 Prathom Suksa V students studying at the school, obtained by purposive sampling. The treatment instruments were a guidance activities package and sports activities. The instrument employed for data correction was a scale to assess aggressive behavior. The statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

The research findings showed that (1) after using the guidance activities package together with participating in sports activities, the total aggressive behaviors of the students decreased significantly at the .01 level; (2) after using the guidance activities package together with participating in sports activities, the verbal aggressive behaviors of the students decreased significantly at the .01 level; (3) after using the guidance activities package together with participating in sports activities, the physical aggressive behaviors of the students decreased significantly at the .01 level; and (4) after using the guidance activities package together with participating in sports activities, the emotional aggressive behaviors of the students decreased significantly at the .01 level.

Keywords: Aggressive behavior, Guidance activities, Sports activities, Prathom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

งานศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่ายดังนี้ ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิธิพัฒน์ เมฆจรทนต์ อาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งได้ให้คำปรึกษา ข้อชี้แนะ และความช่วยเหลือในหลายสิ่งหลายอย่าง จนกระทั่งงานศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันตำรวจโทหญิง ดร. สุขอรุณ วงษ์ทิม ที่กรุณามาเป็นกรรมการสอบ ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ในแขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ทุกท่านที่ให้โอกาสข้าพเจ้าได้เข้ามาศึกษาในฐานะนักศึกษาทดลองเรียนและมีส่วนประสิทธิ์ประสาทความรู้ และให้แก่ข้าพเจ้า

ขอขอบคุณ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่มีส่วนที่คอยชี้แนะข้อผิดพลาด นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมในการทดลองและตอบแบบสอบถาม น้องๆในกลุ่มที่คอยให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือติดต่อกับทางมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะนางสาวศิริพันธ์ ก้อนแปง และนางสาวจิรัฐดา แก้วประเสริฐ ที่คอยกระตุ้น ให้กำลังใจคอยให้คำปรึกษาต่างๆ

และขอขอบคุณสมาชิกทุกคนในครอบครัวที่เปิดโอกาสให้ไปศึกษาในครั้งนี้ โดยเฉพาะลูกสาวคนกลางที่เป็นผู้ดำเนินการติดต่อกับมหาวิทยาลัยและช่วยในการติดต่อกับแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่สำคัญที่สุดที่ขาดไม่ได้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณแม่ที่เป็นผู้ชี้ให้เห็นความสำคัญของการศึกษาตั้งแต่ข้าพเจ้าเป็นเด็ก และคอยให้กำลังใจ ส่งเสริมสนับสนุนด้านต่างๆ มาตลอด จนกระทั่งงานศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ฉบับนี้สำเร็จลงเป็นอย่างดี

สมชาย มะนูน

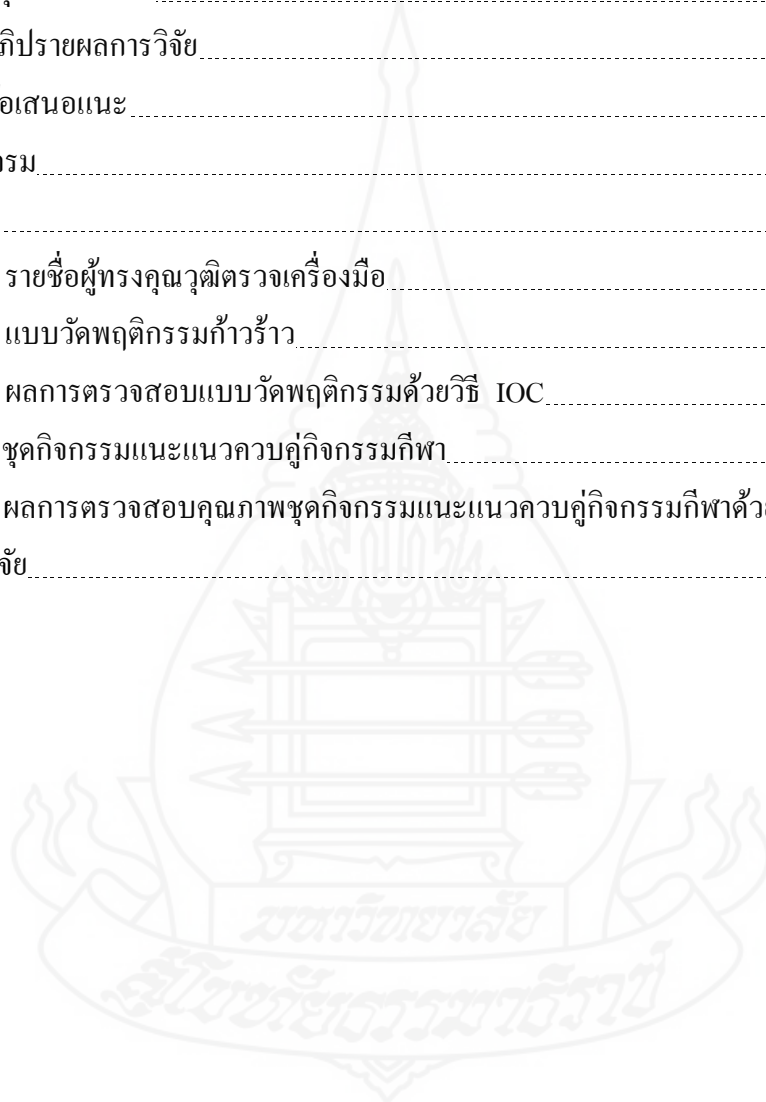
ธันวาคม 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
สมมุติฐานของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว	9
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว	35
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกีฬา	41
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	51
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	51
รูปแบบการวิจัย	51
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล	55
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	56
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	58
การวิเคราะห์ข้อมูล	58
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	61
สรุปผลการวิจัย.....	61
อภิปรายผลการวิจัย.....	63
ข้อเสนอแนะ.....	65
บรรณานุกรม.....	67
ภาคผนวก.....	73
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือ.....	74
ข แบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าว.....	77
ค ผลการตรวจสอบแบบวัดพฤติกรรมด้วยวิธี IOC.....	82
ง ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬา.....	86
จ ผลการตรวจสอบคุณภาพชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬาด้วยวิธี IOC.....	110
ประวัติผู้วิจัย.....	113

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 แผนการดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวคู่กับกิจกรรมกีฬา.....	55
ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติในการเปรียบเทียบคะแนนก่อนการทดลอง กับหลังการทดลองของการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว.....	59
ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติในการเปรียบเทียบคะแนนก่อนการทดลอง กับหลังการทดลองของการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจา.....	59
ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติในการเปรียบเทียบคะแนนก่อนการทดลอง กับหลังการทดลองของการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวทางกาย.....	60
ตารางที่ 4.4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติในการเปรียบเทียบคะแนนก่อนการทดลอง กับหลังการทดลองของการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวทางอารมณ์.....	60

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพปัญหา ของสังคมไทยในปัจจุบัน เป็นสังคมที่เห็นคุณค่าทางวัตถุมากกว่าคุณค่าทางจิตใจ ยิ่งพัฒนาไปเท่าใด ก็จะมีปัญหาจากการพัฒนาเทคโนโลยีเท่านั้น โดยสภาพสังคมที่ขาดการพัฒนาทางด้านจิตใจและปัญญาคบคู่กันไป โดยเน้นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจเป็นเป้าหมายหลัก จากการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อม ในด้านต่าง ๆ ซึ่งประกอบไปด้วย สภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมการศึกษา และสภาวะแวดล้อมทางชุมชน ซึ่งยากแก่การปรับตัวให้ทันต่อสภาวะดังกล่าวได้ จึงทำให้บุคคลต่างๆไม่สามารถที่จะดำรงชีพในสังคมได้อย่างเป็นสุขและในที่สุดจึงเกิดปัญหาสภาพครอบครัวตามมา ซึ่งตัวอย่างหนึ่งที่เรพบจาก พาดหัวข่าว หนังสือพิมพ์ “ตะลึงฆาตกรฆ่า ม.1 ที่แท้ขายทุบแล้วอ้อมทีง!” (หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, 17 ก.ค.55) ข่าวจากสื่อมวลชนทุกแขนงในช่วงเวลานี้ที่สะท้อนความรู้สึกของประชาชนมากที่สุด ทำให้มีคนตั้งคำถามขึ้นว่าเกิดอะไรขึ้นกับสังคมไทยในปัจจุบัน ที่คนเป็นนายแท้ๆฆ่าได้แม้กระทั่งหลานชายวัย 13 ขวบของตนเองที่เลี้ยงดูมาตั้งแต่อายุ 2 ขวบ หากอ่านรายละเอียดในเนื้อข่าวทำให้ทราบรายละเอียดเพิ่มเติมอีกว่าชายคนนั้นในอดีตเคยก่อคดียิงสามีตายเมื่อ ปี 2536 แต่ต่อสู้อัจฉินไม่ต้องติดคุก จากข่าวดังกล่าวหากเราจะมาวิเคราะห์ถึง มูลเหตุของใจที่ทำให้เกิดคดีขึ้นอาจเกิดจากการขาดความยับยั้งชั่งใจ การทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยขาดสติ การแก้ปัญหาด้วยความรุนแรง นอกจากข่าวนี้แล้วยังพบข่าวนักเรียนอาชีวะยกพวกตีกัน ยิงกัน หรือยิงปืนใส่รถประจำทางทำให้มีผู้เสียชีวิตโดยไม่มีเหตุจูงใจใดๆเพียงเพราะนักเรียนกลุ่มที่ถูกทำร้ายเป็นนักเรียนต่างสถาบัน ในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจะพบข่าวทะเลาะวิวาท ชกต่อยกัน และผู้ที่สู้ไม่ได้ก็จะใช้อาวุธทำร้ายคู่ต่อสู้จนบาดเจ็บล้มตายเป็นประจำ

ปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว กลุ่มบุคคลที่น่าเห็นใจและเป็นห่วงมากที่สุดคือเด็ก ซึ่งได้รับผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้ง่ายและรวดเร็ว จึงทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่นเด็กติดยาเสพติด เด็กถูกทอดทิ้ง เร่ร่อน ถูกทารุณกรรม มีปัญหาความประพฤติ ก้าวร้าว เป็นต้น ในเด็กนักเรียนผู้หญิงจะพบว่า

การตบตี ทำร้ายร่างกายกัน สาเหตุส่วนใหญ่มาจาก ปัญหาผู้สาว แล้วตกลงกันไม่ได้เลยใช้กำลังในการแก้ปัญหา ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ปัญหาจะเริ่มขึ้นตั้งแต่วันแรกที่นักเรียนถูกส่งตัวเข้าสู่ระบบโรงเรียน เด็กร้องไห้เพราะถูกบังคับให้อยู่ในห้องเรียนต้องจากพ่อแม่ ไม่มีใครรู้จักทำให้เกิดความคับข้องใจ เมื่อเด็กเริ่มเข้ากลุ่มเด็กบางคนแสดงพฤติกรรม ที่ไม่เหมาะสม ที่เรียกว่าพฤติกรรมก้าวร้าว เช่น ชอบด่า เมื่อไม่พอใจ ทำร้ายเพื่อน แย่งของเล่นเพื่อน กลั่นแกล้งเพื่อนซึ่งปัญหาเหล่านี้บางคนอาจคิดว่าเป็นเรื่องเล็กน้อยเพราะเป็นเรื่องของเด็กอนุบาล ครูบางคนใช้วิธีลงโทษแทนการสั่งสอน ซึ่งบางครั้งการแก้ปัญหาของครูก็ยังไม่ถูกต้องอาจจะเกิดจากการขาดทักษะในการแก้ปัญหา เมื่อเด็กโตขึ้นปัญหาต่างๆเหล่านี้ก็จะรุนแรงตามวุฒิภาวะของเด็ก มีการล้อชื่อพ่อแม่ จับคู่คนโน้นรักคนนี้ พูดส่อเสียด ล้อปมด้อย ตลอดจนด่าทอต่างๆ ทำให้ปัญหารุนแรงจนถึงขั้นการใช้กำลังเกิดขึ้น บางครั้งนำของเพื่อนไปซ่อนเพราะเห็นเป็นเรื่องสนุกสนาน ทำให้เพื่อนคับแค้นใจจนทะเลาะวิวาทกัน บางครั้งนักเรียนที่โตกว่า อยู่ชั้นสูงกว่าหรือแข็งแรงกว่า ก็กลั่นแกล้ง ทำร้ายเด็กที่อ่อนแอกว่า หรือเห็นเด็กผู้หญิงที่ไม่ทางต่อสู้ โดยเห็นว่าเป็นเรื่องสนุกสนานของตน ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทชกต่อย ทำร้ายร่างกายกัน ซึ่งปัญหาดังกล่าวมานั้นก่อให้เกิดปัญหาต่างๆตามมาให้ครูต้องแก้ไขอีกมากมาย ปัญหาต่างๆเหล่านั้นของเด็กหากไม่ได้รับการแก้ไขอย่างถูกวิธีก็จะสะสมจนเป็นนิสัยที่แท้จริงของเด็ก เมื่อได้รับแรงกระตุ้นออกมาทำให้เด็กแสดงพฤติกรรมที่เรียกว่าความก้าวร้าว

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข จำกัดความคำว่า ก้าวร้าว หมายถึง พฤติกรรมที่ประกอบด้วยกิริยา อากักรต่างๆ เหล่านี้ ได้แก่ เลียง คุยโม้ ชอบรังแกผู้อื่น เรียกเรื่องความสนใจ ทำลายสิ่งของตนเองและผู้อื่น ไม่เชื่อฟังที่บ้านและที่โรงเรียน อิจฉาคนอื่น มีเรื่องต่อสู้อ ทำร้ายร่างกายผู้อื่น ส่งเสียงกรีดบอขๆ ชอบบอดเด่น ฉุนเฉียว อารมณ์เปลี่ยนแปลงกะทันหัน พูดมากเกินไป ล้อเลียนข่มขู่ผู้อื่น พูดเสียงดังเกินควร ดังนั้น พฤติกรรมก้าวร้าวจึงมีความหมายกว้างขวางและมีความแตกต่างตามความคิดเห็น ตามทัศนยะของแต่ละบุคคลและกลุ่มสังคมวัฒนธรรม พ่อแม่บางคนมีความเข้มงวดกวดขันกับกิริยาวิจาของลูกอย่างมาก ควบคุมพฤติกรรม มีกฎเกณฑ์ การลงโทษอย่างรุนแรง เป็นประเภทที่ควบคุมมากจนเกินควร ถ้าเด็กโต้แย้งเพื่อรักษาสิทธิของตนเอง ก็จะถูกห้ามพูดห้ามเถียง ห้ามให้เหตุผลมีผลให้เด็กเก็บกด ไม่กล้าแสดงออก มักเก็บกดอารมณ์ความรู้สึกนึกคิด แต่พ่อแม่บางรายปล่อยปละละเลยกับความประพฤติของลูก แม้จะพูดโจมตีผู้อื่นก็ไม่ได้รับการตักเตือนสั่งสอน มีผลให้ลูกเป็นพวกขาดการควบคุม เด็กที่เติบโตมาด้วยวิธีการอบรมเลี้ยงดูต่างกันย่อมมีผลต่อพฤติกรรมที่แตกต่างกัน

โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก เป็นโรงเรียนขนาดกลางเปิดสอนระดับ อนุบาล ถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนและทำหน้าที่ฝ่ายปกครองด้วย ได้พบปัญหาว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว และชอบรังแกเพื่อน เช่น

ชอบเตะ ต่อย แย่งของเล่น และแย่งขนมเพื่อน โดยจะเริ่มเกิดปัญหาดังแต่ระดับอนุบาลจนเพิ่มขึ้นตามระดับชั้นและอายุของนักเรียน โดยในเด็กระดับอนุบาลจะมีการแย่งของเล่น ของกิน ทูบตี และจะเริ่มทะเลาะวิวาทลงมือทำร้ายกันในระดับประถมศึกษาตอนต้นและเพิ่มมากขึ้นในระดับประถมศึกษาตอนปลาย ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกนั้นเป็นพฤติกรรมทางสังคมที่ไม่เหมาะสม ปัญหาดังกล่าวเกิดจาก การเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่ตามใจ การเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่ดีของเพื่อนที่เห็นเป็นสิ่งที่โก้เก๋ ทำตัวเป็นหัวโจกของของกลุ่ม หรือต้องการให้ผู้อื่นยอมรับเพื่อให้เข้ากลุ่ม การเลียนแบบจากละครจากโทรทัศน์และ สื่อสารมวลชนอื่นๆ และความเจริญ ก้าวหน้าทางวัตถุของสังคมไทยในยุคปัจจุบัน ส่งผลให้คนเราขาดน้ำใจต่อกัน หลายสิ่งหลายอย่างที่เคยดีงาม กำลังเปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าจะเป็นสังคม วัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม และจริยธรรม เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วนี้ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่และการใช้ชีวิตของบุคคลในสังคม เช่น คนมีความเห็นแก่ตัวมากขึ้น จนเป็นสาเหตุให้บุคคลมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น ความก้าวร้าว ความวิตกกังวล เป็นต้น

จากการสังเกตพบว่า เมื่อมีการฝึกซ้อมกีฬาเพื่อเตรียมแข่งขันกีฬา นักเรียนที่เคยมีนิสัยก้าวร้าวที่ได้รับคัดเลือกเป็นนักกีฬาของโรงเรียนจะมีนิสัยที่เปลี่ยนไป จะมีความอดทนอดกลั้น มีการให้อภัยกัน มีความรับผิดชอบในการเรียนมากขึ้นเพราะหลักปรัชญาของกีฬา คือ การเป็นผู้มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย มีกฎกติกา มารยาทของการแข่งขันกีฬานั้นๆ ให้ปฏิบัติ น้ำใจนักกีฬา คือ ความสอดคล้องกันของ การเคารพกติกา การมีสปิริต การมีมารยาท ของผู้เล่นกีฬา ซึ่งอาจเกี่ยวพันกับการเป็นผู้ชนะที่ดี เช่นเดียวกับการเป็นผู้แพ้ที่ดี ฉะนั้นก็อาจกล่าวได้ว่า น้ำใจนักกีฬาเป็นส่วนประกอบแห่งคุณธรรมในเกมส์กีฬา การที่นักกีฬาทั้งสองทีม มีโอกาสเท่าๆ กันในการเป็นผู้ชนะ และเล่นอยู่ในกรอบกติกา มารยาท ในขณะที่น้ำใจนักกีฬานั้น คือ คุณธรรมในการเล่นกีฬา เช่น ความซื่อสัตย์ต่อคู่แข่ง ตรงไปตรงมา มุ่งมั่น แน่วแน่ และสง่างาม แม้ในยามที่คู่แข่งเล่นนอกกติกา หรือไ้มารยาท และยังรวมถึงการเคารพต่อผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนร่วมทีม โค้ช คู่แข่ง และผู้ตัดสิน ในอีกนัยหนึ่ง น้ำใจนักกีฬา คือ การระงับอารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเองต่อแรงปรารถนาของตนเอง ต่อการถูกทำทายเป็น โอกาสในชัยชนะ ฯลฯ ซึ่งอาจเกิดขึ้นระหว่างการเล่นกีฬา การเป็นนักกีฬาที่ดี หรือมีน้ำใจนักกีฬานั้น สามารถมองจากมุมมองของการมีคุณค่าแห่งคุณธรรม และจริยธรรมในการเล่นกีฬา ดังนั้น ภาพที่นักกีฬาช่วยพุงคู่แข่งให้ลุกขึ้น หลังจากการสกัดอันหนักหน่วง หรือการโอบกอดจับมือกันหลังจบเกม คือ ภาพที่สวยงามประทับใจ และตรึงอารมณ์ผู้ชมเสมอ

ชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึง มวลประสบการณ์ที่จัดให้ผู้รับบริการ แต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มได้ปฏิบัติหรือได้มีส่วนร่วมเพื่อให้ผู้รับบริการบรรลุเป้าหมายและขอบข่ายของการแนะ

แนวจากการสัมมนาระหว่างคณาจารย์ และ นักศึกษาระดับมหาบัณฑิตแขนงการแนะแนว ปีการศึกษา 2545 ได้กำหนดให้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีความหมาย ดังนี้ชุดกิจกรรมแนะแนวหมายถึง กิจกรรมหลายกิจกรรมที่นำ มารวมกันเข้าอย่างเป็นระบบตามเป้าหมาย และขอบข่ายของการแนะแนว โดยชุดกิจกรรมแนะแนวประกอบด้วย 1) คู่มือผู้ให้บริการ ซึ่งมีคำชี้แจงการเตรียมการของผู้ให้บริการ 2) แผนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ 3) คู่มือผู้รับบริการซึ่งมี ใบงาน ใบความรู้ และแบบทดสอบ ก่อนและหลัง 4) สื่อหรืออุปกรณ์การจัดกิจกรรม

สุพัฒนา ร่วมโพธิ์ (2546:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการแสดงออกที่เหมาะสมในการเผชิญความขัดแย้งระหว่างเพื่อน ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกพัฒนวิชาการ วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 16 คนที่มีการแสดงออกที่ไม่เหมาะสมในการเผชิญความขัดแย้งระหว่างเพื่อน เป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยชุดกิจกรรมแนะแนว จำนวน 8 กิจกรรม แบบทดสอบ และแบบสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมในการเผชิญความขัดแย้งระหว่างเพื่อน และแบบสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองมีการแสดงออกที่เหมาะสมในการเผชิญ ความขัดแย้งระหว่างเพื่อน สูงขึ้นหลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กิจกรรมกีฬา (sport) เป็นกิจกรรม หรือเป็นการใช้ทักษะทางกายภาพเพื่อการแข่งขัน โดยมีกติกาเป็นตัวกำหนด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการพักผ่อน การแข่งขัน ความเพลิดเพลิน ความสำเร็จ การพัฒนาของทักษะ หรือหลายสิ่งรวมกัน กีฬาเป็นกิจกรรมที่ควบคู่กับการแข่งขัน และระบบคะแนน

สมศักดิ์ ศิริวงศ์ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองเพื่อส่งเสริมความรู้ด้านกีฬาพื้นเมืองไทย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 32 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตตอารี จังหวัดลำปาง เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือชุดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทย แบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า คะแนนหลังการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่า ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมและนักเรียนมีความคิดเห็นต่อกีฬาพื้นเมือง ในระดับเห็นด้วย

ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่ชุดกิจกรรมกีฬาเป็นเครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบไปด้วยกิจกรรมด้านแนะแนวหลาย ๆ กิจกรรมรวมทั้งกิจกรรมด้านเกมและกีฬา โดยกิจกรรมด้านแนะแนวมุ่งให้นักเรียนได้คิด ไตร่ตรอง ทบทวน ก่อนที่จะพูด กระทำ หรือแสดงออกทางอารมณ์ และกิจกรรมกีฬาเป็นกิจกรรมที่ฝึกให้นักเรียนรู้จักการอดทน อดกลั้นต่อคำพูดถูก เหยียดหยาม ข่มขู่ การกระทบกระทั่งกันทางร่างกาย ตลอดจนการแสดงออกทางอารมณ์ที่ไม่สมควร และฝึกให้นักเรียนมีความร่วมมือกันทำกิจกรรมเพื่อให้เกิดความสามัคคีในกลุ่ม เพราะนักกีฬาที่ดีจะต้อง

ปฏิบัติตามกฎ กติกาและมารยาท โดยผู้วิจัยมีความมุ่งหวังว่านักเรียนที่ได้ปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว ควบคู่กิจกรรมกีฬาแล้ว นักเรียนจะพัฒนาพฤติกรรมในด้านความก้าวร้าวให้ลดลงทั้งด้านวาจา ด้านร่างกาย และด้านอารมณ์

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวทางในการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน โรงเรียนวัด สันติธรรม-ราษฎร์บำรุง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่ชุดกิจกรรมกีฬาเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนต่อไป เพื่อหาแนวทางป้องกัน ปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพราะเด็กวัยนี้ควรมีประสบการณ์ชีวิตที่ดีและมีพัฒนาการที่เหมาะสม จะส่งผลให้เป็นประชากรอันเป็นทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพของประเทศ เพราะผู้วิจัยเชื่อว่าเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวทุกคนยังเป็นคนใฝ่ดี สังคมควรให้โอกาสเขาปรับปรุง แก้ไข พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมดังกล่าว หากสังคมปล่อยปละละเลยไปก็จะเป็นภาระของสังคมและ ประเทศชาติ ต่อไป

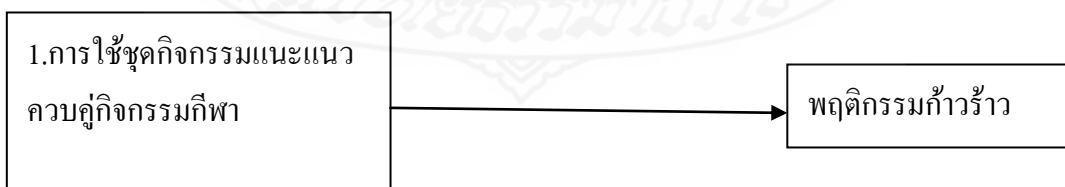
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่ กิจกรรมกีฬาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง จังหวัดนครนายก

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

4. สมมุติฐานของการวิจัย

นักเรียน มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬา

5. ขอบเขตการศึกษา

5.1 ประชากร นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 31 คน

5.2 กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 31 คน ที่ได้จากการเลือกอย่างเจาะจง จำนวน 15 คน เพื่อใช้ในการทดลอง

5.3 ตัวแปรที่ศึกษา

5.3.1 *ตัวแปรอิสระ* คือ การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬา

5.3.2 *ตัวแปรตาม* คือ พฤติกรรมก้าวร้าว

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนวที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบ โดยใช้กิจกรรมต่างๆ เช่น การอภิปราย การรายงานเป็นกลุ่ม เป็นรายบุคคล กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมุติการแก้ปัญหา โดยใช้อุปกรณ์ต่างๆ เช่น รูปภาพ สื่อต่างๆ โดยมีความมุ่งหมายให้เด็กนักเรียนเกิดพฤติกรรมตามจุดประสงค์ของชุดกิจกรรมแนะแนวที่สร้างขึ้น

6.2 กิจกรรมกีฬา หมายถึง เกมหรือการเล่นที่มีกฎ กติกา ในการเล่นอย่างชัดเจน โดยมากจะใช้ทักษะพื้นฐาน มิได้ใช้ทักษะขั้นสูงอย่างกีฬา โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น ความกล้าแสดงออก การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ฝึกการแก้ปัญหา เฉพาะหน้า การจัดกิจกรรมประเภทนี้ สามารถเลือกจัดให้ตรงกับ จุดมุ่งหมายได้ ซึ่งประกอบไปด้วยกิจกรรมจำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่เน้นให้เห็นถึงคุณและโทษของคำพูด ซึ่งผู้ที่เป็นนักกีฬาหรือบุคคลอื่นๆ เลือกใช้ประโยชน์ได้และกิจกรรมความสามัคคีที่มุ่งเน้นการกระทำที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน

6.3 ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬา หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมกีฬาจำนวน 5 กิจกรรมรวมทั้งการปฐมนิเทศ ที่มุ่งให้เข้าใจในการทำกิจกรรมร่วมกันและกิจกรรมปัจเจกนิเทศ ที่มุ่งให้นักเรียนเข้าใจการอยู่ร่วมกัน ซึ่งอาจจะมีการปฏิสัมพันธ์ทั้งด้านดีและไม่ดี ซึ่งนักเรียนจะได้เห็นแนวทางในการเลือกวิธีการแก้ปัญหาทั้งด้านวาจา ด้านร่างกายและด้าน โดยมีความมุ่งหวังให้นักเรียนมีการพัฒนาด้านพฤติกรรมที่ดีขึ้น ลดพฤติกรรมก้าวร้าวลง

6.4 นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

6.5 พฤติกรรมความก้าวร้าว หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียน ที่มีการแสดงออกทางกาย ทางวาจา ในลักษณะรุนแรง ในลักษณะที่สังคมไม่ยอมรับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน

6.5.1 ความก้าวร้าวทางวาจา หมายถึง การด่าด้วยวาจาไม่สุภาพ การพูดจาดูถูกเหยียดหยาม ส่อเสียดให้ได้ยิน ส่อเสียดชื่อพ่อแม่หรือปมด้อยของเพื่อน พูดสวนคำผู้ใหญ่ และตะโกน

6.5.2 ความก้าวร้าวทางกาย หมายถึง การกระทำให้ผู้อื่นได้รับความเจ็บปวด ทำร้ายร่างกาย กลั่นแกล้ง แย่งชิงสิ่งของ แสดงอาการต่อต้าน จัดจั้นไม่กระทำตามคำสั่งของผู้ใหญ่ในสิ่งที่ถูกที่ควร

6.5.3 ความก้าวร้าวทางอารมณ์ หมายถึง การแสดงออกทางสีหน้า ท่าทางความรู้สึก ในทางข่มขู่ ไม่พอใจ ฮึดฮัด ซึ่งสังเกตเห็นได้

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 นำข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ ใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

7.2 นำความรู้ที่ได้จากการวิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนาของนักเรียนโรงเรียนอื่นๆ ได้ต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัย ได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการ
การวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว
 - 1.1 ความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าว
 - 1.2 องค์ประกอบของพฤติกรรมก้าวร้าว
 - 1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
 - 1.4 คุณลักษณะของผู้มีพฤติกรรมก้าวร้าว
 - 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว
 - 1.5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 1.5.2 งานวิจัยในต่างประเทศ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.1 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.2 องค์ประกอบของชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.3 ลักษณะของชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 2.4.2 งานวิจัยในต่างประเทศ
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกีฬา
 - 3.1 ความหมายของกิจกรรมกีฬา
 - 3.2 องค์ประกอบของกิจกรรมกีฬา
 - 3.3 คุณลักษณะของกิจกรรมกีฬา
 - 3.4 ความสำคัญและประโยชน์ของการออกกำลังกาย
 - 3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกีฬา
 - 3.5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 3.5.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว

1.1 ความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าว

ในทางจิตวิทยา ได้มีผู้ให้ความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าวไว้ดังนี้
 พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์ (2528: 203) ให้ความหมายของความก้าวร้าว ไว้ว่าเป็นการตอบสนองด้วยการส่งสิ่งเร้าที่ก่อให้เกิดอันตรายให้กับอินทรีย์อื่น หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของผู้อื่น

สุชา จันทน์เอม (2533: 97) ให้ความหมายว่า ความก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมของคนที่ขาดความสุขอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจแสดงออกทางร่างกายหรือวาจาก็ได้ เช่น การทำลายข้าวของการทำร้ายร่างกายการดูค่า การพูดจาหยาบคาย เป็นต้น การก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมที่เด็กเรียนรู้จากสังคม เด็กจะใช้การป้องกันตนเองจากการรุกรานของผู้อื่น เช่น เมื่อถูกพ่อแม่ดู เด็กก็มักจะโต้เถียง เมื่อถูกเพื่อนล้อเลียน เด็กมักจะชกต่อย เป็นต้น

ขณะที่ สุธีรา นำเอี่ยม(2434) สรุปว่าพฤติกรรมก้าวร้าวหมายถึง การกระทำที่แรงกว่าปกติ เพื่อปลดปล่อยความเครียดและระบายความคับข้องใจของตนเอง แต่เป็นการกระทำที่มุ่งที่จะทำให้ผู้อื่นเจ็บปวดหรือเสียหาย หรือมุ่งทำร้ายผู้อื่นทั้งที่เจตนาและไม่เจตนา

วรรณมา ช่องคารากุล(2533 อ้างถึงในวุฒิสกคค์ แต่งเหลืออง, 2547:11) กล่าวว่า พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมที่มุ่งร้าย ทำให้บาดเจ็บ หรือทำลายบุคคล หรือสิ่งของที่ไม่พึงพอใจ หรือเกลียดชัง แต่ต้องพิจารณาที่เจตนาของพฤติกรรมนั้น

รัชนี สุวมาตย์ (2544 อ้างถึงในชนัญญา เงินเมือง, 2553) ได้สรุปความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าว ว่าเป็นพฤติกรรมที่เกิดจาก2 ประการได้แก่ ประการแรก คือแรงขับที่ติดตัวมาแต่กำเนิด และประการที่ สอง คือการเรียนรู้ การสังเกต การเลียนแบบผู้อื่น รวมทั้งการได้รับการเสริมแรง ซึ่งทั้ง2 ประการที่แสดงออกมาเป็นความก้าวร้าวจะส่งให้ผู้อื่นบาดเจ็บ และไม่พอใจต่อการกระทำนั้น ซึ่งสามารถแบ่งความก้าวร้าวออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ความก้าวร้าวทางด้านวาจา หมายถึงการพูดที่ทำให้ผู้อื่นเกิดความไม่พอใจ อับอายน้อยใจ เช่น พูดนินทา พูดข่มขู่ พูดดูค่า พูดสบประมาท พูดคำหยาบ
2. ความก้าวร้าวทางการกระทำ หมายถึง การกระทำที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อตนเอง ผู้อื่น หรือทรัพย์สิน เช่น ทบตี ชกต่อย กลั่นแกล้ง ทำให้ผู้อื่นเจ็บตัว ทำลายข้าวของ ใช้อาวุธทำร้าย หรือทำลายต่อสังคมที่ควรได้รับการศึกษาเพื่อหาทางแก้ไข ปัจจุบันเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมได้รับความสนใจมากกว่าแต่ก่อน โดยเฉพาะปัญหาทางพฤติกรรมที่เกิดจากแรงจูงใจไฟก้าวร้าว ที่ผลักดันและกระตุ้นให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นการกระทำของคน

ที่ขาดความสุขอย่างยิ่ง อาจแสดงออกทั้งทางกายหรือวาจา เช่น ทำลายข้าวของทำร้ายร่างกาย คุกคาม หรือพูดหยาบคาย ถ้าเด็กมีลักษณะดังกล่าวจะทำให้โรงเรียนและห้องเรียนขาดระเบียบวินัย ตลอดจนก่อให้เกิดความวุ่นวายในสังคม ถ้ามีการแสดงออกในลักษณะที่รุนแรงบ่อยครั้ง ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างหนักต่อสังคมโดยรวม คือ นำไปสู่ปัญหาอาชญากรรมคุกคาม ความปลอดภัย และทรัพย์สินของประชาชน เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นในบ้านเมือง

และสิริรักษ์ รัตนสุวจน์(2549:13) สรุปว่าพฤติกรรมก้าวร้าว คือการแสดงออกถึงความรู้สึก ความคิดเห็น และความต้องการต่างๆ ในแนวทางที่ไม่เหมาะสม ซึ่งเป็นการใช้ความรุนแรงทางร่างกายหรือทางวาจา ที่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนหรือได้รับความเสียหายทั้งร่างกายและจิตใจ

อรพญา พัทบุรี(2552:12)ให้ความหมายของของความก้าวร้าวว่า ความก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมของคนที่มีความผิดปกติ ซึ่งอาจแสดงออกทางร่างกายหรือวาจาก็ได้ เช่น การทำลายข้าวของ การทำร้ายร่างกายการคุกคาม การพูดจาหยาบคาย เป็นต้นการก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมที่เด็กเรียนรู้จากสังคม เด็กจะใช้การป้องกันตนเองจากการรุกรานของผู้อื่น เช่น เมื่อถูกพ่อแม่ดู เด็กก็มักจะโต้เถียงเมื่อถูกเพื่อนล้อเลียน เด็กมักจะชกต่อย เป็นต้น ปัญหาทางพฤติกรรมเหล่านี้มีสาเหตุมาจากความรู้สึกกังวลใจ ความกดดันทางอารมณ์ พฤติกรรม ดังกล่าวย่อมเป็นภัยต่อสังคมที่ควรได้รับการศึกษาเพื่อหาทางแก้ไข

ฟรอยด์ (Freud:1937 อ้างถึงใน เจตสุดา บุษบา, 2550:11) กล่าวว่าพฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกมากคือการทำลายผู้อื่น มีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้ผู้อื่นได้รับพฤติกรรมก้าวร้าวนั้นมีอันตราย ทั้งโดยเจตนาหรือไม่เจตนาก็ตามถือเป็นความก้าวร้าวทั้งสิ้น ส่วน แบนดูรา(Bandura:1973)เพิ่มเติมว่า พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมที่ทำให้ผู้อื่นบาดเจ็บหรือได้รับความเสียหาย และคนในสังคมเห็นว่าพฤติกรรมนั้นเป็นความก้าวร้าวสอดคล้องกับ ฟรีดอมและเซียร์ (Freedom & Sears:1970) กล่าวว่า ความก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมใดๆที่เป็นอันตรายก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่น ซึ่งขึ้นอยู่กับเจตนาและจุดมุ่งหมายของการกระทำ ในขณะที่ แลงก์และจาคูบอวสกี (Lang & Jakubowski อ้างถึงในสิริรักษ์ รัตนสุวจน์,2549:4) กล่าวว่า พฤติกรรมก้าวร้าว หมายถึง การแสดงออกเพื่อปกป้องสิทธิส่วนบุคคลของตนด้วยวิธีรุนแรง ทั้งยังล่วงเกินสิทธิของผู้อื่นเสมอ อีกทั้งเป้าหมายของความก้าวร้าว คือการมีอิทธิพลที่เหนือกว่า การเป็นผู้ชนะ และการขู่บังคับให้ผู้อื่นแพ้ บุคคลที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว มักจะพยายามเอาชนะโดยทำให้ผู้อื่นขายหน้า ทำให้เสื่อมเสีย หรือทำให้ผู้อื่นเป็นฝ่ายแพ้และไม่กล้าแสดงออก ส่วน บีโควิสต์(Bjorkqvist :1985) ให้คำจำกัดความว่า ความก้าวร้าวคือ ความตั้งใจที่จะทำอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต ซึ่งเป็นการกระทำ เป็นความตั้งใจ และมีวัตถุประสงค์ที่อันตราย หรือการบาดเจ็บที่ได้ทั้งทางกาย หรือทางความคิด เป็นการกระทำที่ใช้กาย

หรือคำพูด ทั้งโดยตรงและทางอ้อม ทั้งตั้งใจและไม่ตั้งใจและเป็นสิ่งที่สิ่งมีชีวิตต้องการที่จะหลีกเลี่ยงจากการถูกระทำ

สรุปความก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมของคนที่มีความปัญหา ซึ่งอาจแสดงออกทางร่างกายหรือวาจาก็ได้ เช่น การทำลายข้าวของ การทำร้ายร่างกายการดูค่า การพูดจาหยาบคาย เป็นต้น การก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมที่เด็กเรียนรู้จากสังคม เด็กจะใช้การป้องกันตนเองจากการรุกรานของผู้อื่น เช่น เมื่อถูกพ่อแม่ดู เด็กก็มักจะโต้เถียง เมื่อถูกเพื่อนล้อเลียน เด็กมักจะชกต่อย เป็นต้น ปัญหาทางพฤติกรรมเหล่านี้มีสาเหตุมาจากความรู้สึกกังวลใจ ความกดดันทางอารมณ์ พฤติกรรมดังกล่าวย่อมเป็นภัยต่อสังคมที่ควรได้รับการศึกษาเพื่อหาทางแก้ไข

1.2 องค์ประกอบของพฤติกรรมก้าวร้าว

เพชรสุดา เพชรใส(2525:38) ให้ความหมายว่า เป็นการแสดงออกของความรู้สึกก้าวร้าวที่มีต่อบุคคลอื่นหรือสิ่งของ การแสดงพฤติกรรมออกมานี้ไม่เหมาะสมในลักษณะต่างๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมดังต่อไปนี้ การแสดงออกทางร่างกาย เช่นการขว้างปา ต่อย ผลัก ทูบและรังแกเด็กอื่น รวมทั้งทำลายสิ่งของ การแสดงออกทางคำพูด เช่น การข่มขู่โต้เถียงครูและเพื่อน พูดเยาะเย้ยถากถางซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้เป็นผลมาจากแรงจูงใจใฝ่ก้าวร้าวกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมา นอกจากนี้คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2528 ,หน้า57-58) กล่าวถึงพฤติกรรมก้าวร้าวว่า เป็นพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่นในทางที่ไม่ดี และมีลักษณะในทางทำลาย ซึ่งแยกได้เป็น 9 ลักษณะ คือ

1. ว่ากล่าว ข่มขู่ พูดก่อกวนผู้อื่น
2. ทำร้ายร่างกายตนเองหรือผู้อื่น
3. เอาของเพื่อนมาใช้โดยเพื่อนไม่อนุญาตเป็นการก้าวก่ายสิทธิผู้อื่น
4. ทำลายสิ่งของให้เสียหาย
5. ตีกัน ทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน
6. โต้เถียงกัน คำกัน
7. แย่งของกัน
8. พูดทำพนัน พูดโอ้อวด
9. ยึดถือของทุกอย่างเป็นของตน หวงของ

สุชา จันทน์แอม (2533: 97) ให้ความหมายว่า ความก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมของคนที่ขาดความสุขอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจแสดงออกทางร่างกายหรือวาจาได้ เช่น การทำลายข้าวของ การทำร้ายร่างกายการดูค่า การพูดจาหยาบคาย เป็นต้น การก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมที่เด็กเรียนรู้จากสังคม

เด็กจะใช้การป้องกันตนเองจากการรุกรานของผู้อื่น เช่น เมื่อถูกพ่อแม่ดู เด็กก็มักจะโต้เถียง เมื่อถูกเพื่อนล้อเลียน เด็กมักจะชกต่อย เป็นต้น

ประภาพรรณ เอี่ยมสุภามิต (2537, หน้า 158) ได้แบ่งพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปฐมวัยไว้ 3 รูปแบบ คือ

1. พฤติกรรมก้าวร้าวทางกาย ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่
 - 1.1 การทำร้ายร่างกายผู้อื่น หมายถึงการตี เตะ ต่อย ผลัก ขว้าง ปา หยิก ข่วน และดึงผม เป็นต้น
 - 1.2 การทำร้ายร่างกายตนเอง หมายถึง การกระแทกตัวเอง ชกตัวเอง นอนคู้กับพื้น หัวชนฝา นั่งทิ้งตัวหงายหลังลงบนพื้น เป็นต้น
2. พฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจา เช่นการด่า การข่มขู่ การพูดถ้อยคำ การโต้เถียง การทำเสียงดัง เป็นต้น
3. พฤติกรรมก้าวร้าวทำลายทรัพย์สินสมบัติ หมายถึงการแย่งของกัน การทุบ การขว้างสิ่งของ การทิ้งสิ่งของ เป็นต้น

ปราณี จันท์หอม (2541: 9) กล่าวว่า การแสดงออกของความก้าวร้าว มีได้หลายทางคือ

1. ทางวาจาหรือคำพูด เช่นการพูดจา พุดกรร โชก ข่มขู่ เป็นต้น
 2. ทางการกระทำของร่างกาย เช่นการต่อสู้ การตีรันฟันแทง การข่มขืน เป็นต้น
 3. การกระทำให้เกิดความสูญเสียทรัพย์สินสมบัติ เช่น การทำลายข้าวของให้เสียหาย ทูบไฟแตก จุดไฟเผา วางระเบิด เป็นต้น
 4. การนิินทาวาร้าย เพื่อให้เกิดความเจ็บ อับอาย และเสียชื่อเสียง
- สมพร สุทัศนีย์(2543, หน้า 43) ได้กล่าวถึง อาการที่แสดงออกของพฤติกรรมก้าวร้าวโดยทั่วไปดังนี้

1. พุดจาหยาบคาย ชอบโต้เถียง
2. ชอบตำหนิติเตียนผู้อื่น
3. รังแกผู้อื่น เช่น แย่งของจากพวก
4. ชอบต่อสู้ ทุบตี ตบหน้า เขกหัวเพื่อนในชั้นเรียน
5. ชอบพุดขัดจังหวะเวลาครูสอน
6. ชอบทำลายข้าวของ เช่นฉีกสมุด ขว้างปาสิ่งของให้เสียหาย

นนทียา นายศรีศิริ (2545 อ้างถึงใน ศิริรัตน์ นิมมา, 2550:5) กล่าวว่า การแสดง ความก้าวร้าวทางตรงเป็นการแสดงความก้าวร้าวออกมาในรูปแบบที่เปิดเผย และสามารถเห็นได้

อย่างชัดเจน (Overt Aggression) ส่วนการแสดงความก้าวร้าวทางอ้อมนั้นเป็นการกระทำที่ไม่สามารถเห็นได้อย่างชัดเจน เนื่องจากการกระทำดังกล่าว ผู้กระทำมักจะไม่เปิดเผยตนเอง ซึ่งจะสังเกตได้ว่าการแสดงความก้าวร้าวออกมาทางอ้อมนั้นมักจะแสดงออกมาในรูปแบบของการทำลายความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือที่เรียกว่าความก้าวร้าวแบบทำลายความสัมพันธ์ (Relational Aggression)

บัส (Buss: 1961 อ้างถึงใน ศิริรัตน์ ฉิมมา, 2550) ได้แบ่งพฤติกรรมก้าวร้าว 2 แบบดังนี้

1. ความก้าวร้าวทางกาย(Physical Aggression)เป็นความก้าวร้าวที่แสดงออกโดยใช้อวัยวะเช่น แขน ขา ฟันหรือใช้อวัยวะทางกายร่วมกับอาวุธ เช่นมีด ปืน เพื่อให้ผู้อื่นได้รับความเจ็บปวด

2. ความก้าวร้าวทางวาจา(Verbal Aggression) เป็นการตอบสนองต่อสิ่งที่มากระตุ้นโดยใช้ถ้อยคำที่ทำให้ผู้อื่นได้รับความเจ็บปวด

สรุปองค์ประกอบของพฤติกรรมก้าวร้าวเป็น พฤติกรรม ที่มีการแสดงออกทางกาย ทางวาจาและกิริยา ท่าทาง ในลักษณะรุนแรง ในลักษณะที่สังคมไม่ยอมรับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน

1. ความก้าวร้าวทางวาจา หมายถึงการคำด้วยวาจาไม่สุภาพ การพูดจาดูถูกเหยียดหยาม ส่อเสียดให้ได้ยิน ส่อเสียดชื่อพ่อแม่หรือปมด้อยของเพื่อน พูดสวนคำผู้ใหญ่ และตะโกน

2. ความก้าวร้าวทางกาย หมายถึงการกระทำที่ผู้อื่นได้รับความเจ็บปวด ทำร้ายร่างกาย กลั่นแกล้ง แย่งชิงสิ่งของ แสดงอาการต่อต้าน ขัดขืนไม่ทำตามคำสั่งของผู้ใหญ่ในสิ่งที่ถูกที่ควร

3. ความก้าวร้าวทางอารมณ์ หมายถึงการแสดงออกทางสีหน้า ท่าทาง ความรู้สึกในทางข่มขู่ ไม่พอใจ อึดอัด ซึ่งสังเกตเห็นได้

1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าของนักจิตวิทยาหลายท่านที่สนใจเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งมีแนวคิดแตกต่างกันออกไป ทำให้เกิดเป็นทฤษฎีที่เกี่ยวกับความก้าวร้าว ดังต่อไปนี้

1.3.1 ทฤษฎีสัญชาตญาณที่เกี่ยวกับความก้าวร้าว (Instinct Theories of Aggression)

เป็นทฤษฎีที่ ฟรอยด์ เห็นว่าความก้าวร้าวเป็นสัญชาตญาณที่เกิดขึ้น ภายในตัวมนุษย์ไม่ได้เกี่ยวกับเหตุการณ์ภายนอก คือ มนุษย์เป็นผู้ที่ก้าวร้าวเสมอโดยไม่เลือกสถานการณ์ นอกจากนั้นเขายังกล่าวถึงเรื่องความพึงพอใจทางเพศ จากการถูกร่วมเพศทำร้ายซึ่งจะทำให้

เจ็บปวดทางร่างกายหรือจิตใจ (Masochism) ว่าเป็นแนวโน้มที่บุคคลจะเพิ่มความรู้สึกพึงพอใจจากการทำร้ายตนเองซึ่งเป็นผลมาจากความต้องการทำร้ายหรือก้าวร้าวผู้อื่น ทั้งนี้เพราะการก้าวร้าวต่อผู้อื่นไม่สามารถแสดงออกมาได้ง่าย จึงหันมาทำร้ายตนเอง ฟรอยด์ ได้ให้ความเห็นว่า การที่บุคคลมีความรู้สึกเช่นนี้เป็นเพราะมีความรู้สึกผิดติดอยู่ในจิตสำนึก

1.3.2 ทฤษฎีชีววิทยาที่เกี่ยวกับความก้าวร้าว (Biological Theories of Aggression)

จากการศึกษาของแพทย์ที่ผ่าตัดสมองของชายผู้หนึ่งชื่อ ชาร์ลี วิทแมน (Charlies Whitman) ผู้เป็นอาชญากรฆ่าบุคคลในครอบครัวแล้วเขียนบันทึกไว้ก่อนฆ่าตัวตาย แพทย์ได้พบก้อนเนื้อออกขนาดใหญ่ในสมอง ซึ่งทำให้แพทย์เชื่อว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้เขามีการกระทำที่โหดร้าย และจากการที่ได้ทดลองฝังเข็มอิเล็กโทรด (Electrode) เข้าที่สมองของสัตว์และพบว่าทำให้สัตว์ก้าวร้าวขึ้นในการวิจัยเชื่อว่าพันธุกรรมหรือโครโมโซมที่ผิดปกติทำให้เกิดการกระทำที่ก้าวร้าวได้

1.3.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

แบนดูรา (Bandura. 1973: 211) นักจิตวิทยาสังคมส่วนมากเชื่อกันว่า ความก้าวร้าวของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้เช่นเดียวกับพฤติกรรมอื่น ความก้าวร้าวมิได้เป็นผลของสัญชาตญาณหรือแรงขับซึ่งเกิดจากความคับข้องใจ แต่เป็นผลของการเรียนรู้จากการสังเกตหรือการเลียนแบบจากปทัสถานทางสังคม การได้รับรางวัลและการถูกลงโทษยิ่งพฤติกรรมก้าวร้าวนั้นได้รับการเสริมแรงมากเท่าไร ก็มีแนวโน้มที่จะเกิดพฤติกรรมนั้นขึ้นอีกเท่านั้น ตัวอย่างเช่น บุคคลที่เกิดความคับข้องใจ เนื่องจากมีอุปสรรคขัดขวางไม่ให้ไปสู่เป้าหมายหรือมีอารมณ์ขุ่นข้อง เนื่องจากเหตุการณ์ดิ่งเครียดบางอย่าง อารมณ์จะกระตุ้นให้เกิดการตอบสนองต่างๆ กัน แล้วแต่บุคคลเคยเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาวะการดิ่งเครียดนั้นๆ อย่างไร

เฟชบัค (Feshbach. 1956: 211) กล่าวว่า ความก้าวร้าวของบุคคลนั้นได้รับการเรียนรู้มาจากในอดีตทั้งสิ้น และเขายังพบว่าถ้าแม่ลงโทษเด็กด้วยการเข็นตีมาเพียงใด เด็กก็จะแสดงความก้าวร้าวต่อเพื่อน พี่ น้อง และผู้ปกครองมากขึ้นเท่านั้น ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชื่อว่าองค์ประกอบที่สำคัญของพฤติกรรมก้าวร้าวมี 2 ประการ คือ แม่แบบ (Model) และแรงเสริม (Reinforcement) ที่ทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าว

สรุปทฤษฎีพฤติกรรมก้าวร้าวจากการศึกษาค้นคว้าของนักจิตวิทยา ซึ่งมีแนวคิดแตกต่างกันออกไป ทำให้เกิดเป็นทฤษฎีที่เกี่ยวกับความก้าวร้าว ดังต่อไปนี้ 1)ทฤษฎีสัญชาตญาณ ที่เกี่ยวกับความก้าวร้าว (Instinct Theories of Aggression) เป็นทฤษฎีที่Freud เห็นว่าความก้าวร้าวเป็นสัญชาตญาณที่เกิดขึ้น ภายในตัวมนุษย์ไม่ได้เกี่ยวกับเหตุการณ์ภายนอก 2)ทฤษฎีชีววิทยาที่เกี่ยวกับความก้าวร้าว (Biological Theories of Aggression) ในการวิจัยเชื่อว่าพันธุกรรม

หรือ โครโมโซมที่ผิดปกติทำให้เกิดการกระทำที่ก้าวร้าวได้ และ3) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) เป็นทฤษฎีที่มีความเชื่อว่า ความก้าวร้าวของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ และจะทวีความรุนแรงมากขึ้นเกิดจากการถูกเสริมแรง ตัวอย่าง เช่น บุคคลที่เกิดความคับข้องใจ เนื่องจากมีอุปสรรคขัดขวางไม่ให้ไปสู่เป้าหมายหรือมีอารมณ์ขุ่นข้อง เนื่องจากเหตุการณ์ดึงเครียด บางอย่าง อารมณ์จะกระตุ้นให้เกิดการตอบสนองต่างๆ กัน แล้วแต่บุคคลเคยเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ เข้ากับสภาวะการดึงเครียดนั้นๆ อย่างไรและพฤติกรรมก้าวร้าวมี 2 ประการ คือ แม่แบบ (Model) และแรงเสริม (Reinforcement) ที่ทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าว

1.3.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู

1) ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู มีผู้กล่าวถึงอบรมเลี้ยงดูไว้ต่างๆ

ดังต่อไปนี้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉินิก (2520: 24) อธิบาย ว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่บิดามารดาปฏิบัติต่อเด็กและเรียกร้องให้เด็กปฏิบัติต่อตน และต่อผู้อื่นไปในทำนองต่างๆ ฉะนั้นการอบรมเลี้ยงดู คือ การที่ผู้เลี้ยงดูกับเด็กมีการติดต่อเกี่ยวข้องกัน อันเป็นทางให้ผู้เลี้ยงดูสามารถให้รางวัลหรือลงโทษการกระทำต่างๆ ของเด็กได้ นอกจากนี้เด็กยังมี โอกาสเฝ้าสังเกตลักษณะและการกระทำต่างๆ ของผู้เลี้ยงดูด้วย ทำให้เด็กได้เลียนแบบผู้เลี้ยงดูได้

นิตยา เฉลิมกุล และคนอื่นๆ (2542 : 9) ให้ความหมายว่า อบรมเลี้ยงดู หมายถึงการที่ผู้เลี้ยงดูมีการติดต่อเกี่ยวข้องกันอันเป็นแนวทางให้ผู้เลี้ยงดูสามารถให้รางวัล หรือลงโทษแทนการกระทำต่างๆ ของเด็กได้ เด็กมีโอกาสเฝ้าสังเกตลักษณะและการกระทำต่าง ของผู้เลี้ยงดูได้ ทำให้เด็กได้เลียนแบบผู้เลี้ยงดู การที่ผู้เลี้ยงดูจะส่งเสริมหรือขัดขวางลักษณะหรือ พฤติกรรมใดๆ ของเด็กโดยขึ้นอยู่กับความยินยอมของสังคม หรือของกลุ่มที่เขาเป็นสมาชิกอยู่

เบญจพร ปัญญาขยง และคนอื่นๆ (2542: 11) ให้ความหมาย ว่าการอบรม เลี้ยงดูหมายถึง การดูแลเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยมุ่งหวัง ให้เด็กมีสุขภาพดีร่างกายแข็งแรงทุกระบบ อารมณ์แจ่มใส อุปนิสัยดี ใจคอหนักแน่น สติปัญญา เฉลียวฉลาดมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น รวมทั้งแนะนำสั่งสอนฝึกฝนให้เด็กมีความประพฤติที่ดี มีระเบียบวินัยรู้จักควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบ และมีจริยธรรมอันดีงาม และการอบรมเลี้ยงดู ของครอบครัว หมายถึง พ่อแม่ ปู่ย่า ญาติหรือผู้ปกครอง

สรุปความหมายของการอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การดูแลเพื่อตอบสนอง ความต้องการของเด็กทั้งทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งแนะนำสั่งสอนฝึกฝนให้เด็กมีความประพฤติ ที่ดี มีระเบียบวินัย รู้จักควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบ และมีจริยธรรมอันดีงาม โดยผู้เลี้ยงดู สามารถให้รางวัล หรือลงโทษการกระทำต่างๆ ของเด็กได้

2) ความสำคัญและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู

อิริคสัน (Ericson, 1950: 3-12) ได้ตั้งทฤษฎีจิตวิทยาสังคม และมีความคิดว่าพัฒนาการของบุคลิกภาพเกิดจากการที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับสิ่งแวดล้อมภายนอก และแบ่งพัฒนาการทางจิตสังคม (Psychosocial Development) ของวัยดังนี้

ระยะตั้งแต่ 0 -1 ปี เป็นขั้นการไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจ (Basic Trust vs. Distrust) เป็นช่วงที่เด็กต้องการพึ่งพาผู้ใหญ่ มีความต้องการอาหาร และการกระตุ้น เด็กที่ได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดจากพ่อแม่ จะทำให้เด็กมีความมั่นใจและไว้วางใจในสิ่งแวดล้อม ทำให้เด็กมีพัฒนาการเกิดความรู้สึกไว้วางใจ เด็กจะมีความพร้อมที่จะพบกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของตน ในทางตรงข้ามถ้าเด็กไม่ได้รับการเอาใจใส่ เด็กจะไม่เข้าใจสิ่งแวดล้อมและเกิดความรู้สึกขาดความไว้วางใจผู้อื่น

ระยะ 2 ตั้งแต่ 1 1/2 - 3 ขวบ เป็นขั้นของความเป็นตัวเองหรือความสงสัยอับอาย (Autonomy vs. Shame and Doubt) เด็กในช่วงนี้จะมีพัฒนาการทางด้านกล้ามเนื้อ และการเคลื่อนไหวมากขึ้นสามารถเดิน และวิ่งเองได้ และต้องการที่จะสำรวจสภาพแวดล้อมด้วยตนเองเด็กในช่วงนี้ต้องการจะเป็นอิสระจากผู้ใหญ่ และจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับสมาชิกคนอื่นๆ ในครอบครัวมากขึ้น ซึ่งผู้ใหญ่ควรจะให้โอกาสแก่เด็ก ซึ่งถ้าเด็กได้รับการยอมรับจากผู้ใหญ่เด็กก็จะปรับตัวได้ จะมีความรู้สึกเป็นตัวของตัวเอง โดยเด็กจะเรียนรู้เกี่ยวกับความสามารถต่างๆ ของตนได้แต่ถ้าเด็กไม่ได้รับการยอมรับจากผู้ใหญ่เด็กก็จะไม่สามารถปรับตัวได้ และเมื่อถูกควบคุมหรือเข้มงวดเกินไปเด็กจะเกิดความรู้สึกสงสัยและละอายไม่กล้าทำอะไร

ระยะที่ 3 ตั้งแต่ 3 - 6 ขวบ เป็นขั้นของความริเริ่มหรือความรู้สึกผิด (Initiative vs. Guilt) ขั้นนี้เด็กได้รับความสนับสนุนให้หัดใช้ความสามารถของตนเอง จะเริ่มพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เด็กจะมีความใคร่รู้ อยากทดลองทำสิ่งต่างๆ ตามความนึกคิดของตนเอง มักจะมีจินตนาการสูง เด็กมักจะใช้คำถาม ทำไม อะไร อยู่ตลอดเวลา และเป็นระยะของการหัดเลียนแบบผู้ใหญ่ เด็กมักจะคิดถึงอะไรเป็นเรื่องจริงจังไปหมด การหลอกเด็กในเรื่องต่างๆ ในระยะนี้จึงเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำอย่างยิ่ง การขู่เด็กก็ไม่ควรกระทำ เพราะจะทำให้เด็กพัฒนาไปในด้านความขาดกลัวความรู้สึกผิดไม่กล้าทำอะไร จะทำก็แต่ในสิ่งที่ผู้ใหญ่บอกเท่านั้น ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อการพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กเลย

ระยะที่ 4 ตั้งแต่ 7 - 12 ปี เป็นขั้นของความขยันขันแข็งหรือความมีปมด้อย (Industriousness vs. Inferiority) เด็กในช่วงอายุก่อนวัยรุ่นนี้จะแสดงความสามารถของตนทั้งในขณะเล่น และขณะทำงาน เด็กจะพัฒนาทักษะของตนขึ้น จะมีการทำงานในขณะที่เล่นเพิ่มมากขึ้น เด็กในช่วงนี้จะพยายามทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จ เพราะเมื่อทำสิ่งใดสำเร็จก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อการ

ทำงานมากยิ่งขึ้นและสร้างนิสัยการทำงานที่ดี เมื่อทำสิ่งใดเก่งขึ้นเด็กก็จะขยันทำ ซึ่งพ่อแม่ก็ต้องคอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้แก่เด็กด้วย แต่ในทางตรงข้ามเด็กที่ล้มเหลว ไม่กล้า มีความรู้สึกผิด กลัวที่จะทำอะไรเมื่อมาถึงขั้นนี้ก็จะยิ่งพัฒนาความรู้สึกคือ รู้สึกเป็นคนไม่มีความสามารถ ท้อถอย ทำงานอะไรก็ไม่สำเร็จ เพราะความที่ไม่เชื่อในความสามารถของตนเองและคิดว่าตนเองมีปมด้อยนั่นเอง

ระยะที่ 5 ตั้งแต่ 13 - 19 ปี เป็นขั้นของความมีเอกลักษณ์หรือความสับสนในเอกลักษณ์ (Identity Achievement vs. Identity Diffusion) ขั้นนี้เด็กหญิงจะเริ่มสนใจเด็กชาย ซึ่งระยะนี้เป็นระยะที่มีความสัมพันธ์ระหว่างเพศอย่างแท้จริง ระยะนี้เด็กจะเริ่มพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง เด็กต้องการให้ตนเป็นที่ยอมรับจากเพื่อนทั้งเพศเดียวกันและต่างเพศ ต้องการความเป็นอิสระจากผู้ใหญ่ ผู้ปกครองของเด็กในวัยนี้จึงต้องเรียนรู้ที่จะปล่อยหรือควบคุมเด็กเมื่อไร อย่างไร ควรยึดหลักสายกลางไม่ควบคุมจนเกินไป และไม่ปล่อยปละจนเกินไป เด็กที่พัฒนาขึ้นมาในเชิงลบเมื่อเข้าถึงวัยรุ่นจะยังมีความรู้สึกสับสน วุ่นวาย ไม่เข้าใจบทบาทที่ถูกต้องของตนเอง มักจะแสดงพฤติกรรมที่สมวัย

สรุปความสำคัญและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูของอิริคสัน กล่าวไว้ว่าระยะตั้งแต่ 0-1 ปี เป็นขั้นการไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจ ระยะ 2 ตั้งแต่ 1 1/2 - 3 ขวบ เป็นขั้นของความเป็นตัวเองหรือความสงสัยอับอาย 3 - 6 ขวบ เป็นขั้นของความริเริ่มหรือความรู้สึกผิด 7 - 12 ปี เป็นขั้นของความขยันขันแข็งหรือความมีปมด้อย 13 - 19 ปี เป็นขั้นของความมีเอกลักษณ์หรือความสับสนในเอกลักษณ์

3) ประเภทของการอบรมเลี้ยงดู

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉินิก (2520 : 24) ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 5 มิติ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางจิต การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม และการอบรมเลี้ยงดูแบบให้พึ่งตนเองเร็ว

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน หมายถึง การที่บิดามารดาได้แสดงความรักใคร่เอาใจใส่สนใจทุกข์สุขบุตรของตนเองอย่างเพียงพอ มีความใกล้ชิดกับบุตร กระทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับบุตร นอกจากนั้นยังมีความสนิทสนม การสนับสนุนช่วยเหลือ และการให้ความสำคัญแก่บุตรด้วย การอบรมแบบรักสนับสนุนมากนี้เป็นการให้ในสิ่งที่บุตรต้องการทั้งสิ้น ฉะนั้นบิดามารดาที่เลี้ยงดูบุตรด้วยวิธีนี้จึงเป็นผู้ที่บุตรรัก และบุตรเป็นความสำคัญของบิดามารดา ซึ่งจะทำให้บุตรยอมรับการอบรมสั่งสอนต่างๆ ของบิดามารดาได้โดยง่าย และยอมรับบิดา

มารดาเป็นแบบอย่าง โดยไม่รู้ตัวจะเห็นได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนนี้เป็นพื้นฐานสำคัญของการที่บิดามารดาจะสามารถถ่ายทอดลักษณะต่างๆ ไปสู่เด็ก

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล หมายถึง การที่บิดามารดาอธิบายเหตุผลแก่บุตร ในขณะที่มีการส่งเสริมหรือขัดขวางการกระทำของบุตร หรือลงโทษบุตร นอกจากนั้นบิดามารดาที่ใช้วิธีการนี้ให้รางวัล และลงโทษบุตรอย่างเหมาะสมกับการกระทำของบุตรมากกว่าที่จะปฏิบัติต่อบุตรตามอารมณ์ของตนเอง การกระทำของบิดามารดาจะเป็นเครื่องช่วยให้บุตรได้เรียนรู้ และรับทราบถึงสิ่งที่ควร และไม่ควรกระทำ นอกจากนั้นยังช่วยให้บุตรสามารถจะทำนายว่าตนจะได้รับรางวัล หรือโดนลงโทษจากบิดามารดา หลังจากที่ตนกระทำพฤติกรรมต่างๆ แล้วมาน้อยเพียงใด

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางจิตมากกว่าทางกาย การลงโทษที่บิดามารดาใช้กับลูกที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา การลงโทษเด็กโดยเฉพาะการทำให้เจ็บกาย เป็นวิธีการปรับพฤติกรรมที่บิดามารดามักใช้อย่างจงใจ ใ้มากและใ้บ่อยกว่าการให้รางวัลเด็กเมื่อทำความดี ส่วนการลงโทษอีกชนิดหนึ่งเป็นการใช้อำนาจบังคับโดยไม่ลงโทษทางกาย แต่เป็นการใช้วาจาว่า การงดเว้นดีสิ่งของ การงดแสดงความรักใคร่เมตตา และการตัดสิทธิ์ต่างๆ เหล่านี้เป็น การลงโทษทางจิต

4. การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม หมายถึง การออกคำสั่งให้เด็กทำตาม แล้วผู้ใหญ่คอยตรวจตราใกล้ชิดว่าเด็กทำตามที่ต้องการหรือไม่ ถ้าเด็กไม่ทำตามก็จะลงโทษเด็กด้วย โดยที่การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมากเป็นการบังคับให้เด็กทำตามที่ผู้เลี้ยงดูเห็นดีเห็นชอบ โดยการตรวจตราและบ่งชี้ ส่วนการควบคุมน้อย หมายถึง การปล่อยให้เด็กรู้จักคิดตัดสินใจเองว่าควรทำหรือไม่ควรทำอะไร และเปิดโอกาสให้เด็กเป็นตัวของตัวเองบ่อยครั้ง โดยไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเด็กมากนัก ผู้ใหญ่ไทยมักเข้าใจสับสนเกี่ยวกับการควบคุมเด็ก และการทำตนใกล้ชิดกับเด็ก 2 วิธีนี้ต่างกันวิธีการหลังเป็นการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน

5. การอบรมเลี้ยงดูแบบให้พึ่งตนเองเร็ว หมายถึง การเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำด้วยตัวเอง ภายใต้การแนะนำและการฝึกฝนจากบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูอื่นๆ ซึ่งจะช่วยให้เด็กช่วยเหลือตนเองได้เร็ว และไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นมากและนานเกินไป เช่นการทำ ความสะอาดร่างกาย การแต่งตัว การช่วยงานเล็กๆ น้อยๆ ในบ้าน เพื่อเป็นการเริ่มฝึกให้เด็กทำสิ่งต่างๆ ภายใต้การดูแลของผู้เลี้ยงดู จากการศึกษาารูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูจะเห็นได้ว่าการแบ่งประเภทของ การอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน และมีบางส่วนที่คล้ายคลึงกันซึ่งมีการเรียกชื่อแตกต่างกันไปซึ่งพบว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา

โดยทั่วไปไม่ได้ใช้เพียงรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเท่านั้นแต่ได้มีการผสมผสานในหลายรูปแบบเข้าด้วยกัน โดยอาจมีรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งที่ถูกนำมาใช้ในการอบรมเลี้ยงดูมากกว่ารูปแบบอื่นๆ

4) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กไว้อย่างกว้างขวาง โดยเชื่อถือว่ามีส่วนมากต่อการสร้างบุคลิกภาพของเด็ก ดังนี้

(1) รูปแบบการเลี้ยงดูแบบควบคุม แบบให้ความรักเด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบควบคุมมาก จะมีลักษณะเชื่อฟัง สุภาพ เอื้อเฟื้อ ใจง่าย เก็บตัวใจน้อย ชอบฟังผู้ใหญ่ ต่างกับเด็กที่ถูกควบคุมน้อย หรือให้อิสระจะไม่เชื่อฟัง ไม่มีความรับผิดชอบ และขาดสมาธิ แต่มีวินัยทางสังคม และมีการควบคุมตัวเองสูงกว่าเด็กที่ถูกควบคุมมากอย่างเห็นได้ชัดเด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบความรักมาก และควบคุมมากในขณะเดียวกันเป็นเด็กที่ชอบฟังคนอื่น ไม่ค่อยเป็นมิตร มีความอดทนไม่สูงมาก ก็ต่ำมาก ความคิดสร้างสรรค์ต่ำ มีความเพ้อฝันแบบมุ้งมิ้ง ถ้าเป็นเด็กชายจะมีความก้าวร้าว น้อย ชอบขอมตามและรักษากฎส่วนเด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบรักมากแต่ควบคุมน้อยนั้น มีความเป็นเอกเทศ ให้ความร่วมมือกับผู้ใหญ่ อดทนทำงานปานกลาง มีความคิดสร้างสรรค์ และไม่แสดงลักษณะมุ้งมิ้ง แต่มีลักษณะก้าวร้าวในทำนองที่ชอบให้ผู้อื่นทำตามความต้องการของตน ซึ่งทำได้อย่างดีด้วย เป็นความก้าวร้าวที่สังคมยอมรับและอยู่ในความควบคุมเด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบรักน้อยแต่ถูกควบคุมมากนั้น มีลักษณะก้าวร้าวต่อตนเองหลบเลี่ยงสังคม และมีอาการของความขัดแย้งภายใน น่าสังเกตว่าเด็กที่ต้องโทษทางกฎหมายส่วนมากจะเป็นเด็กที่ได้รับความรักน้อย และในขณะเดียวกันก็ถูกควบคุมไม่มากเกินไปก็น้อยจนเกินไป จะมีลักษณะไม่ยอมตามและความก้าวร้าวสูงเด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบรักน้อยและถูกควบคุมน้อยนั้น เป็นเด็กที่ก้าวร้าวมากไม่สามารถจะควบคุมพฤติกรรมของตนได้ และมีลักษณะขู่อาชญากร บิดามารดาส่วนมากมีฐานะต่ำมีความรักลูกน้อย ไม่มีเวลาเอาใจใส่ดูแล ปล่อยปละละเลยเสียเป็นส่วนมากเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบรักมากควบคุมปานกลาง สรุปว่าเป็นเด็กที่มีคุณสมบัติที่น่าพอใจมากที่สุด คล้ายคลึงกับเด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบรักมากควบคุมน้อย จะมีลักษณะความรับผิดชอบ และมีวินัยในตนเองสูงสุด เป็นตัวของตัวเองมากสามารถที่จะฝักบังคับตนเองตั้งแต่ยังเด็ก ทำให้สามารถที่จะยึดมั่นในหลักการประจำใจของตน แทนการพึ่งสิ่งควบคุมภายนอก จึงทำให้คาดว่า เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบรักมาก ควบคุมน้อยมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบรักน้อยควบคุมมากอย่างเห็นได้ชัด

(2) รูปแบบการเลี้ยงดูใช้เหตุผลกับจริยธรรมเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบใช้อารมณ์ปราศจากเหตุผล จะมีลักษณะไม่คงเส้นคงวาและมีนิสัยก้าวร้าวสูง ต่างกับเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยใช้เหตุผล จะเป็นเด็กจิตใจมั่นคง รู้จักผิดชอบชั่วดี มีความละเอียดต่อการกระทำความคิด

ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะทางจริยธรรมของเด็ก ที่ต้องเหมาะกับระดับพัฒนาการทางการรู้คิดของเด็กด้วย

(3) รูปแบบการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับจริยธรรมการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยต่างจากการเลี้ยงดูแบบตามใจจนเด็กเหลิง ตรงที่ผู้เลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะไม่มีอารมณ์ผูกพันกับเด็กจนเกินไปนักมีแต่ความสงบ และทำตัวห่างเหินจากเด็กในบางโอกาส ส่วนผู้เลี้ยงดูแบบตามใจมาก จะอาทรในเด็กของตนจนเกินเหตุการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยนี้ จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางจิตใจได้อย่างดีที่สุด เพราะเป็นการเลี้ยงดูแบบให้ความรัก ควบคุมเด็กปานกลางใช้เหตุผลในการฝึกวินัยเด็ก และการลงโทษทางจิต (ตรงข้ามกับลงโทษทางกาย คือ แสดงให้เด็กรู้ว่าไม่พอใจ เสียใจ ผิดหวังและติเตียน เพิกเฉยขณะหนึ่ง หรือตัดสิทธิบางประการที่เด็กควรได้) เป็นผลดีในการพัฒนาเด็กให้มีลักษณะต่าง ๆ ทางจริยธรรม จึงคาดได้ว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน ซึ่งได้รับการเลี้ยงดูแบบอื่นๆ

1.3.5 แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์และอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

1) ความสำคัญอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

นิภา นิธยาน (2520: 107) ได้กล่าวไว้ว่า การรับอิทธิพลจากเพื่อนในชีวิตวัยรุ่นนเพื่อนฝูงและคนรู้จักมีอิทธิพลอย่างยิ่ง เพราะในวัยนี้เป็นวัยที่มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะทำตัวให้เพื่อนฝูงยอมรับ เด็กเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นจะมีความเข้าใจดีว่าเพื่อนฝูงมีความรู้สึกต่อตนเองอย่างไรถ้าเด็กวัยรุ่นยังได้รับความยกย่องจากเพื่อนฝูงมากเพียงไรย่อมทำให้เด็กเป็นคนที่มีลักษณะเป็นมิตรน่าคบ กล้าแสดงออก วางตัวในสังคมเป็น และมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้นเพียงนั้น และจากลักษณะต่างๆ ของบุคลิกดังกล่าวนี้ ย่อมจะช่วยให้เด็กวัยรุ่นเด่นในสังคมและได้รับการนิยมนยกย่องยิ่งขึ้นจากกลุ่มเพื่อน แต่เด็กวัยรุ่นที่เข้าสังคมไม่ดีและไม่เป็นที่ยกย่องของเพื่อนฝูง มักจะสร้างเจตคติต่อตนเองในแง่ไม่ดีขึ้นมา โดยเฉพาะจะรู้สึกแค้นเคืองและบางครั้งหวาดหวั่นใจ เด็กวัยรุ่นพยายามที่จะยอมรับและคล้อยตามความคิดเห็น และการกระทำทุกอย่างของเพื่อนผู้เป็นที่รักใคร่และนิยมนยกย่องของกลุ่ม ทั้งๆ ที่บางครั้งรู้สึกไม่เต็มใจก็ตาม และบางครั้งจะพยายามแสดงตัวไ้อวดเพื่อนให้เพื่อนฝูงประทับใจในความโก้หรือความสามารถของตน การที่วัยรุ่นได้รับการยกย่องและยอมรับนับถือจากกลุ่ม ไม่เพียงแต่มีอิทธิพลต่อการสร้างความรู้สึกนึกคิดต่อตนเองเท่านั้น แต่ยังมีอิทธิพลอย่างยิ่งในด้านการปรับแต่งพฤติกรรมและลักษณะทางบุคลิกภาพในสังคมอีกด้วย เนื่องจากความปรารถนาที่จะเป็นที่ยอมรับนับถือของเพื่อนฝูงนี้เอง เด็กวัยรุ่น จึงพยายามปรับปรุงความคิดและพฤติกรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานของกลุ่มที่ตนเองปรารถนาเข้าร่วม

สรุปความสำคัญของอิทธิพลกลุ่มเพื่อน คือ การรับอิทธิพลจากเพื่อนในชีวิตวัยรุ่นเพื่อนฝูงและคนรู้จักมีอิทธิพลอย่างยิ่ง เพราะในวัยนี้เป็นวัยที่มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะทำตัวให้เพื่อนฝูงยอมรับ เด็กเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นจะมีความเข้าใจดีว่าเพื่อนฝูงมีความรู้สึกต่อตนอย่างไรถ้าเด็กวัยรุ่นยังได้รับความยกย่องจากเพื่อนฝูงมากเพียงไรย่อมทำให้เด็กเป็นคนที่มีลักษณะเป็นมิตรน่าคบ กล้าแสดงออก วางตัวในสังคมเป็น แต่ยังมีอิทธิพลอย่างยิ่งในด้านการปรับแต่งพฤติกรรมและลักษณะทางบุคลิกภาพในสังคมอีกด้วย เนื่องจากความปรารถนาที่จะเป็นที่ยอมรับนับถือของเพื่อนฝูงนี้เอง เด็กวัยรุ่น จึงพยายามปรับปรุงความคิดและพฤติกรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานของกลุ่มที่ตนเองปรารถนาเข้าร่วม

2) ลักษณะของการเข้ากลุ่มเพื่อนของวัยรุ่น

กิติกร มีทรัพย์ (2529: 356) ได้กล่าวถึงลักษณะการเข้ากลุ่มเพื่อนของวัยรุ่นสรุปได้ดังนี้

1. การสมยอมต่อกลุ่ม กฎเกณฑ์ของกลุ่มเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ทุกคนต้องถือปฏิบัติ ผู้ใดไม่เห็นด้วยกับกฎเกณฑ์จะแยกตัวออกไป ที่รวมกลุ่มกันได้นั้นจะต้องมีความคิด ความรู้สึกและรสนิยมอย่างเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน
2. เข้ากลุ่มโดยถือว่าตนเองเด่นกว่าคนอื่น หมายถึง ความพยายามที่จะให้กลุ่มยอมรับตน โดยจะปฏิบัติตนให้เป็นที่สนใจของกลุ่มเพื่อน เพื่อจะได้ยอมรับต่อไป
3. เข้ากลุ่มโดยความเข้าใจกลุ่ม หมายถึง ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับกลุ่มให้ได้นั่นเอง
4. เข้ากลุ่มเพื่อเอาชนะกลุ่ม โดยลักษณะขวางโลก เป็นลักษณะการเอาชนะกลุ่มหรือต้องการนำกลุ่มตามความคิดของตน วัยรุ่นตอนต้นจะมีลักษณะขวางกลุ่มมากกว่าวัยรุ่นตอนปลาย
5. เข้ากลุ่มเพื่อต่อต้านอำนาจผู้ใหญ่ การต่อต้านผู้ใหญ่อาจถือว่าเป็นธรรมชาติ เพื่อแสดงความรู้สึกเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง หรือเพื่อความสนุกสนาน บางครั้งนำไปสู่ความวุ่นวายโดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นตอนต้น ซึ่งจะไม่พึงเหตุผล ในด้านหนึ่งของการต่อต้านผู้ใหญ่ของกลุ่มวัยรุ่นถือว่าเป็นศักยภาพเพื่อการปรับตัวที่ดีในสังคม ถ้าหากการต่อต้านนั้นๆ อยู่ในกรอบของเหตุผล

อรเพ็ญ เพชรรักษ์ (2542: 31) สรุปเกี่ยวกับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนได้ว่า อิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน การคบเพื่อน มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นมากที่สุด ได้มีรายงานการศึกษาหลายเรื่องซึ่งยืนยันได้ว่ากลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลมากกว่าพ่อแม่ เด็กจะมีทัศนคติต่อการเข้าสังคมไปในด้านดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์การเรียนรู้ที่เด็กได้รับจากการเข้าร่วมเล่นและคบเพื่อน การที่วัยรุ่น

จะเป็นคนดีหรือไม่ นั่นเพื่อนมีอิทธิพลอย่างยิ่ง เนื่องจากเด็กวัยนี้ ต้องการมีกลุ่มเพื่อนเพื่อสังสรรค์ และสมาคม โดยเฉพาะเด็กที่มีปัญหาทางครอบครัว เด็กที่มีความวิตกกังวลย่อมจะปรึกษาปัญหา ขัดข้องใจกับคนที่ตนสนิทและไว้วางใจก่อน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเพื่อน เด็กวัยรุ่นที่เกรง มักจะมี เพื่อนเป็นคนเกรงคอยชักนำไปในทางไม่ดี

3) บทบาทของกลุ่มเพื่อน

สุนทวิทย์ บุญสมบัติ (2532: 94-95) ได้แบ่งบทบาทของกลุ่มเพื่อนใน ฐานะเป็นองค์กรของกระบวนการสังคมประยุกต์ ไว้ดังนี้

1. บทบาทของกลุ่มเพื่อนในการควบคุมพฤติกรรม และพัฒนา บุคลิกภาพของสมาชิกนอกเหนือจากการอบรมเลี้ยงดูที่ได้รับจากผู้ปกครองแล้ว เด็กยังได้รับ อิทธิพลจากเพื่อนเล่นมาก เนื่องจากมนุษย์เรามีกลุ่มเพื่อนอยู่ตลอดเวลาตั้งแต่เด็กอายุประมาณ 4 ขวบขึ้นไปจนกระทั่งโตเป็นผู้ใหญ่ถึงเข้ามหาวิทยาลัย ในกลุ่มเพื่อนโดยหลักแล้ว ไม่มีใครมีอำนาจ หรือมีอิทธิพลมากกว่าใคร แต่ความเป็นจริงคงจะมีใครคนใดคนหนึ่งที่มีลักษณะเป็นผู้นำและมี อิทธิพลเหนือผู้อื่น อย่างไรก็ตาม กลุ่มเพื่อนนี้มีบทบาทในการควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่ม ให้อยู่ในร่องรอยตรงตามข้อกำหนดหรือกฎเกณฑ์ที่ทางกลุ่มได้กำหนดไว้ ฉะนั้นกลุ่มเพื่อนจึงมี บทบาทมากในการพัฒนาบุคลิกภาพของสมาชิก แต่จะมีบทบาทน้อยในการถ่ายทอดวัฒนธรรมของ สังคมในทางตรงกันข้ามกลุ่มเพื่อนอาจจะมิบทบาทในการถ่ายทอดวัฒนธรรมใหม่ๆ แทนที่จะเป็น การถ่ายทอดวัฒนธรรมเดิมของสังคม

2. บทบาทของเพื่อนในการถ่ายทอดวัฒนธรรม เนื่องจากค่านิยมของ กลุ่มเพื่อนมีความสำคัญมากและเป็นตัวควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่ม ผู้ปกครองหรือบิดา มารดาจึงควรพยายามเข้าใจกลุ่มเพื่อนและใช้กลุ่มเพื่อนช่วยอบรมเลี้ยงดูบุตรของตน การหวังให้ กลุ่มช่วยถ่ายทอดวัฒนธรรมเดิมของสังคมเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยากนอกจากจะมีสมาชิกของกลุ่มบาง คนสนใจวัฒนธรรมแบบเดิม และเห็นว่าวัฒนธรรมเดิมเป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์ไว้ แต่ถ้าสมาชิกของ กลุ่มมีแนวโน้มที่จะสนใจวัฒนธรรมอื่นแทนที่จะสนใจในการถ่ายทอดวัฒนธรรมเดิม ผู้ปกครองก็ จะต้องพยายามหาทางที่จะถ่ายทอดวัฒนธรรมด้วยวิธีอื่น

3. บทบาทของกลุ่มเพื่อนในสังคมแบบเผ่า ในสังคมอาฟริกาบางเผ่า กลุ่มเพื่อนมีบทบาทมากในการถ่ายทอดวัฒนธรรมและพัฒนาบุคลิกภาพของสมาชิก การประกอบ พิธีทางศาสนา (Initiation Rite) ซึ่งเป็นพิธีกรรมที่รวมเด็กรุ่นเดียวกันเพื่อทำหน้าที่รับขวัญและ เปลี่ยนสภาพของผู้เข้าพิธีจากสถานภาพเด็กมาเป็นผู้ใหญ่ นั่น กลุ่มเพื่อนจะมีความสำคัญมากในชีวิต เขา ในระหว่างพิธีกรรมนั้นจะมีการอบรมนิสัย ของผู้เข้าร่วมพิธีและมีการสอนเกี่ยวกับ

ขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมนั้นๆ ไปด้วยในตัวฉะนั้นสังคมที่มีกลุ่มเพื่อนแบบเพื่อนร่วมรุ่น ประกอบพิธีกรรมนั้น สังคมจะเป็นองค์กรของกระบวนการสังคมประเภทที่สำคัญมาก

1.3.6 แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อมวลชน

ในยุคที่เทคโนโลยีทางการสื่อสารและสารสนเทศพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว เช่นปัจจุบัน สื่อมวลชนได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของบุคคลและมีบทบาทในการถ่ายทอดทางสังคมและวัฒนธรรมมากขึ้น ซึ่งสื่อมวลชนในยุคปัจจุบันมีบทบาทสูงในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ ทั้งนี้เพราะสื่อมวลชนสามารถเข้าถึงมนุษย์และสังคมได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็ว

โดมินิก (Dominick, 1990: 26-27) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้รับสารมีสิทธิที่จะเปิดรับสื่อมวลชนตามที่ตนเองต้องการ ซึ่งเหตุผลในการเลือกเปิดรับของผู้รับสารแต่ละคนนั้น ก็มีแตกต่างกันไปซึ่งสามารถจำแนกได้ดังต่อไปนี้

1) ความสำคัญของการเปิดรับสื่อมวลชน

(1) เพื่อความรู้ (Cognition) หมายถึง การที่ผู้รับสารต้องการข่าวสารเพื่อสนองต่อความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ในด้านความอยากรู้ และความต้องการได้รับการยอมรับว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเข้าใจส่วนประกอบของสังคม โดยการรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อมวลชนในรูปแบบหลักต่างๆ คือ

1. ข่าวสาร ไม่ว่าจะ เป็นภายในหรือภายนอกสังคม
2. ความรู้ ไม่ว่าจะ เป็นความรู้ด้านวิชาการ หรือความรู้รอบตัว
3. ความบันเทิง

(2) เพื่อความหลากหลาย (Diversification) ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป เช่น

1. การกระตุ้นอารมณ์ (Stimulation) เป็นการเปิดรับสื่อเพื่อแสวงหาความเข้าใจ ความสนุกสนาน ความตื่นเต้น ทั้งนี้ เพื่อความต้องการลดความน่าเบื่อหน่ายในชีวิตประจำวัน

2. การพักผ่อน (Relaxation) เป็นการเปิดรับสื่อเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดที่มากเกินไป หรือลดความเร่งรีบในชีวิตประจำวันให้น้อยลง

(3) เพื่อประโยชน์ทางสังคม (Social Utility) หมายถึงความจำเป็นของบุคคลที่ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ดังนั้น การเปิดรับสื่ออาจเป็นการแสดงถึงการยอมรับการสมาคมในสังคม (Prosaically) และความผูกพันต่อผู้อื่น ซึ่งอาจแสดงออกดังนี้

1. การใช้ภาษาร่วมสมัย (Conversation Currency) ซึ่งผู้รับสารอาจเปิดรับสื่อ เพื่อต้องการความทันสมัย โดยการแสดงออกถึงการใช้ภาษา เช่น คำพูดและความเข้าใจ

ต่อคำนิยามใหม่ๆ เพื่อแสดงความเป็นกลุ่มเดียวกันโดยสื่อมวลชนจะเป็นสะพานเชื่อมของคนในกลุ่มเหล่านั้น การใช้ภาษาร่วมสมัยมักปรากฏได้ชัดเจนในกลุ่มวัยรุ่นกับการโฆษณา เป็นต้น

2. สื่อมวลชนสัมพันธ์ (Parasitical Relationship) ในสังคมที่ก้าวหน้ามากขึ้นคนเรายังกลับมีความโดดเดี่ยว ทั้งนี้ เนื่องจากเวลาที่มีอยู่จำกัด ได้ถูกนำไปใช้เพื่อการแข่งขันและการประกอบอาชีพ มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องการสังคม แต่การสมาคมกับมนุษย์ด้วยกันนั้นถูกจำกัดลงด้วยสังคมที่ก้าวหน้าแบบอุตสาหกรรม มนุษย์จึงมักมีสื่อมวลชนเป็นเพื่อนแทน หรืออย่างน้อยก็อาศัยสื่อมวลชนในการแสวงหามิตร เช่น สังคมในชุมชนเมืองอย่างกรุงเทพมหานคร เป็นต้นที่ประชากรส่วนใหญ่ต้องการอาศัยสิ่งพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์เป็นเพื่อนมากกว่าการคุยกับเพื่อนบ้านด้วยกัน

(4) การผลจากสังคม (Withdrawal) มีลักษณะที่ตรงกันข้ามกับเพื่อประโยชน์ทางสังคมกล่าวคือ ในการเปิดรับสื่อหรือเข้าหาสื่อ นั้น ก็เป็นการหลีกเลี่ยงงานประจำที่สร้างความเบื่อหน่ายให้แก่ชีวิต จึงทำให้คนรีบเร่งในการทำงาน และจะเข้าหาสื่อเพื่อความบันเทิงใจ เช่นการเปิดรับชมรายการทางโทรทัศน์

2) บทบาท หน้าที่ และรูปแบบของสื่อมวลชน

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2533: 33-40) ได้กล่าวถึงบทบาท หน้าที่ และรูปแบบของสื่อมวลชนไว้ ดังนี้

(1) บทบาทของสื่อมวลชนต่อสังคม เนื่องจากว่าการสื่อสารมวลชนเป็นช่องทางการสื่อสารที่สำคัญในการเชื่อมโยงระหว่างผู้ส่งสาร (สถาบันต่างๆ เช่น รัฐบาลหรือสถาบันบริษัทขนาดใหญ่) กับผู้รับสาร (ประชาชน) จำนวนมาก จึงทำให้สื่อมวลชนกลายเป็นสถาบันที่มีบทบาทและอิทธิพลสูงมากในสังคมปัจจุบันการขาดความเข้าใจในสื่อมวลชนก็จะทำให้ขาดความเข้าใจถึงสังคมในแก่นแท้ เพราะสื่อมวลชนเป็นภาพสะท้อนของสังคมได้อย่างแจ่มชัด ยิ่งกว่านั้นหากปราศจากสื่อมวลชนแล้วก็จะเหมือนหนึ่งสังคมที่ขาดความมีชีวิต ขาดความเคลื่อนไหว

(2) รูปแบบของสื่อมวลชน (Forms) การนำเสนอสารสนเทศของสื่อมวลชน อาจมีได้หลายรูปแบบ รูปแบบพื้นฐานที่สำคัญ คือ

1. ข้อมูลข่าวสาร (Information) เป็นการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่เป็นข้อเท็จจริงต่างๆ โดยหลีกเลี่ยงการบรรจุคำนิยามลงในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร

2. การขยายความและการชี้แนะ (Guidance-extension) เป็นการนำเสนอในรูปแบบที่สอดแทรกความคิดเห็น การวิพากษ์วิจารณ์ การใส่คำนิยาม การวิเคราะห์ การอธิบายความเพื่อเป็นการโน้มน้าวผู้รับสารให้มีทัศนคติและพฤติกรรมที่สอดคล้องและเป็นไปตาม

ความประสงค์ของผู้ส่งสาร ทั้งนี้เป็นการชักจูงด้วยเหตุผล ตัวอย่างของการนำเสนอในรูปแบบนี้ เช่น บทบรรณาธิการและการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

3. การชวนเชื่อ (Propaganda) เป็นการนำเสนอในอีกรูปแบบหนึ่งที่ สอดแทรกอุดมการณ์ หรือค่านิยม โดยเฉพาะในด้านการเมืองของผู้ส่งสารเพื่อการครอบงำผู้รับสาร ให้มีทัศนคติและพฤติกรรมตรงตามอุดมการณ์และค่านิยมของผู้ส่งสาร ดังนั้น เพื่อความสำเร็จในการครอบงำ จึงอาจมีการบิดเบือนข่าวสาร เพื่อให้ผู้รับสารยอมรับสารสนเทศนั้นๆ การชวนเชื่อเป็นที่นิยมมากในระยะสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยเฉพาะการสร้างอาณาจักรไรซ์ของฮิตเลอร์ การนำเสนอในรูปแบบของการชวนเชื่อยังคงถูกนำมาใช้ในปัจจุบัน ท่ามกลางการต่อสู้ระหว่างอุดมการณ์ทางการเมือง การปกครองแบบเผด็จการ สังคมนิยม กับแบบเสรีประชาธิปไตยทุนนิยม

4. การโฆษณา (Advertising) เป็นการนำเสนอสารสนเทศในรูปแบบที่เฉพาะทั้งนี้เพื่อการโน้มน้าวใจให้ผู้รับสาร (ประชาชน) หันมาใช้สินค้าหรือบริการ หรืออาจรวมถึงภาพพจน์ (ประชาสัมพันธ์) ของผู้ส่งสาร (เช่นบริษัทธุรกิจ)

(3) หน้าที่ของสื่อมวลชน (Functions)

1. การสอดส่องแจ้งข้อเท็จจริงให้กับสังคม (Surveillance) โดยการรายงานข่าวและการนำเสนอข่าว (News) ที่เกิดขึ้น แจ้งให้ประชาชนทราบ การนำเสนอข่าวจะต้องเป็นสารสนเทศหรือข้อเท็จจริงที่ได้จากเหตุการณ์หรือแหล่งข่าว มิใช่เกิดจากตีความและใส่ค่านิยมส่วนตัวของสื่อมวลชน (นักข่าว)

2. การวิพากษ์วิจารณ์สังคม (Correlational) การวิพากษ์วิจารณ์เป็นผลพวงจากการให้คุณค่าของข่าวที่เกิดขึ้นภายในสังคม วิพากษ์จึงไม่ใช่ข้อเท็จจริง แต่เป็นการแปลความหมาย (Interpretation) จากเนื้อหาของข่าวที่เกิดขึ้น ดังนั้น วิพากษ์วิจารณ์จึงเป็นการเชื่อมโยงปรากฏการณ์ของข่าวนั้นๆ กับทัศนคติของผู้เขียนเพื่อสนองต่อสภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศของสังคมในขณะนั้นๆ งานของสื่อมวลชนในขณะนี้จึงมีลักษณะเป็นการนำเสนอเพื่อโน้มน้าวให้ผู้รับสารคล้อยตามสื่อมวลชน ทั้งนี้เพื่อหวังผลให้เกิดความสอดคล้องทางความคิดและเอกภาพของสังคม ในการนำไปสู่สิ่งที่ดีกว่าตามที่คณะของสื่อมวลชนนั้นๆ ตัวอย่างการวิพากษ์วิจารณ์สังคมตามที่ปรากฏอยู่คือ บทบรรณาธิการ หรือข้อเขียนในคอลัมน์ต่างๆ หรือข้อคิดเห็นหน้าในของหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

3. การถ่ายทอดมรดกทางสังคม (Heritage) นอกเหนือจากการที่สื่อมวลชนจะมีหน้าที่รายงานปรากฏการณ์ และการแปลความของปรากฏการณ์ทางสังคม (ข่าว) แล้วสื่อมวลชน ยังสามารถให้ความรู้แก่ผู้รับสารได้ ทั้งโดยทางตรง(การศึกษา) และทางอ้อม(การเรียนรู้)

4. กิจกรรมบันเทิง (Entertainment) เดิม ลาสวีว (Lasswell) ได้ชี้ให้เห็นว่าหน้าที่ของสื่อมวลชนที่สำคัญมี 3 ประการข้างต้น แต่ ชาสเลอร์ (Charles R. Wright) ได้เพิ่มเติมภารกิจของสื่อมวลชนอีกประการ คือ การนำเสนอกิจกรรมบันเทิง ลาสวีว ไม่ได้ครอบคลุมไว้ในหน้าที่ของสื่อมวลชน อันที่จริงแม้ว่าการเสนอหน้าที่ในด้านความบันเทิงอาจดูไม่มีสาระเมื่อเทียบกับหน้าที่ 3 ประการข้างต้น แต่ย่อมปฏิเสธไม่ได้ว่าสื่อมวลชนทุกแขนงมักนำเสนอด้านบันเทิงมากกว่าด้านอื่นๆ ยิ่งในปัจจุบันแล้วการเปิดรับสื่อมวลชนส่วนใหญ่ก็เพื่อแสวงหาความบันเทิงให้กับตนเองหรือมีเจตนาที่เพื่อต้องการติดตามความเคลื่อนไหวของกิจกรรมบันเทิง

(3) สาเหตุของการเปิดรับสื่อมวลชนของประชาชน

การบริโภคสื่อมวลชนของประชาชนในที่นี้ หมายถึง การที่ประชาชนพอใจในการเลือกใช้สื่อมวลชนที่ตนชอบ การศึกษาถึงการใช้และความพึงพอใจในสื่อมวลชนกำลังเป็นที่นิยมกันมากขึ้นใน 2 ทศวรรษที่ผ่านมา ทั้งนี้เพราะว่า

1. การเป็นภาวะแย้ง (Antithesis) ของปรากฏการณ์การสื่อสารแบบเก่า กล่าวคือการสื่อสารมวลชนแบบเก่าทั้งในแง่ของวิชาการและวิชาชีพจะเห็นตรงกันว่า แหล่งสารหรือผู้ส่งสาร โดยเฉพาะรัฐบาลซึ่งเป็นศูนย์กลางของอิทธิพลหลัก จะนำสังคมโดยอาศัยสื่อมวลชนด้วยการชักนำประชาชนผู้รับสารให้เชื่อฟังและคล้อยตาม ดังนั้น สื่อมวลชนจึงคล้ายกับผู้กระทำการอัดฉีด(Hypodermic) ประชาชนให้จงรักภักดีต่อ นโยบายของรัฐบาลอยู่เสมอ แต่ในปัจจุบันสถานการณ์ของโลกได้เปลี่ยนแปลงไป ความเห็นของนักวิชาการได้รับการพัฒนามากขึ้น เนื่องจากได้พิสูจน์แล้วว่า ผู้รับสารสามารถมีบทบาทของผู้กระทำ (Active Rold) มากกว่าผู้ถูกกระทำอย่างแต่ก่อน ทั้งนี้เพราะระบอบการปกครองโดยทั่วไปของสังคมโลก ยอมรับการปกครองแบบประชาธิปไตยมากกว่าการปกครองแบบเผด็จการเบ็ดเสร็จ ดังที่เกิดขึ้นในช่วงสงครามโลกครั้งที่สองและก่อนหน้านั้น ดังนั้นประชาชนย่อมมีสิทธิอยู่เสมอ (ไม่ว่ามากหรือน้อย) ในการเลือกใช้หรือไม่ใช้สื่อใดสื่อหนึ่ง (อย่างน้อยที่สุดก็สามารถไม่เปิดรับสื่อหากมีการผูกขาดของสื่อมวลชน)

2. การแข่งขันระหว่างสื่อมวลชน ระบบการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้นในปัจจุบันทำให้สื่อมวลชนต้องดิ้นรน เพื่อให้ตนเองรอดพ้นจากการขาดทุน โดยต้องปรับปรุงกิจกรรมของตนให้สนองต่อตลาดเพื่อกำไรที่จะตามมาด้วย ดังนั้น อำนาจการตลาดมิใช่อยู่มือของสื่อมวลชนอย่างสมบูรณ์เช่นกาลก่อน แต่ผู้บริโภคซึ่งเป็นผู้รับสารจะมีส่วนร่วมและมีอำนาจต่อความอยู่รอดและความเติบโตของสื่อมวลชน

3. ความตื่นตัวของผู้รับสาร สิทธิและการศึกษาของประชาชนหรือผู้รับสารในปัจจุบันได้แพร่ขยายออกไปมากกว่าในอดีต แม้ส่ายังมีความแตกต่างกันในแต่ละภูมิภาคก็ตาม สิทธิและการศึกษาทำให้ประชาชนในหลายส่วนตื่นตัวกล้าแสดงออกถึงความต้องการของ

ตนเองมากขึ้นและกล้าที่จะเรียกร้องให้สื่อมวลชนปฏิบัติตามหรือสนองต่อความต้องการของตนเอง ดังจะเห็นได้ว่าการตอบสนองของผู้รับสารของสื่อมวลชน ยืนยันได้ถึงแรงใจของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะมักปรากฏบ่อยครั้งที่สื่อมวลชน (เช่น นิตยสารหรือหนังสือพิมพ์) ต้องโฆษณาธุรกิจของตนผ่านสื่อมวลชนอื่น (เช่น โทรทัศน์)

(4) อิทธิพลของสื่อมวลชนต่อสังคม

มีผู้กล่าวกันว่าการทำลายสื่อมวลชนก็เหมือนกับการทำ
อัตรวิบัติกรรมเพราะการไร้สื่อจะทำให้วิวัฒนาการแห่งความเป็นมนุษย์สิ้นสุดลงไปด้วย คุณค่า
และอิทธิพลของสื่อมวลชนมีต่อสังคมเป็นอย่างมากก็เนื่องมาจาก

1. สื่อมวลชนไม่เพียงแต่เป็นเทคโนโลยีที่ช่วยในการกระจาย
สารสนเทศเท่านั้นสื่อมวลชนยังมีความสำคัญในแง่ที่เป็นนวัตกรรมทางสังคมอีกด้วย การเป็น
นวัตกรรมในที่นี้ มิได้มีความหมายแต่เพียงการกระจายข่าวสารสนเทศที่เป็นนวัตกรรมเท่านั้น แต่
ยังรวมถึงการที่สื่อมวลชนขยายขอบข่ายไปยังผู้เป็รับสารใหม่ๆ ได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งทำให้สื่อมวลชน
กลายเป็นนวัตกรรมของผู้รับสารอีกส่วนหนึ่งเสมอ

2. คุณสมบัติที่แตกต่างกันของสื่อมวลชนในการแพร่กระจาย
สารสนเทศออกไปอย่างไม่เท่าเทียมกัน โดยเหตุที่สื่อมวลชนแต่ละประเภทมีภาระหน้าที่
(Function) ที่แตกต่างกันไปในสังคม จึงยังทำให้สังคมมีความหลากหลายสูง หน้าที่ของสื่อมวลชน
ก็แตกต่างกันไปตามการเปิดรับสื่อของกลุ่มบุคคลที่หลากหลาย เช่น หนังสือพิมพ์เชิงปริมาณและ
หนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพจะทำหน้าที่ของสื่อมวลชนและมีกลุ่มเป้าหมายของผู้รับสารที่ไม่
เหมือนกัน

3. สื่อมวลชนแต่ละประเภทไม่เคยหยุดนิ่ง หรือพัฒนาไปโดยลำพัง
ของสื่ออื่นๆ หากสื่อมวลชนมักเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาพร้อมกันไปเสมอ ดังนั้น จึงไม่มีสื่อมวลชน
ใด สื่อมวลชนหนึ่งที่พัฒนาออกไปอย่างโดดเดี่ยวอย่างเต็มที่ แต่กลับต้องพึ่งพิงและทดแทนกัน
บางส่วน ดังเช่น โทรทัศน์ เป็นจอบปลายทาง (Outlet) ของภาพยนตร์ในยุคสมัยเดิม หรือ วิทยุทัศน์
เป็นเสมือนสถานีส่งเทปรายการภายในบ้าน เป็นต้น

4. แม้ว่าเราจะเห็นความแตกต่างทางด้านสังคม วัฒนธรรม และ
การเมืองอย่างชัดเจนในแต่ละสังคม แต่สื่อมวลชนกลับมีวิวัฒนาการในทุกแห่งทุกแนวทางที่
คล้ายคลึงกัน ทั้งนี้เพราะเหตุว่า สื่อมวลชนเป็นผลสะท้อนของการสื่อสารที่เป็นธรรมชาติของ
มนุษย์ เมื่อภาพรวมของมนุษย์ไม่ได้แตกต่างไปจากอดีตจึงคล้ายทำให้สื่อมวลชนมีหน้าที่
เช่นเดิม อันได้แก่ การสอดส่อง การให้ความคิดเห็น การให้ความรู้ และการให้ความบันเทิง เป็นต้น

5. สื่อมวลชนมิใช่เป็นเพียงพาหนะในการสื่อความหมายอย่างธรรมดา หากแต่สื่อมวลชนสามารถช่วยสร้างกรอบแนวคิด การปฏิรูป การประดิษฐ์ และการสื่อความใดๆ ด้วยซึ่งหมายความว่า โครงสร้างของสื่อมวลชนเป็นตัวกำหนดรูปแบบของสารสนเทศ สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและการรักษาคุณภาพของระบบสังคม อันเนื่องมาจากการสื่อความหมายดังกล่าว

6. โทรทัศน์เป็นการสื่อสารมวลชนที่สำคัญมากกว่าการสื่อมวลชนใดๆ ที่ผ่านมามีขึ้นเนื่องจาก โทรทัศน์สามารถเพิ่มพูนผลกระทบต่อสังคม และวัฒนธรรมได้มากกว่าเมื่อเทียบกับสื่อมวลชนแขนงอื่น โดยอาจสังเกตได้จากงบประมาณโฆษณาทางโทรทัศน์ของบริษัทผู้ผลิตและผู้จัดจำหน่ายสินค้าสูงมากกว่าสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ทั้งนี้เพราะโทรทัศน์ซึ่งมีภาพ เสียง สีและความเคลื่อนไหวพร้อมกันไปได้ สามารถโน้มน้าวใจได้ชัดเจนมากกว่า

7. สื่อมวลชนมีศักยภาพในการแสดงบทบาทด้านข่าวสาร ในการส่งเสริมกิจกรรมของสังคม อิทธิพลของสื่อมวลชนขึ้นอยู่กับลักษณะพิเศษของสื่อซึ่งสะท้อนได้จากความสำเร็จในด้านกระบวนการกล่อมเกลาสังคมของสื่อ โดยเฉพาะการเรียนรู้ และพฤติกรรมมีการเลียนแบบของผู้รับสาร ซึ่งสังเกตได้ว่า ทักษะของบุคคลจะแตกต่างกันเมื่อมีอัตราการเปิดรับสื่อต่างกัน ดังเช่นข้อแตกต่างระหว่างชาวชนบทและชาวเมือง อันเนื่องมาจากช่องทางการสื่อสาร

สื่อรุนแรงกับพฤติกรรมก้าวร้าว

ในยุคปัจจุบันที่เด็กไทยกำลังเติบโตขึ้นมาในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยสื่อที่ดูจะแฝงไว้ซึ่งความรุนแรงถึงเวลาแล้วที่ผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้องควรจะหันมามองผลงานวิจัยและแนวคิดทางทฤษฎีสำคัญๆ ที่เกี่ยวข้อง ผลกระทบของความรุนแรงในสื่อที่มีต่อการพัฒนาการพฤติกรรมก้าวร้าวในตัวเด็กผู้ปกครองและพี่เลี้ยงเด็กควรรับรู้ความจริงที่ว่า มีอยู่หลายผลงานวิจัยที่สนับสนุนลักษณะตามธรรมชาติของความเป็นพ่อแม่ที่เกิดมีความรู้สึก และเข้าใจได้ด้วยตัวเองว่า การได้เห็นหรือการได้เฝ้าดูคนเราแสดงออกซึ่งพฤติกรรมรุนแรงก้าวร้าว จะไม่มีทางเป็นตัวส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่ดีเลย ความจริงที่ได้จากงานวิจัยและข้อคิดทางทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรเป็นสิ่งกระตุ้นให้ผู้ปกครองและพี่เลี้ยงเด็กได้หันมาใส่ใจกับความรู้สึก ของตัวเองที่ว่า การได้เห็นสื่อที่มีการใช้ความรุนแรงอยู่เรื่อยๆ นั้นเป็นสิ่งเลวร้ายสำหรับเด็ก การเลียนแบบพฤติกรรมของคนที่เขาเห็นในโทรทัศน์ การเลียนแบบตัวเอกจากจอทีวีหรือภาพยนตร์ ไม่ระมัดระวังก็ต่อโดยเฉพาะกับเด็กเล็กเท่านั้น แต่ยังคงลามไปในหมู่ของวัยรุ่นอีกด้วย คารายอดนิยมคนไหนแต่งหน้าใส่ชุดหรือใช้สินค้ายี่ห้อใดเหล่าวัยรุ่นส่วนใหญ่จะเอาตามอย่างหมด เราเลียนแบบผู้อื่นเพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ ความโดดเด่นในกลุ่มเฉพาะของตน การเลียนแบบตัวละครในจอโทรทัศน์และจอภาพยนตร์จะเป็นตัวนำความเศร้าสลดมาสู่ลูกหลานของเราไม่วันใดก็วันหนึ่งในที่นี้คงต้องยกตัวอย่าง

ของการเลียนแบบสื่อที่นำมาซึ่งความน่าเศร้าสลดในที่สุด ตัวอย่างเหล่านี้ เป็นหัวข้อข่าวของเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในต่างประเทศเด็กชายอายุ 5 ขวบ ก่อไฟเผาบ้านของตัวเอง ทำให้น้องสาววัย 2 ขวบ ถูกไฟคลอกตาย ที่ทำเช่นนี้เพราะเอาตามอย่างฉากหนึ่งในการ์ตูนที่ตัวเองชอบเล่นซุกซนและแกล้งเพื่อนบ้าน เด็กวัยรุ่นคนหนึ่งถูกรถชนตายและเพื่อนอีกหลายคนบาดเจ็บสาหัสขณะเล่นเลียนแบบภาพยนตร์เรื่องหนึ่งซึ่งมีฉากพิศุจน์ความกล้าโดยนอนลงระหว่างช่องเดินรถที่มีการจราจรพลุกพล่าน เด็กชายอายุ 13 ปี และเพื่อนของเขาเล่นบทรัสเซียรูเล็ตเลียนแบบหนัง The Deer Hunter ผลที่ตามมาก็คือ เด็กคนนั้นตายคาที่หลังสิ้นโทษขณะเอาปืนจ่อหัวตัวเอง โศกคดีที่เรื่องเศร้าเช่นนี้ไม่ได้เกิดขึ้นบ่อยครั้งนัก เป็นที่แน่ชัดว่าเด็กส่วนใหญ่ไม่ได้หวั่นหวาดเลียนแบบสิ่งที่พวกเขาเห็นจากจอ ในกลุ่มพฤติกรรม ภาพลักษณ์ ทักษะคิดและค่านิยมต่างๆ ที่ปรากฏให้เห็น พวกเขาจะเลือกรับเอาเฉพาะบางสิ่งมาเป็นส่วนหนึ่งของตนเองเท่านั้น เมื่อเกิดความรู้สึกอัดอั้นมาเด็กคนหนึ่งอาจจะร้องไห้อยู่ที่มุมห้อง อีกคนหนึ่งอาจจะออกทำออกทางเตะถีบระบายอารมณ์ ขณะที่อีกคนหนึ่งอาจจะรับมือกับความรู้สึกของตนได้อย่างสบาย แม้การเลียนแบบจะเป็นการเรียนรู้ประเภทแรกสุด แต่เด็กก็ไม่ได้กลายมาเป็นเครื่องอัดสำเนา พฤติกรรมของบุคคลรอบข้าง เพราะหากเราเรียนรู้หยุดอยู่แค่วิธีการเลียนแบบแล้ว ภายใต้อิทธิพลของสื่อที่เต็มไปด้วยความรุนแรงในปัจจุบันนี้ คงปรากฏมีหัวข้อข่าวสะเทือนใจให้ได้อ่านกันทุกวัน ผู้ปกครองนึกถึงอิทธิพลของความรุนแรงผ่านสื่อโฆษณาทางทีวี ที่เด็กไทยได้รับอยู่ทุกวันหลายอย่างที่น่าคิดและน่ากังวลอยู่ไม่น้อยงานวิจัยเชิงคุณภาพของศรัณญา อิชิตะ (2553) ได้ทำการสัมภาษณ์เด็กที่มีพฤติกรรมรุนแรงจำนวนหนึ่ง การเล่นเกมออนไลน์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของนักเรียน การเล่นเกมประเภทที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรุนแรง มีอิทธิพลต่อนักเรียนให้ซึมซับเอาพฤติกรรมความรุนแรงนั้นไว้กับตนเอง กลายเป็นคนโมโหง่ายหงุดหงิด เอาแต่ใจ และจะแสดงพฤติกรรมความรุนแรงออกมากับเพื่อนนักเรียนด้วยกันหรือรังแกคนที่อ่อนแอกว่า เนื่องจากการเล่นเกมออนไลน์จะมีผลต่อสุขภาพจิตของเด็ก เด็กจะลดความสัมพันธ์กับเพื่อนลงแต่จะไปติดต่อกับเครื่องคอมพิวเตอร์แทน เพราะสามารถเอาชนะทุกอย่างได้ในเกมอาจกลายเป็นเด็กก้าวร้าว (สมชาย จักรพันธุ์, 2551)

งานวิจัยแรกๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของสื่อที่เต็มไปด้วยความรุนแรงที่มีต่อเด็กนั้นทำโดย Albert Bandura แห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด เป็นเวลากว่า 3 ปีที่ Bandura ศึกษาถึงวิธีการที่เด็กกลับกลายมาเป็นคนที่มีความก้าวร้าวขึ้น จากการได้สังเกตดูความก้าวร้าวของผู้อื่น งานวิจัยหนึ่งของ Bandura ที่เรียกว่า Bobo doll (ตุ๊กตายางล้นลูกแบบเป่าลม) ถือเป็นงานทดลองที่สำคัญชิ้นหนึ่งในสาขาจิตวิทยาที่แสดงให้เห็นถึงวิธีที่เด็กเรียนรู้จากสื่อประเภทนี้มีอยู่การทดลองหนึ่ง Bandura แบ่งเด็กเล็กออกเป็น 3 กลุ่ม โดยกำหนดให้กลุ่มแรกเป็นกลุ่มควบคุม อีกสองกลุ่มเป็นกลุ่มทดลอง เริ่มต้นเด็กทุกคนจะอยู่ในห้องที่เต็มไปด้วยของเล่นที่ล่อตาล่อใจ

จากนั้นเด็กในกลุ่มควบคุมจะถูกแยกออกไป เด็กในกลุ่มทดลองอีกกลุ่มได้ดูของจริงที่แสดงให้เห็น โดยผู้ใหญ่หลังจากนั้นเด็กทั้ง 3 กลุ่มถูกนำมายังห้องที่มีของเล่นอยู่หลายชิ้น เช่น ปืน ตุ๊กตา ตะกุ่มพุก ตัวต่อ ลูกบอล เป็นต้น ปรากฏว่าเด็กในกลุ่มควบคุมแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวให้เห็นน้อยมากหรือไม่เห็นเลย ขณะที่เด็กที่ได้ชมการโจมตี Bobo doll จากฟิล์มหรือการแสดงสด แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวคล้ายกับที่เห็นจากต้นแบบไม่มากนักน้อย ที่น่าสนใจก็คือ เด็กในกลุ่มนี้ไม่เพียงแต่เลียนแบบพฤติกรรมก้าวร้าวเท่านั้น แต่ยังสร้างรูปแบบที่แปลกออกไปจากสิ่งที่พวกตนสังเกตเห็นมานี้เป็นสิ่งที่สนับสนุนคำกล่าวที่ว่าเด็กไม่ใช่เป็นเพียงเครื่องอัดสำเนาพฤติกรรมแต่ยังมีความคิดอ่านสร้างแม่แบบของพฤติกรรมเฉพาะตนด้วย

1.4 คุณลักษณะของผู้มีพฤติกรรมก้าวร้าว

เกณฑ์การกำหนดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา พฤติกรรมที่แสดงออกของมนุษย์หรือสัตว์ก็ตามเป็นไปเพื่อโต้ตอบสิ่งเร้า โดยมุ่งให้ความต้องการ (Need) ของบุคคลหรือสิ่งมีชีวิตนั้นๆ ได้รับการตอบสนอง (Gratification) ความวิตกกังวล (Anxiety) อันเกิดจากความต้องการก็จะผ่อนคลายหรือสงบลง จิตใจก็อยู่ในสภาพที่สมดุล (Homostasis) ซึ่งจะทำให้บุคคลอยู่ในสภาวะสงบสบาย มีความรู้สึกพอใจและอารมณ์เป็นสุขพฤติกรรมใดที่แสดงออกแล้วไม่ได้รับการตอบสนอง ความต้องการของบุคคลไม่สมหวัง บุคคลจะเกิดความขัดข้องใจ (Frustration) และมีความเร่าร้อนจิตใจไม่สงบ รู้สึกกระวนกระวาย บุคคลก็จะไม่เป็นสุข ต้องปรับกลวิธีต่างๆ เพื่อแสดงออกใหม่ (Readaptation) เพื่อให้ความต้องการสมหวังหรือหมดไปโดยใช้วิธีป้องกันตัวต่างๆ (Mental Mechanism) พฤติกรรมที่แสดงออกแล้วทำให้บุคคลรู้สึกไม่เป็นสุข เร่าร้อน กระวนกระวายจัดว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมการที่จะตัดสินว่าพฤติกรรมใดเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหรือไม่นั้น จำเป็นต้องอาศัยหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ทั้งนี้เพราะในแต่ละสังคมนั้นรับรู้ลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่างกัน และการบ่งชี้ว่าพฤติกรรมใดเป็นปัญหานั้นยังมีผลต่อตัวเด็ก ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย (บัณฑิต ศรีไพศาล. 2547: 7-8)

คสเลอร์ (Kessler. 1966 : 10) ได้กล่าวว่า การที่จะตัดสินว่าพฤติกรรมใดจะเป็นปัญหาหรือไม่ ให้มองในแง่ของความเหมาะสมของพฤติกรรมนั้นๆ ในแง่ของเวลา สถานที่ และอายุของผู้แสดงพฤติกรรมนั้น ๆ เป็นหลักโดยเขาได้เสนอหลักเกณฑ์การตัดสินไว้ 7 ประการด้วยกันคือ

1. อายุ เด็กในอายุหนึ่งๆจะมีพฤติกรรมเฉพาะอย่าง เช่น ปัญหาปัสสาวะรดที่นอน ถ้าเกิดในเด็กอายุต่ำกว่า 4 ปี อาจถือว่าเป็นปกติ แต่หากสูงกว่า 4 ปี เด็กอาจมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาคงนั้นการศึกษาหรือใช้หลักควมรู้เกี่ยวกับพัฒนาการปกติของเด็กเป็นอย่างดี

2. ความรุนแรงของการเกิดพฤติกรรม ให้พิจารณาตามสภาพแวดล้อมของเด็กและพฤติกรรมนั้นๆมีผลต่อตัวเด็กหรือผู้อื่นหรือไม่ เช่น เด็กคนหนึ่งทะเลาะกับเพื่อนทุกวัน ทำให้เพื่อน

เจ็บตัวและตัวเองถูกรุลงโทษด้วย เป็นต้น ซึ่งการพิจารณาจะต้องอาศัยการสังเกตอย่างเป็นระเบียบ และใช้เวลานานพอสมควร

3. จำนวนของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เด็กที่มีปัญหาจะมีลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเป็นสัดส่วนที่มากกว่าพฤติกรรมรวมปกติทั่วไปของเด็กในสภาพสังคมใดสังคมหนึ่ง การสูญเสียโอกาสในสังคม หากพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกนั้นทำให้เด็กสูญเสียโอกาสในสังคมก็ถือว่าเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

4. พฤติกรรมนั้นๆ มีผลต่อการเจ็บปวดของตนเองหรือต่อผู้อื่น เช่น ความละอายนใจความรู้สึกผิดหรือพฤติกรรมนั้นทำให้เกิดความเจ็บปวดต่อผู้อื่น

5. พฤติกรรมเกิดในสภาพแวดล้อมที่เป็นปัญหา เด็กเรียนรู้พฤติกรรมบางอย่างจากสังคม เช่น การขโมย การชกต่อย การพูดปด เป็นต้น ทำให้เด็กไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมเหล่านั้นได้หรือแก้ไขได้ยากและเกิดเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหามากขึ้น

6. บุคลิกภาพโดยทั่วไปของเขา โดยพิจารณาว่าพฤติกรรมของเขาขัดขวางการดำเนินชีวิต ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับครอบครัวและโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

7. เกณฑ์การตัดสินว่าพฤติกรรมใดเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหรือไม่นั้นควรพิจารณาอย่างถี่ถ้วน เพราะเด็กแต่ละคนอาจแสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่างกันไปตามสถานการณ์ที่ต่างกัน การเข้าใจพัฒนาการปกติของเด็ก ระบบสังคมของกลุ่มชนจะช่วยให้เข้าใจและพิจารณาปัญหาของเด็กได้อย่างรอบคอบมากขึ้น

สรุปได้ว่าการที่จะตัดสินว่าพฤติกรรมใดเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหรือไม่นั้น จำเป็นต้องอาศัยหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ทั้งนี้เพราะในแต่ละสังคมนั้นรับรู้ลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่างกัน การที่จะตัดสินว่าพฤติกรรมใดจะเป็นปัญหาหรือไม่ ให้มองในแง่ของความเหมาะสมของพฤติกรรมนั้นๆ

1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว

1.5.1 งานวิจัยในประเทศ

สุนีย์ ชีระวิรุพห์ (2542: บทคัดย่อ) ที่พบว่า พฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนนั้นเกิดขึ้นจากการที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี จะทำให้ทุกองค์ประกอบของการทำหน้าที่ของครอบครัวไม่ดีไปด้วย ระดับการศึกษาของบิดามารดาอยู่ในระดับต่ำซึ่งส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพที่มีรายได้อยู่ในระดับต่ำจะทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับต่ำและทำให้สมาชิกในครอบครัวนั้นๆ ไม่สามารถทำหน้าที่ของครอบครัวทุกๆ องค์ประกอบได้อย่างถูกต้อง และส่งผลให้เด็กที่มาจากครอบครัวดังกล่าวกลุ่มนี้อาจมีพฤติกรรมที่ไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียนได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวได้

นนทียา นายศรีศิริ (2545:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยด้านครอบครัวที่มีความสำคัญกับพฤติกรรมก้าวร้าวแบบทำลายความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ปัจจัยด้านครอบครัวที่สามารถทำนายพฤติกรรมก้าวร้าวแบบทำลายความสัมพันธ์ได้ คือการแสดงความก้าวร้าวแบบทำลายความสัมพันธ์ของแม่ ความขัดแย้งระหว่างพ่อแม่ การแสดงความผูกมัดเด็กของแม่ การใช้อำนาจควบคุมของแม่ และการแสดงความอบอุ่นของพ่อ โดยมีประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 37.1

บุญเรือน ยะคอนใจและอโรชา ธรรมศิริ (2548 อ้างใน รฐสรรพ เดิมพร และคณะ:2550) ทำการวิจัยเรื่อง การใช้กิจกรรมศิลปะลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กพิการซ้ำซ้อน ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กพิการซ้ำซ้อน ทั้ง 3 คนขณะทำกิจกรรมศิลปะมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงโดยเปรียบเทียบจากจำนวนครั้งที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวกับครั้งก่อนทำกิจกรรมศิลปะและมีพฤติกรรมดีขึ้นมาก เช่นการทำร้ายตนเองลดลง ไม่ขว้างปาสิ่งของ ไม่หยิกหรือกัด เป็นต้น รวมทั้งยังสามารถนั่งร่วมทำกิจกรรมกลุ่มกับเพื่อนที่มีจำนวน 5-8คนขึ้นไปได้เป็นเวลานาน 15-30 นาที

ศิริรัตน์ นิมมา(2550:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของตนเองกับพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าเพศชายมีพฤติกรรมก้าวร้าวสูงกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งพฤติกรรมก้าวร้าวโดยรวม พฤติกรรมก้าวร้าวทางกายและพฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจา และพบว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมีพฤติกรรมก้าวร้าวสูงกว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม

อรพญา พัทบุรี (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมก้าวร้าวและปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กผู้รับอุปการะในสถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กระยะของจังหวัดระยอง โดยจำแนกตามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลและปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กผู้รับอุปการะในสถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กระยะของ จังหวัดระยอง ซึ่งใช้เกณฑ์ในการวัดปัจจัย 5 ด้าน คือ ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ด้านการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนด้านอิทธิพลของการเปิดรับสื่อมวลชน ด้านพฤติกรรมก้าวร้าว พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กผู้รับอุปการะในสถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กระยะของ จังหวัดระยองอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด คือ ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน รองลงมาด้านพฤติกรรมก้าวร้าว ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ด้านอิทธิพลของการเปิดรับสื่อมวลชน และด้านการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็ก ได้แก่ อายุ การศึกษาเกรดเฉลี่ย ระยะเวลาที่เข้ารับการอุปการะ ภูมิลำเนา อิทธิพลของการเปิดรับสื่อมวลชน

ดิษยา มีเพียร(2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องผลของการฝึกการควบคุมตนเองต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเยาวชนกระทำผิดในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านปราณี พบว่า เยาวชนกลุ่มทดลองซึ่งได้รับการฝึกการควบคุมตนเอง มีพฤติกรรมก้าวร้าวซึ่งประเมินจากค่าเฉลี่ยร้อยละของจำนวนช่วงเวลาการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวและคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทั้งในระยะทดลองและระยะติดตามผลเมื่อเปรียบเทียบกับระยะเส้นฐาน ในขณะที่ไม่พบการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในกลุ่มควบคุม นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยจากแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าว ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ในทั้ง 3 ระยะ พบว่าคะแนนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันในระยะเส้นฐาน หากแต่แตกต่างกันในระยะทดลองและระยะติดตามผล อันน่าจะแสดงให้เห็นว่าความแตกต่างที่เกิดขึ้นนั้นเป็นผลมาจากการฝึกควบคุมตนเอง

ชัญญา เงินเมือง (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ การทำหน้าที่ของครอบครัว กับพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชายระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของ โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถมสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร จำนวน 135 คน เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ การทำหน้าที่ของครอบครัว กับพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชายระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ตัวแปรความฉลาดทางอารมณ์ มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมความก้าวร้าว และ ตัวแปรการทำหน้าที่ของครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมความก้าวร้าว

1.5.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

เบอร์และฮอลซ์วอร์ธ (Baker and Holzworth: 1961 อ้างถึงใน รัชนิย์ สุวมาตย์, 2544) ได้ทำการศึกษาเด็กที่มีอายุ 13 – 16 ปี กลุ่มแรกเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการปรับตัว อารมณ์และสังคม กลุ่มที่ 2 เป็นเด็กที่สามารถปรับตัวได้ มีความสุขไม่ก้าวร้าว และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จากผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงมีความสัมพันธ์ทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และจากการสัมภาษณ์พ่อแม่และเด็กแยกกัน พบว่า เด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่อต้านสังคม มักจะมาจากครอบครัวที่มีการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีการใช้ระเบียบไม่คงเส้นคงวา และมีพ่อแม่ที่มีทิ่ทำสมยอม และยังพบว่าเด็กที่มีปัญหาทางครอบครัว เช่น พ่อแม่แยกทางกัน ทำให้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวไม่แน่นแฟ้นมีความห่างเหิน จะทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าวกระทำสิ่งต่างๆ ในการฝืนกฎระเบียบ นอกจากนี้ Adams, Overholser, and Lehnert (1994) ได้ทำการศึกษาโดยการวัดความคิดของวัยรุ่นกับการทำหน้าที่ของครอบครัว พบว่า การที่เด็กมีพฤติกรรมที่ไม่

เหมาะสมนั้น มักมีปัญหาด้านการสื่อสารกับครอบครัว นอกจากนี้ยังมีความเห็นว่าการดูแลพฤติกรรมของเด็กจะต้องมีการประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัวซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ

เบอร์และฮอลซ์วอร์ธ (Baker and Holzworth) จากการสัมภาษณ์พ่อแม่และเด็กแยกกัน พบว่า เด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและต่อต้านสังคม มักจะมาจากครอบครัวที่สมาชิกไม่สามารถทำหน้าที่ตามบทบาทภายในครอบครัวได้อย่างสมบูรณ์ ไม่มีการควบคุมพฤติกรรมของเด็กหรือมีการควบคุมพฤติกรรมแบบไม่คงเส้นคงวา นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กที่มีปัญหาทางครอบครัว เช่น พ่อแม่แยกทางกัน ทำให้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวไม่แน่นแฟ้นและมีความห่างเหิน มีความผูกพันทางด้านอารมณ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวน้อยลง จะทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว กระทำสิ่งต่างๆ ได้อย่างอิสระ เพราะไม่ได้รับการดูแลจากทางสมาชิกภายในครอบครัวเป็นอย่างดี

เดนิสโคลาและแซนเดอร์ (Denicola & Sandler:1980 อ้างใน ดิษยา มีเพียร ,2551:21) ได้ศึกษาวิธีการควบคุมตนเองกับบิดา มารดาที่พูดจาหยาบคาย และการควบคุมตนเองของเด็กในการติดต่อสัมพันธ์กับบิดา มารดาที่ใช้วาจาก้าวร้าว โดยจัดบันทึกพฤติกรรมของบิดา มารดาและเด็กในระยะทดลอง 8 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที เพื่อดูการติดต่อสัมพันธ์ของบิดา มารดาและเด็ก การฝึกบิดา มารดาใช้เทคนิคการควบคุมตนเองโดยเน้นการให้แรงเสริมทางบวกหรือหลีกเลี่ยงการลงโทษ การควบคุมตนเองแบบใช้ความคิด พฤติกรรม โดยเน้นการช่วยเหลือให้บิดา มารดาแก้ปัญหาความก้าวร้าว การแสดงความโกรธและความคับข้องใจ ผลการทดลองปรากฏว่า การควบคุมตนเองทำให้พฤติกรรมไม่เหมาะสมลดลง มีพฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสมเพิ่มขึ้นในทางบวกและลดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาทั้งระยะการทดลองและระยะติดตามผล

อีรอน (Eron :1984 อ้างในศิริรัตน์ นิมมา:2550) ได้ทำการศึกษาระยะยาวถึงอิทธิพลของการเลียนแบบและการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมก้าวร้าว ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูนั้น พบว่าการที่พ่อแม่ลงโทษทางกาย ปลดปล่อยละเลยและแสดงความไม่พอใจต่อความสำเร็จของเด็กทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าวมากขึ้น ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย โดยปล่อยให้เด็กอยู่คนเดียวและไม่ให้ความช่วยเหลือเมื่อทำสิ่งต่างๆ จนทำให้รู้สึกตนเองได้รับความเกลียดชังจากพ่อแม่ ผลที่ได้จากการอบรมเลี้ยงดูอย่างไม่สม่ำเสมอจะทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวได้

Dangel, Deschner, and Rasp (1989) ได้ทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวอายุ 10 - 17 ปี จำนวน 12 คน โดยได้รับการฝึกควบคุมด้วยเทคนิคการหยุดความคิด การผ่อนคลาย และการแก้ปัญหา พบว่า เด็กลดพฤติกรรมก้าวร้าวจำนวน 9 คน มีเด็กจำนวน 2 คนที่ไม่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมาเลยขณะฝึก และมีเด็ก 1 คนมีพฤติกรรมก้าวร้าวสูงขึ้นหลังการฝึก แต่มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงในระยะติดตามผล

รุชกิน และและเฮอร์โกฟ (Ruchkin, Eisemann and Haeggloef. 1998: Abstract)ยังได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูโดยพ่อแม่ และปัญหาพฤติกรรมในวัยรุ่นชายที่ทำผิดกฎหมาย อายุ 15–18 ปี จำนวน 133 คน และกลุ่มควบคุมเป็นวัยรุ่นชายอายุ15–18 ปี จำนวน 108 คน ในประเทศรัสเซีย จากการศึกษาที่มีประเด็นที่สำคัญดังนี้

1. วัยรุ่นชายที่ทำผิดกฎหมาย และได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างเข้มงวด จะมีคะแนนในการเกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาสูง

2. คะแนนการเกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาพบว่า จะมีความสัมพันธ์กันสูงกับพ่อแม่ที่อบรมเลี้ยงดูลูกแบบปล่อยปละละเลย ไม่ยอมรับในตัวลูก และไม่มีความรักความอบอุ่นให้กับลูกทั้งในกลุ่มวัยรุ่นชายที่ทำผิดกฎหมาย และวัยรุ่นชายทั่วไป

3. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของการเกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม และแบบปล่อยปละละเลย

ต่อมา สก็อต (Scholte. 1999: Abstract) ได้ทำการศึกษาระยะยาวเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญ ในการเป็นตัวทำนายถึงความรุนแรงในวัยรุ่นใหญ่ตอนต้น พบว่า ปัจจัยการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่แสดงต่อเด็กในรูปแบบที่เพิ่มความเข้มงวดกดดัน และลดการให้การดูแลเอาใจใส่ สนับสนุนกับวัยรุ่น มีความสัมพันธ์กับการเพิ่มระดับความรุนแรง ของการทำผิดกฎหมายในวัยรุ่นใหญ่ตอนต้น แสดงให้เห็นว่า การอบรมเลี้ยงดูที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของบุคคลต่อเนื่องในระยะยาวซึ่งได้มีการศึกษาผลของการอบรมเลี้ยงดู ที่มีต่อพฤติกรรมวัยรุ่นในด้านต่าง ๆ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว

2.1 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว

จินดาภรณ์ อังสุวรรณชาติ (2525) ให้ความหมายกิจกรรมแนะแนวไว้ว่าเป็นกิจกรรมในชั้นเรียนที่จัดขึ้น เพื่อเสริมสร้างเยาวชน ทั้งในด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญาและร่างกาย

ปราณี रामสูต (2534: 306) ได้กล่าวว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวในคาบเรียนมีลักษณะเช่นเดียวกับชุดการสอน ในรายวิชาอื่น ๆ ชุดกิจกรรมแนะแนวประกอบด้วยคู่มือครู แบบฝึกปฏิบัติ สำหรับนักเรียน สื่อและแบบทดสอบหรือประเมิน รวมไปถึงกล่องหรือซองไว้เป็นเรื่องหรือเป็นชุด ๆ

จงดี ยั่งยืน (2535:42) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง การนำสื่อประสมมาใช้ อย่างเป็นระบบ เพื่อการบริการแนะแนวที่มุ่งให้ผู้รับได้สามารถเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือบรรลุจุดมุ่งหมายของการแนะแนวอย่างมีประสิทธิภาพ โดยทำเป็นชุดที่เรียกว่า ชุดการแนะแนว

อำนาจ ขาวิลาศ (2536: 32) และยุพดี ปิตะคุ (2537: 7) ได้ให้ความหมายชุดการ
แนะแนวว่า หมายถึงเครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ คือคู่มือครูและโปรแกรมกิจกรรม โดยใช้
วิธีการต่างๆ เช่น การอภิปราย การรายงานเป็นกลุ่ม และเป็นรายบุคคล การแสดงบทบาทสมมุติ
กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง การแก้ปัญหา พร้อมทั้งมีอุปกรณ์ต่างๆประกอบ ได้แก่ วัสดุทัศน
แผนภูมิ แผ่นภาพ แผ่นโปสเตอร์ ฯลฯ เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้พฤติกรรมตามวัตถุประสงค์

อรุณ เต็มยอด (2537: 11) กล่าวว่าชุดการแนะแนว หมายถึงเครื่องมือที่สร้าง
ขึ้นอย่างมีระบบซึ่งใช้วิธีการต่างๆ รวมทั้งมีอุปกรณ์ในการสอน ใช้เป็นสื่อประสม ชุดการแนะแนว
มีรายละเอียดดังนี้ คู่มือครูประกอบด้วยคำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีใช้ และเครื่องมือวัด ได้แก่
แบบสอบถาม และแบบทดสอบ โปรแกรมกิจกรรม ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ อุปกรณ์และการ
ประเมินผล

เพ็ชรนิภา นนทนาคร (2541: 9) กล่าวว่าชุดการแนะแนว หมายถึงเครื่องมือที่
สร้างขึ้นอย่างมีระบบซึ่งใช้วิธีการต่างๆ รวมทั้งมีอุปกรณ์ในการสอน ที่เป็นสื่อประสม ชุดการแนะ
แนวมีรายละเอียดดังนี้ คู่มือครูประกอบด้วยคำชี้แจงทั่วไป วัตถุประสงค์ วิธีใช้ และเครื่องมือวัด
ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบทดสอบ โปรแกรมกิจกรรม ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ อุปกรณ์และ
การประเมินผล

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2545: 80) ได้กล่าวไว้ว่า ชุดการแนะแนว เป็นเครื่องมือที่
สร้างขึ้นโดยใช้สื่อประสม เช่นรูปภาพ วัสดุทัศน แถบบันทึกเสียง เอกสารที่บันทึกรายละเอียดของ
กิจกรรมต่างๆ ทั้งเกม กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมุติ แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน โดยจัดไว้
เป็นชุด ก่อตั้งหรือของ จะบรรจุเครื่องมือครู คู่มือผู้เรียนและสื่อประกอบการจัดกิจกรรมแต่ละเรื่อง

จิวพรรณ พูลศรี (2546: 22) ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมแนะแนว หมายถึง มวล
ประสบการณ์ที่จัดให้ผู้รับบริการ แต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มได้ปฏิบัติหรือได้มีส่วนร่วมเพื่อให้
ผู้รับบริการบรรลุเป้าหมายและขอบเขตของการแนะแนว

ปราณี เชนบุญ (2546: 22) ได้กล่าวไว้ว่าชุดการสอนและกิจกรรมแนะแนว
หมายถึงมวลประสบการณ์หรือเครื่องมือหลายๆอย่าง นำมารวมกันอย่างเป็นระบบ จัดให้
ผู้รับบริการแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่ม ได้ปฏิบัติค้นพบศักยภาพของตนเองจนบรรลุเป้าหมายตาม
ขอบข่ายของงานแนะแนว

อุมาพร แสงสุวรรณ (2551: 25) ให้ความหมาย ชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึงชุด
กิจกรรมแนะแนวเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบ โดยใช้กิจกรรมต่างๆ เช่น การอภิปราย การ
รายงานเป็นกลุ่ม รายบุคคล กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง การแก้ปัญหา โดยใช้อุปกรณ์ต่างๆ

ประกอบ เช่นรูปภาพ สิ่งที่ใช้ประกอบการทำกิจกรรม มาใช้เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้พฤติกรรมให้ตรงตามวัตถุประสงค์

คอร์ทแมน อาชบาย และเดอกราฟฟ์ (Kottman, Ashby & De Groaf, 2001: 3 อ้างอิงใน สมร ทองดี และปราณี รามสูตร 2545: 11) ให้ความหมายกิจกรรมแนะแนว (Guidance Activities) ว่าเป็นมวลประสบการณ์ทุกรูปแบบที่จัดให้หรือสนับสนุนให้ผู้รับบริการแนะแนวแต่ละคน แต่ละกลุ่มได้ปฏิบัติหรือได้มีส่วนร่วม เพื่อให้ผู้รับบริการบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาส่งเสริมป้องกันปัญหา และแก้ปัญหาทั้งด้านการศึกษาอาชีพ ส่วนตัวและสังคม

สรุปความหมายของกิจกรรมแนะแนว หมายถึง มวลประสบการณ์ที่จัดให้ผู้รับบริการ แต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มได้ปฏิบัติหรือได้มีส่วนร่วมเพื่อให้ผู้รับบริการบรรลุเป้าหมายและขอบข่ายของการแนะแนว หรือ กิจกรรมหลายกิจกรรมที่นำมารวมกันเข้าอย่างเป็นระบบตามเป้าหมาย และขอบข่ายของการแนะแนว

2.2 องค์ประกอบของชุดกิจกรรมแนะแนว

ชุดกิจกรรมแนะแนวประกอบด้วย

1. คู่มือผู้ให้บริการ ซึ่งมีคำชี้แจงการเตรียมการของผู้ให้บริการ
2. แผนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ
3. คู่มือผู้รับบริการซึ่งมี ใบงาน ใบความรู้ และแบบทดสอบก่อนและหลัง
4. สื่อหรืออุปกรณ์การจัดกิจกรรม
5. แบบทดสอบระยะก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ดังนั้นชุดกิจกรรม

แนะแนวสามารถช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้วิธีการแสดงออกที่เหมาะสมในการเผชิญความขัดแย้งระหว่างเพื่อน

นอกจากนี้ยังมีข้อสรุปจากการสัมมนาเข้มของคณาจารย์และนักศึกษบัณฑิตศึกษาแขนงการแนะแนวมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ปีการศึกษา 2545 (อ้างถึงใน อูมาพร สงสุวรรณ, 2551:26) ได้กำหนดว่าชุดกิจกรรมแนะแนวประกอบด้วย

1. คู่มือผู้ให้บริการ ซึ่งมีคำชี้แจงการเตรียมการของผู้ให้บริการแนะแนว แผนการจัดกิจกรรมต่างๆ

2. คู่มือผู้รับบริการ ซึ่งมีใบงาน ใบความรู้และแบบทดสอบก่อน-หลัง
3. สื่อหรืออุปกรณ์การจัดกิจกรรม

จากเอกสารการวิจัยที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาพอสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวประกอบไปด้วย 1) คู่มือผู้ให้บริการ ประกอบไปด้วยคำชี้แจง การเตรียมการของผู้ให้บริการ

และแผนการจัดกิจกรรม 2) คู่มือผู้รับบริการ ประกอบด้วย ใบงาน ใบความรู้ และแบบทดสอบก่อน การทดลองและหลังการทดลอง 3) สื่อหรืออุปกรณ์การจัดกิจกรรม

2.3 คุณลักษณะของกิจกรรมแนะแนว

สมรทองดี และปราณี รามสูตร (2545: 10) กล่าวว่ากิจกรรมแนะแนวสามารถช่วยให้ผู้รับบริการสามารถพัฒนาตน ป้องกันปัญหา และแก้ไขปัญหของผู้รับบริการ และช่วยให้การแนะแนวมีกิจกรรมที่หลากหลาย และนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังมีความสำคัญต่อผู้ให้บริการและผู้รับบริการ กล่าวคือการพัฒนากิจกรรมแนะแนวที่เหมาะสมจะช่วยให้ผู้ให้บริการสามารถจัดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพได้มากขึ้น และการพัฒนากิจกรรมแนะแนวที่สอดคล้องกับผู้รับบริการแนะแนวได้อย่างแท้จริง ซึ่งจะนำไปสู่การเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของสังคมและประเทศชาติอีกด้วย

พิทยาภรณ์ พิทยาธรกุล (2546: 36) ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาสร้างเสริม ป้องกันและแก้ไขปัญหให้กับทุกกลุ่มคนทั้งเด็ก วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ในขอบข่ายด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม โดยมีรูปแบบและเทคนิคหลากหลาย อาจเป็นกิจกรรมแนะแนวโดยตรงหรือผสมผสานในการเรียนการสอน การฝึกอบรม ประชุมสัมมนา ทั้งรายบุคคลและกลุ่ม

กาญจนา สุพรรณคง (2550: 16) ได้กล่าวถึง ลักษณะของกิจกรรมแนะแนว ไว้ว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะสำคัญ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นพบ ความถนัด ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับข้อมูล ข่าวสารด้านการศึกษา การงานอาชีพ ชีวิตและสังคม เพื่อใช้วางแผนในการเรียน การศึกษาต่อ อาชีพ ที่เหมาะสมกับตนเอง เสริมสร้างทักษะต่างๆให้ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวกับสิ่งแวดล้อม สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข เสริมสร้างค่านิยมที่ดี วินัย คุณธรรม และ จริยธรรม เพิ่มพูนประสบการณ์เพื่อเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะในวิชาการต่างๆมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีนิสัยรักการทำงานและสามารถเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตนเอง จัดกลุ่มผู้เรียนเพื่อทำกิจกรรมหรือครูเป็นผู้ริเริ่ม เป็นที่ปรึกษาโดยอยู่บนพื้นฐานความต้องการของผู้เรียน เพื่อทำกิจกรรมที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆโดยการประเมินผลจากเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การผ่านจุดประสงค์ของกิจกรรมที่แสดงถึงการพัฒนาของผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ในการผ่านช่วงชั้น และสรุปการประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดและนำเสนอผู้เกี่ยวข้องต่อไป

สรุปว่า ความสำคัญของชุดกิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหของผู้รับบริการทั้งเด็ก วัยรุ่นและผู้ใหญ่ ให้ครอบคลุมทั้ง 3ขอบข่ายคือด้านการศึกษา

อาชีพ ส่วนตัวและสังคม ซึ่งมีจุดมุ่งหมายสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณค่าต่อสังคมและประเทศชาติ

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว

2.4.1 งานวิจัยในประเทศ

ปนัดดา ยิ้มสกุล (2538) ได้ทำ การวิจัย เรื่องผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อความสามัคคีของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่ากลอย กิ่งอำเภอท่าตะเคียน จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนวมีความสามัคคีสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

มลิวรรณ นิรมลพิศาล (2539) ได้ทำ การวิจัยเรื่องผลการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อทัศนคติต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสีกัน (วัฒนา นันทอุปถัมภ์) กรุงเทพฯ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนวมีทัศนคติต่อการเรียนดีขึ้นมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

รัศมี เชื้อเจ็ดต้น(2539) ศึกษาเรื่อง การใช้กิจกรรมบทบาทสมมุติเพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ประชากรที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด 46 คนโดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน23 คน จากโรงเรียนบ้านเวียงแก้ว และนักเรียนกลุ่มควบคุมจำนวน23 คน จากโรงเรียนบ้านแม่มะ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ลักษณะประชากรเป็นนักเรียนชั้นอนุบาล1 และอนุบาล2 ซึ่งเรียนรวมกันในห้องเดียวกัน ในปีการศึกษา 2539 ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนปฐมวัยที่ได้รับการฝึก โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมุติมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในด้านการพูดมากกว่าการกระทำและการคิดตามลำดับ นักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมุติมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมุติ

วิภามาส เมืองภู(2542) ศึกษาเรื่องผลการใช้กิจกรรมกลุ่มต่อการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ 1 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 12 คน กลุ่มทดลองเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม เพื่อส่งเสริมทักษะการปรับตัวทางสังคมเป็นเวลา 5 สัปดาห์ ผลการศึกษาพบว่า หลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมเพิ่มขึ้นก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

กันทวัลย์ ภูพานซ์ (2543) ได้ทำ การวิจัยเรื่อง ผลการใช้โปรแกรมชุดการแนะแนวในการพัฒนาเจตคติต่อการคุกคามทางเพศและความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาที่ 2 โรงเรียนชัยมาต กรุงเทพฯ พบว่านักเรียนที่ได้รับชุดแนะแนวมีการพัฒนาเจตคติ การคุกคามทางเพศและความภาคภูมิใจเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

พัชรินทร์ แก้วพาดิ (2544:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ 1-3(โรงเรียนขยายโอกาส) ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนบ้านนาเกาะทาด อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน พบว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว หลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีคะแนนพฤติกรรมก้าวร่ววน้อยกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวหลังการเข้าร่วมกลุ่มสัมพันธ์ น้อยกว่าหรือลดลงจากเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

2.4.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

เอสเคนาซี (EskenaZai: 1978 อ้างถึงในอคุลย์เดช ดิยะบุตร:2534หน้า 2) ได้ทำการศึกษาเรื่องกลุ่มแนะนำการศึกษาด้านอาชีพในระดับท้องถิ่นกับรูปแบบที่มีประสิทธิภาพของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหารูปแบบที่มีประสิทธิภาพของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ รูปแบบที่ได้เสนอนี้คือ ระบบการติดต่อสื่อสารในกลุ่มการเห็นคุณค่าของการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อผลสำเร็จของกลุ่ม และการยอมรับของสมาชิกกลุ่มด้านความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบทั้งสามเป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพ และยังมีความสัมพันธ์ร่วมต่อความสำเร็จของกลุ่มให้แนะนำการศึกษาด้านอาชีพอีกด้วย

ดาวนนิ่ง (Downing :1968,อ้างถึงใน แก่นคุณ วิเศษการ, 2539:25) กล่าวว่า การแนะแนวแบบกลุ่ม เป็นส่วนหนึ่งของบริการแนะแนวที่จัดขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ภายใต้การจัดการและการนำทางของผู้นำกลุ่มที่มีความสามารถเอื้อให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักรู้และเข้าใจตนเอง เกิดความองงามและพัฒนาบุคลิกภาพมีการตัดสินใจที่เป็นเหตุเป็นผล ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การจัดการแนะแนวแบบกลุ่ม โดยการนำกิจกรรมต่างๆเข้ามาดำเนินการในโครงการแนะแนว จะก่อประโยชน์ต่อนักเรียนหลายด้านด้วยกัน คือก่อให้เกิดความสัมพันธ์ต่อกัน ได้รับข้อมูลอันเป็นประโยชน์มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การวางแผนเพื่ออนาคต มีการตัดสินใจ เกิดการกระจ่างแจ้งในสิ่งใหม่ๆ อีกทั้งยังเป็นการช่วยกระตุ้นให้เด็กได้รู้จักที่จะช่วยเหลือผู้อื่น พัฒนาทักษะทางสังคม ส่งเสริมคุณภาพทางจิตใจ และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้เพิ่มขึ้นอีกด้วย

วอล์ฟ (Wolf:1986 อ้างถึงใน ธาณิดา คำอินทร์:2547หน้า29) ได้ทำการวิจัย เรื่อง กลุ่มสัมพันธ์ ผลของรูปแบบการเป็นผู้นำที่มีต่อพฤติกรรมกลุ่มข้ามวัฒนธรรม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางด้านพฤติกรรม เจตคติในทางบวกต่อผู้นำและผู้นำต่าง

วัฒนธรรมกับกิจกรรมแล้วจะมีพฤติกรรมและเจตคติในทางบวกต่อผู้นำแบบประชาธิปไตยมากกว่า ผู้นำแบบเผด็จการ แต่ไม่มีความแตกต่างด้านเชื้อชาติและวัฒนธรรมของผู้นำ

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกีฬา

3.1 ความหมายของกิจกรรมกีฬา

กัลยากร จำเริญสาร (2548:67) ให้ความหมายของกีฬา (Sport) ว่า กีฬา หมายถึง การเล่นที่สนุกสนานทำให้เพลิดเพลิน โดยมีเป้าหมายเพื่อออกกำลังกายหรือฝึกหัดร่างกายและจิตใจให้เกิดทักษะเพื่อกีฬานั้นภายใต้กฎ กติกา เนื้อที่ ขอบเขตของเวลาที่กำหนด สมรรถภาพของร่างกายที่ดี

ธีรยุทธ รัตนกรแก้ว (2540: 30) ให้ความหมายของคำว่ากีฬา (Sport) เป็นคำที่ตัดทอนมาจาก Disport แปลว่าเล่น สนุก หรือทำให้เพลิดเพลิน ณ ที่ใดที่หนึ่ง เช่น กลางแจ้ง ในอาคาร และการปฏิบัติการใดๆ ที่เป็นไปเพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เพื่อออกกำลังกาย หรือฝึกหัดร่างกายและจิตใจให้มีทักษะในการเล่นนั้นๆ ภายใต้ กฎ กติกา เนื้อหา และขอบเขตของเวลาที่กำหนด ก็เรียกว่ากีฬาทั้งสิ้น

ไกรสร วงศ์ประดิษฐ์ (2541:1) ได้กล่าวว่า การกีฬาเป็นสิ่งจำเป็นแก่ทุกคนเพราะกีฬาย่อมช่วยเสริมสร้างสุขภาพทั่วร่างกายจิตใจได้อย่างดีเยี่ยม ผู้ที่เล่นกีฬาได้ออกกำลังกายทำให้ร่างกายแข็งแรง คล่องแคล่วว่องไว ได้แสดงตนต่อที่ประชุมชน ทำให้ห้องอาจไม่กระดากเก้อเงินได้แข่งขันและร่วมมือกับผู้อื่นทำให้รู้จักแพ้ รู้ชนะ หนักแน่น มีสามัคคี มีคุณสมบัติต่างๆที่ได้รับจากการเล่นกีฬา

3.2 องค์ประกอบของกิจกรรมกีฬา

แครอน (Carron อ้างถึงใน ไกรสอน วงษ์ประดิษฐ์, 2541: 4) ความสามารถในการเล่นกีฬานั้นมาจากองค์ประกอบเฉพาะที่สำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ได้แบ่งเป็น 4 ประการคือ

1. ทางสรีรวิทยา (Physiological)
2. ทางสังคม (Social)
3. ทางโครงสร้างของร่างกาย (Body Structure)
4. ทางจิตวิทยา (Psychological)

จะเห็นได้ว่ากีฬามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาบุคลากรเพราะเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตให้กับผู้เข้าร่วมแข่งขันได้เผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า เป็นการ

ทดสอบความรู้ ความสามารถ อารมณ์ จิตใจของผู้ร่วมแข่งขันซึ่งเป็นการสร้างคุณค่าให้กับชีวิต
หลายประการ (ไกรส วงศ์ประดิษฐ์, 2541: 4)

จากแนวคิดข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า กีฬาเป็นการทำให้อวัยวะต่างๆในร่างกาย
ทำงานมากกว่าในสภาวะปกติอย่างเป็นระบบระเบียบ โดยคำนึงถึง ความเหมาะสมกับเพศ วัย และ
สภาพร่างกายของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ จนเป็นผลให้ส่วนของร่างกายนั้นๆ มีการเปลี่ยนแปลงทั้ง
รูปร่าง และการทำงานไปในทางที่ดีขึ้นจนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข และมีคุณภาพ

3.3 คุณลักษณะของกิจกรรมกีฬา

เกมและกีฬานั้นเป็นกิจกรรมที่ต้องการความสัมพันธ์กันระหว่างทักษะการ
เคลื่อนไหว สติปัญญา ความทนทาน และพลังกำลังของร่างกาย ในการประกอบกิจกรรม ซึ่งบาง
กิจกรรมจะมีการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ลูกบอล ไม้ตีและแร็กเกต ถุงมือ ฯลฯ โดยมากมักจะจัด
กิจกรรมประเภทนี้ในสถานที่ ๆ เป็นบริเวณกว้าง เช่น สนามหญ้า โรงยิมเนเซียม ลานกว้าง เป็น
ต้น ในการเล่นหรือการแข่งขัน ก็จะมีกฎ กติกาในการเล่น ตายตัวเฉพาะแต่ละชนิดเกมกีฬา เพื่อให้
เกิดการแข่งขันทันทีสมภาค สนุก และท้าทาย ดังนั้นกิจกรรมนันทนาการประเภทเกม กีฬา จึงเป็น
กิจกรรมที่สนุกสนาน ตื่นเต้น และท้าทายความสามารถของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ทั้งยังมีหลากหลาย
กิจกรรม สามารถเลือกเข้าร่วมได้เหมาะสม ทั้งวัยเด็ก วัยผู้ใหญ่ วัยสูงอายุ หญิง ชาย รวมทั้งคน
พิการ ดังนั้นกิจกรรมประเภทนี้จึงได้รับความนิยมสูงและมากขึ้นเรื่อย ๆ ในปัจจุบันทั้งในประเทศไทย
และต่างประเทศ รูปแบบการจัดกิจกรรม เกม (Games) หมายถึง การเล่นที่มีกฎ กติกา ในการ
เล่นอย่างชัดเจน โดยมากจะใช้ทักษะพื้นฐาน มิได้ใช้ทักษะขั้นสูงอย่างกีฬา โดยเกมมีจุดมุ่งหมาย
และมีคุณค่าในตัวเอง ช่วยให้ผู้เข้าร่วมได้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น ความกล้าแสดงออก การ
เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ พบเพื่อนใหม่ ฝึกการแก้ปัญหา เฉพาะ
หน้า นอกจากนี้เกมยังสามารถแสดงให้เห็นถึงขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละประเทศด้วย
ดังนั้นการจัดเกมที่ดีจะต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนในการจัดเสมอ การจัดกิจกรรมนันทนาการ
ประเภทเกมนี้ สามารถเลือกจัดให้ตรงกับ จุดมุ่งหมายได้โดยเลือกจากเกมประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. เกมสร้างสรรค์ เป็นเกมประเภทที่จัดขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนา
บุคลิกภาพ ประสิทธิภาพในการทำงาน ความสัมพันธ์ในองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้การทำงานขององค์กร
นั้น ๆ มีคุณภาพยิ่งขึ้น
2. เกมนำไปสู่กีฬาใหญ่ เป็นเกมที่ใช้ทักษะพื้นฐานการเคลื่อนไหว เพื่อเป็นการ
เตรียมความพร้อมของผู้เข้าร่วมให้พัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ก่อนเล่นกีฬาประเภทต่าง ๆ
3. เกมเบ็ดเตล็ด
4. เกมการละเล่นพื้นเมือง

5. เกมคอมพิวเตอร์และไฟฟ้า

กีฬา (Sports) กิจกรรมกีฬานี้มีหลายประเภทกีฬานี้มีหลายประเภทกีฬาให้ ผู้เข้าร่วมสามารถเลือกได้ตามความถนัดและความสนใจ ผู้จัดกิจกรรมสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ดังนี้

1. กีฬาประเภทเดี่ยว (Individual Sports) คือ กีฬาที่ใช้ทักษะในการเล่นเพียงคนเดียว ไม่จำเป็นต้องมีคู่แข่ง ทีม หรือผู้เข้าร่วมอื่น ๆ เช่น จักรยาน โบว์ลิ่ง สเก็ตน้ำแข็ง ยิมนาสติก พายเรือ ยิงปืน ยิงธนู วាយน้ำ ตกปลา กรีฑา ลาน กอล์ฟ จัมน้ำ ขี่ม้า ขี่ม้าหนัก เป็นต้น
2. กีฬาประเภทคู่แข่ง (Dual Sports) คือ กีฬาที่ผู้เล่นสองคนขึ้นไป แสดงทักษะของแต่ละคนเพื่อแข่งขันกัน เช่น แบดมินตัน มวย เทนนิส ยูโด มวยปล้ำ เป็นต้น
3. กีฬาประเภททีม (Team Sports) เป็นกิจกรรมกีฬาที่ใช้ทักษะของกีฬานั้นของแต่ละคน แสดงทักษะรวมกันประกอบกับการทำงานประสานกันเป็นทีม เพื่อแข่งขันกับทีมอื่น ๆ กีฬาประเภทนี้มีหลายกีฬาที่เป็นที่นิยม เพราะตื่นเต้น สนุกสนาน เช่น บาสเกตบอล ฮอกกี้ วอลเลย์บอล รักบี้ ฟุตบอล เบสบอล เป็นต้น
4. กีฬาทางน้ำ (Aquatics Sport) เช่น การว่ายน้ำ กระโดดน้ำ แข่งเรือ สกีนํ้า เป็นต้น
5. กีฬาเสริมสมรรถภาพ (Physical Conditioning Activities) เช่น การวิ่งเพื่อสุขภาพ การเต้น แอโรบิก จักรยาน เป็นต้น
6. กีฬาปะทะต่อสู้ (Combative Sport)
7. กีฬากึ่งนันทนาการ (Co-recreation Sports) การจัดกิจกรรมกีฬาจะไม่สมบูรณ์หากไม่มีการกีฬากึ่งนันทนาการที่สามารถจัดให้คนทุกเพศทุกวัยเข้าร่วมด้วยกันได้ โดยมีจุดมุ่งหมายในการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เป็นที่ยอมรับของสังคม กิจกรรมดังกล่าว เช่น ดำน้ำ สเก็ตน้ำแข็ง สกิ เทนนิส วอลเลย์บอล เป็นต้น

จะเห็นว่า กีฬาบางประเภทสามารถจัดในหลายรูปแบบได้ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ และจุดมุ่งหมายของผู้จัด แต่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการประเภทเกมกีฬาที่ดี ไม่ควรเน้นในเรื่องการแข่งขันและผลแพ้ชนะ ควรจัดโดยให้ออกาสผู้ที่มีทักษะน้อยได้ชนะในการแข่งขันบ้าง

3.4 ความสำคัญและประโยชน์ของการออกกำลังกาย

การออกกำลังกายมีความจำเป็นและประโยชน์ต่อร่างกายของมนุษย์โดยทั่วไป ดังต่อไปนี้

3.4.1 การเจริญเติบโต การออกกำลังกายจัดเป็นปัจจัยสำคัญอันหนึ่งที่มีผลกระทบต่อ การเจริญเติบโต เด็กที่ไม่ค่อย ได้ออกกำลังกายแต่มีอาหารกินอุดมสมบูรณ์ อาจมีส่วนสูงและ น้ำหนักตัวมากกว่าเด็กในวัยเดียวกันโดยเฉลี่ย แต่ส่วนใหญ่แล้วจะมีไขมันมากเกินไป มีกระดูกเล็ก หัวใจมีขนาดเล็กเมื่อเทียบกับน้ำหนักตัวและรูปร่างอาจผิดปกติได้ เช่น เข้าชิดกัน อ้วนแบบจุก เป็น ต้น ซึ่งถือว่าเป็นการเจริญเติบโตที่ผิดปกติ ตรงข้ามกับเด็กที่ออกกำลังกายถูกต้องสม่ำเสมอ ร่างกาย จะผลิตฮอร์โมนที่เกี่ยวกับการเจริญเติบโตอย่างถูกต้อง จึงกระตุ้นให้อวัยวะต่าง ๆ เจริญขึ้นพร้อม กันไปทั้งขนาด รูปร่าง และหน้าที่การทำงาน และเมื่อประกอบกับผลของการออกกำลังกายที่ทำให้ เจริญอาหาร การย่อยอาหารและการขับถ่ายดี เด็กที่ออกกำลังกายอย่างถูกต้องและสม่ำเสมอจึงมีการ เจริญเติบโตดีกว่าเด็กที่ขาดการออกกำลังกาย

3.4.2 รูปร่างและทรวดทรง ดังได้กล่าวแล้วว่าการออกกำลังกายเป็นได้ทั้งยา ป้องกันและยารักษาโรค การเสียทรวดทรงในช่วงการเจริญเติบโตตั้งข้อ 1. ย่อมป้องกันได้ด้วยการ ออกกำลังกาย แต่เมื่อ เติบโตเต็มที่แล้วยังขาดการออกกำลังกาย ก็จะทำให้ทรวดทรงเสียไปได้ เช่น ตัวเอียง หลังงอ พุงป่อง ซึ่งทำให้เสียบุคลิกภาพได้อย่างมาก ในระยะนี้ ถ้ากลับมาก่อออกกำลังกาย อย่างถูกต้อง เป็นประจำสม่ำเสมอยังสามารถแก้ไขให้ทรวดทรงกลับดีขึ้นมาได้ แต่การแก้ไข บางอย่างอาจต้องใช้เวลาเป็นเดือน เป็นปี แต่บางอย่างอาจเห็นผลภายในเวลาไม่ถึง 1 เดือน เช่น พุงป่อง การบริหารกายเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหน้าท้องเพียง 2 สัปดาห์ ก็ทำให้ กล้ามเนื้อหน้าท้องมีความตึงตัวเพิ่มขึ้นจนกระชับอวัยวะภายในไว้ไม่ให้ดันออกมาเห็นพุงป่องได้

3.4.3 สุขภาพทั่วไป เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การออกกำลังกายมีประโยชน์ ต่อสุขภาพถึงแม้ว่าจะไม่มีหลักฐานแน่ชัดว่าการออกกำลังกายจะสามารถเพิ่มภูมิต้านทานโรคที่เกิด จากการติดเชื้อได้ แต่มีหลักฐานที่พบบ่อยครั้งว่า เมื่อนักกีฬาเกิดการเจ็บป่วยจากการติดเชื้อจะ สามารถหายได้เร็วกว่า และมีโรคแทรกซ้อนน้อยกว่า ข้อที่ทำให้เชื่อได้เน่าว่าผู้ที่ออกกำลังกายย่อมมี สุขภาพดีกว่าผู้ขาดการออกกำลังกาย คือ การที่อวัยวะต่างๆ มีการพัฒนาทั้งขนาด รูปร่าง และหน้าที่ การทำงาน โอกาสของการเกิดโรคที่ไม่ใช่โรคติดเชื้อ เช่น โรคเสื่อมสมรรถภาพในการทำงานของ อวัยวะจึงมีน้อยกว่า

3.4.4 สมรรถภาพทางกาย ถ้าจัดการออกกำลังกายเป็นยาบำรุง การออกกำลังกาย ถือเป็นยาบำรุงเพียงอย่างเดียวที่สามารถเพิ่มสมรรถภาพทางกายได้ เพราะไม่มียาใดๆ ที่สามารถทำ ให้ร่างกายมีสมรรถภาพเพิ่มขึ้นได้อย่างแท้จริงและถาวร ยาบางอย่างอาจทำให้ผู้ใช้สามารถทน ทำงานบางอย่างได้นานกว่าปกติ แต่เมื่อทำไปแล้วร่างกายก็จะอ่อนเพลียกว่าปกติจึงต้องพักผ่อน นานกว่าปกติ หรือร่างกาย ทрудโทรมลงไป ในทางปฏิบัติเราสามารถเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย

ทุก ๆ ด้านได้ เช่น ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ความอ่อนตัว ความอดทนของกล้ามเนื้อ ความอดทนของระบบไหลเวียนเลือด ความคล่องตัว ฯลฯ

3.4.5 การป้องกันโรค การออกกำลังกายสามารถป้องกันโรคได้หลายชนิด โดยเฉพาะโรคที่เกิดจากการเสื่อมสภาพของอวัยวะอันเนื่องจากการมีอายุมากขึ้น ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยอื่น ๆ ในชีวิตประจำวันเช่น การกินอาหารมากเกินไป ความเครียด การสูบบุหรี่มาก หรือกรรมพันธุ์ โรคเหล่านี้ได้แก่ โรคประสาทเสียคุณภาพ หลอดเลือดหัวใจเสื่อมสภาพ ความดันเลือดสูง โรคอ้วน โรคเบาหวาน โรคข้อต่อเสื่อมสภาพ เป็นต้น ผู้ที่ออกกำลังกายเป็นประจำมีโอกาสเกิดโรคเหล่านี้ได้ช้ากว่าผู้ที่ขาดการออกกำลังกาย หรืออาจไม่เกิดขึ้นเลยจนชั่วชีวิต การออกกำลังกายจึงช่วยชะลอชรา

3.4.6 การรักษาโรคและฟื้นฟูสภาพ โรคต่าง ๆ ที่กล่าวในข้อ 5 หากเกิดขึ้นแล้ว การเลือกวิธีออกกำลังกายที่เหมาะสมจัดเป็นวิธีรักษาและฟื้นฟูสภาพที่สำคัญในปัจจุบัน แต่ในการจัดการออกกำลังกายที่เหมาะสมมีปัญหาหลายประการ บางครั้งโรคกำเริบรุนแรงจนการออกกำลังกายแม้เพียงเบาๆ ก็เป็นข้อห้าม ในกรณีดังกล่าว การควบคุมโดยใกล้ชิดจากแพทย์ผู้ทำการรักษาและการตรวจสอบสภาพร่างกายโดยละเอียดเป็นระยะเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

สมพงษ์ (2550:9) กล่าวถึงประโยชน์ของการออกกำลังกายว่าการออกกำลังกายเป็นความรับผิดชอบของแต่ละคนในอันที่จะเพิ่มพูนสมรรถภาพและสุขภาพของตนให้ดีขึ้นสามารถดำรงชีวิตและประกอบกิจการงานได้อย่างราบรื่น มีความสุขและมีอายุยืนยาว แต่การเล่นกีฬาหรือการออกกำลังกายนั้นต้องปฏิบัติให้ถูกวิธี ให้เหมาะสมกับเพศและวัย จึงจะให้คุณค่าแก่ร่างกายได้มีผู้ทำการค้นคว้าวิจัยสนับสนุนคุณค่าของการออกกำลังกายที่ใช้กีฬาเป็นสื่อทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งผลที่ได้พบว่าการออกกำลังกายนั้นล้วนมีประโยชน์ต่อร่างกาย ดังต่อไปนี้

1. ทางด้านร่างกาย อวัยวะในระบบต่าง ๆ ของร่างกายสามารถทำงานประสานกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผลให้ร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง อดทน มีบุคลิกภาพที่ดี สามารถประกอบกิจกรรมการงานประจำวันได้อย่างกระฉับกระเฉง มีภูมิคุ้มกันสูง สมรรถภาพทางกายดี เราจะพบว่าการเปลี่ยนแปลงทางด้านสรีรวิทยา ดังนี้

1.1 กล้ามเนื้อหัวใจแข็งแรง เป็นผลให้การสูบฉีดเลือดดีขึ้น โดยมีปริมาณเลือดที่สูบฉีดแต่ละครั้งเพิ่มมากขึ้น เพื่อนำเลือดไปเลี้ยงส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้มากขึ้น ขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมการออกกำลังกาย ขณะที่กล้ามเนื้อหัวใจหดตัวและคลายตัว อีกทั้งหลอดเลือดจะนำเลือดกลับไปสู่หัวใจได้ดีขึ้น เราจะพบว่า

1.2 ปริมาณเลือดที่สูบฉีดแต่ละครั้งของผู้ที่ไม่ค่อยออกกำลังกาย จะมีปริมาณเลือดเพียง 15-20 ลิตรต่อนาที ในขณะที่ออกกำลังกายสูงสุดเช่นกัน

1.3 ระบบไหลเวียนเลือดดีขึ้น การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอเป็นการเพิ่มปริมาณของเลือดให้แก่ร่างกาย ช่วยปรับปรุงให้หลอดเลือดทำงานต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพไม่เปราะมีความยืดหยุ่นดี โดยนำเลือดไปเลี้ยงส่วนต่าง ๆ ของกล้ามเนื้อ กล้ามเนื้อหัวใจได้ทำงาน เซลล์ของกล้ามเนื้อจะได้รับอาหารและออกซิเจนมากขึ้น การขับถ่ายของเสียเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ปอด อากาศในปอดมีมากขึ้นเนื่องจากกล้ามเนื้อที่ช่วยในการขยายกระบังลมทำงานได้ดีขึ้นการแลกเปลี่ยนก๊าซออกซิเจนกับคาร์บอนไดออกไซด์ดีขึ้น

1.5 เซลล์กล้ามเนื้อ การสันดาปที่ระดับเซลล์ดีขึ้น ทำให้ไขมันสลายได้อย่างรวดเร็วมีการสะสมของคาร์โบไฮเดรต (กลัยโคเจนในกล้ามเนื้อและตับ) ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการออกกำลังกายได้เป็นเวลานานขึ้น โดยไม่รู้สึกล้าเหนื่อยเมื่อยล้า เพราะโดยปกติเมื่อกลัยโคเจนในกล้ามเนื้อถูกใช้ไปหมดขณะที่ออกกำลังกาย และระดับน้ำตาลลดลงจะทำให้รู้สึกเมื่อยล้า เพราะไม่สามารถผลิตออกมาให้ทันความต้องการได้ ถ้าออกกำลังกายสม่ำเสมอปริมาณน้ำตาลในเลือดจะเพียงพอต่อความต้องการ เพราะการผลิตน้ำตาลในตับเพิ่มขึ้น อีกทั้งน้ำย่อยที่ช่วยในการเผาผลาญไขมันจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ฮอร์โมนต่าง ๆ ปรับสภาพได้ดี

1.6 น้ำหนักของร่างกายที่เหมาะสม การออกกำลังกายทำให้ได้ใช้พลังงานเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก การออกกำลังกายนาน ๆ พลังงานที่สูญเสียไปก็มาก ทั้งนี้เป็นผลให้ไขมันสะสมในร่างกายลดน้อยลงไปด้วย และนอกจากนี้สมองส่วนที่สั่งความรู้สึกอยากอาหารจะปรับตัวในการรับปริมาณอาหาร และการใช้พลังงานออกไปให้เหมาะสม การออกกำลังกายสม่ำเสมอจึงเป็นการควบคุมน้ำหนักของร่างกาย โดยให้ปริมาณอาหารที่รับประทานเข้าไปเท่ากับปริมาณพลังงานที่ใช้ในแต่ละวัน

1.7 กระดูก กระดูกอ่อน และเอ็นข้อต่าง ๆ แข็งแรงขึ้น คือ เอ็นต่าง ๆ มีความสามารถในการยืดและหดได้ดี ข้อต่อเคลื่อนไหวได้ตลอดช่วงการเคลื่อนไหว หรือเคลื่อนไหวได้มากกว่าปกติ กระดูกอ่อนแข็งแรง เมื่อองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยในการเคลื่อนไหวนี้แข็งแรง อัตราการบาดเจ็บจากการเล่น การฝึกซ้อมกีฬา และอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันก็ลดน้อยลง กลับจะทำให้สมรรถภาพทางกายในทุก ๆ ด้านดีขึ้นตามไปด้วย

1.8 ป้องกันโรคที่เกิดจากความบกพร่องของระบบไหลเวียนของเลือดได้ เช่น โรคความดันโลหิตสูงที่เกิดจากคลอเรสเตอรอลสะสมที่ผนังหลอดเลือดแดง ซึ่งเคยมีผู้ศึกษาค้นคว้าว่าถ้าออกกำลังกายสม่ำเสมอเป็นระยะเวลานาน จะช่วยให้คลอเรสเตอรอลในเลือดลดลงได้

2. ทางด้านจิตใจ การออกกำลังกายสม่ำเสมอนอกจากจะทำให้ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์แล้ว จิตใจร่าเริง แจ่มใส เบิกบานก็จะควบคู่กันมาเนื่องจากร่างกายปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ

ถ้าได้ออกกำลังกายร่วมกันหลาย ๆ คน เช่น การเล่นกีฬาเป็นทีม ทำให้เกิดความเอื้อเฟื้อ มีเหตุผล
อดทน อดกลั้น สุขุมรอบคอบและยุติธรรม

3. ทางด้านอารมณ์ มีอารมณ์เยือกเย็น ไม่หุนหันพลันแล่น ความเครียดจากการ
ประกอบอาชีพน้อยลง เมื่อได้ออกกำลังกายสม่ำเสมอ

4. ทางด้านสติปัญญา การออกกำลังกายสม่ำเสมอทำให้ความคิดอ่านปลอดโปร่งมี
ไหวพริบมีความคิดสร้างสรรค์ การค้นหาวิธีเอาชนะคู่แข่งในวิถีทางของเกมการแข่งขัน ซึ่งบางครั้ง
สามารถนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง

5. ทางด้านสังคม สามารถปรับตัวเข้ากับผู้ร่วมงานและผู้อื่นได้ เพราะการเล่นกีฬา
หรือการออกกำลังกายร่วมกันเป็นหมู่มา ๆ ทำให้เกิดความเข้าใจและเรียนรู้พฤติกรรม มี
บุคลิกภาพที่ดี มีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกีฬา

3.5.1 งานวิจัยในประเทศ

สุพัตรา สอนจันทร์(2541:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการฝึกหัดหฐะ โยคะที่มีต่อ
การลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 12 คน แบ่งเป็น
กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองกลุ่มละ 6 คน ผลการวิจัยพบว่า การฝึกหฐะ โยคะมีผลให้พฤติกรรม
ก้าวร้าวลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุปราณี ขวัญบุญจันทร์(2544:2) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถภาพทางกายกับทักษะ
ทางกีฬา กล่าวว่า เราสร้างสมรรถภาพขึ้นมาได้ด้วยการออกกำลังกายเป็นประจำสม่ำเสมอและ
ต่อเนื่องแต่สมรรถภาพทางกายอาจเสื่อมลงได้ ถ้าไม่ได้ปฏิบัติเพื่อรักษาให้คงอยู่ ซึ่งไม่เหมือน
ทักษะทางกีฬาที่เกิดขึ้นแล้วก็สามารถคงอยู่ได้ยาวนานกว่า

กัลยากร จำเริญสาร (2548:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องผลการใช้กิจกรรมทาง
ศิลปะ ดนตรี และกีฬาเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่นในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและ
เยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี เป็นวัยรุ่นตอนต้นจำนวน 40 คนและตอนปลายจำนวน 40 คน เข้าร่วม
กิจกรรมศิลปะ ดนตรี และกีฬา(กีฬาที่ใช้สมองและกีฬาที่ใช้แรง) กิจกรรมละ 5 คน ผลการวิจัยพบว่า
1) หลังจากใช้กิจกรรมทางศิลปะ ดนตรี และกีฬา วัยรุ่นตอนต้นมีพฤติกรรมก้าวร้าวน้อยกว่าก่อน
การใช้พฤติกรรมดังกล่าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) หลังจากใช้กิจกรรมทางศิลปะ
ดนตรี และกีฬา วัยรุ่นตอนปลายมีพฤติกรรมก้าวร้าวน้อยกว่าก่อนการใช้พฤติกรรมดังกล่าว อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) หลังจากใช้กิจกรรมทางศิลปะ ดนตรี และกีฬา วัยรุ่นตอนต้นทั้ง 4
กลุ่ม มีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่แตกต่างกัน 4) หลังจากใช้กิจกรรมทางศิลปะ ดนตรี และกีฬา วัยรุ่น
ตอนปลายทั้ง 4กลุ่ม มีพฤติกรรมก้าวร้าว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่ม

วัยรุ่นตอนปลายที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางด้านดนตรี มีพฤติกรรมก้าวร้าวน้อยกว่ากลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมทางกีฬาที่ใช้แรง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) หลังจากใช้กิจกรรมทางศิลปะ ดนตรี และกีฬา วัยรุ่นตอนปลายมีพฤติกรรมที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางด้านกีฬาที่ใช้แรงมีพฤติกรรมก้าวร้าวน้อยกว่า วัยรุ่นตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รัตนา ภูไชยแสง(2550,หน้า ค) ได้ศึกษาเปรียบเทียบระดับการพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจและสังคมของเด็กปฐมวัย ระหว่างก่อนและหลังการได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านโพธิ์น้อย อำเภอเซกา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการด้วยกิจกรรมการเล่นพื้นบ้าน ผลการวิจัยพบว่า ระดับการพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจและสังคมของเด็กปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการจัด อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ0.1และผลการประเมินการพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจและสังคม ไม่แตกต่างกัน

ทิพวรรณ กันธา (2546, หน้า ค) ได้ศึกษาการใช้การเล่นพื้นบ้านเพื่อศึกษาพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และความพึงพอใจของเด็กปฐมวัย โรงเรียนหลักเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอนุบาล จำนวน 27 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสังเกตความฉลาดทางอารมณ์ แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจการเล่นพื้นบ้านอีสาน ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านอีสานเด็กปฐมวัยมีความฉลาดทางอารมณ์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.01และเด็กมีความพึงพอใจในการเล่นพื้นบ้านภาคอีสานเป็นกลุ่มโดยไม่ต้องใช้อุปกรณ์ประกอบการเล่น ชอบเล่นนอกห้องมากกว่าในห้องเรียน และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการประเมินของครูและผู้ปกครองสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .32

3.5.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

แอนน์ (Ann 1977, อ้างถึงใน บงการ พรหมสุข ,2545 หน้า 31) ทำการสำรวจความต้องการและความสนใจในกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในภาคกลางของรัฐเทนเนสซี (Tennessee) จากการสำรวจกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีพ 36 ประเภทได้แบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ โดยสำรวจผู้สูงอายุ 94 คน ซึ่งมีอายุ ระหว่าง55-56 ปี สิ่งที่สำรวจได้แก่ ความเอาใจใส่ในกิจกรรม การร่วมกิจกรรมและสิ่งที่ต้องการจะได้รับการฝึกเพิ่มเติม ผลการสำรวจสรุปได้ว่า วิทยาลัย มหาวิทยาลัยและหน่วยงานอื่นๆที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการสอน ควรส่งเสริมและดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมตลอดชีพให้กว้างขวาง เพื่อเป็นการเตรียมคนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่กระตือรือร้น กีฬาประเภททีมไม่ควรตัดออกจากกิจกรรมของโรงเรียน และกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีพควรได้รับการสนับสนุนไปพร้อมๆ กัน

ไรด์ (Byrd, 1963, อ้างถึงใน บงการ พรหมศูย ,2545 หน้า 32) ได้สำรวจความคิดเห็นและวิธีการของจิตแพทย์ของเมืองซานฟรานซิสโก เกี่ยวกับความเชื่อในการออกกำลังกาย ที่จะช่วยลดความเครียดทางด้านจิตใจ พบว่าร้อยละ 91 ของจิตแพทย์ที่ตอบแบบสอบถาม เห็นว่าการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาเบาๆ จะช่วยลดความตึงเครียดของจิตใจได้เป็นอย่างดี และวิธีการปฏิบัตินั้นได้แนะนำให้นักเรียนใช้กีฬาต่างๆเช่น วายน้ำ กอล์ฟ เทนนิส ลีลาศ เต้นรำพื้นเมือง เป็นประจำ ควบคู่การเยียวยาไปด้วย

บรูคส์ไคลน (Brooks-Klein, 1995:56) ได้ศึกษาความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของเครื่องมือวัดความหลากหลายของการมีพฤติกรรมในการจัดการปัญหาวินัยในห้องเรียนของครู ซึ่งผลสรุปจากการวิจัยพบว่า การแก้ปัญหาวินัยจะประสบความสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพมากที่สุด เมื่อครูที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับวินัยของนักเรียนมีกรอบความคิด ความเชื่อ สอดคล้องกับหลักการหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวินัยเท่านั้น โครงการนี้ได้สร้างรูปแบบการฝึกอบรมครูให้มีความสามารถในการจัดการปัญหาพฤติกรรมนักเรียนในห้องเรียน โดยฝึกให้ครูใช้วินิจฉัยเกี่ยวกับกรอบความคิด ความเชื่อของตนเอง โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมจัดการปัญหาวินัยนักเรียน ตลอดจนฝึกให้เกิดความเข้าใจในกรอบความคิด ความเชื่อของตนเองและคนอื่น หรือทฤษฎีต่างๆ เมื่อครูมีความคิดเกี่ยวกับวินัยอย่างชัดเจนก็จะสามารถใช้วิธีการที่สร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาวินัยนักเรียนมากกว่าการใช้มาตรการลงโทษเพียงอย่างเดียว การศึกษารุ่นนี้ได้สำรวจโรงเรียนต่างๆ ในที่ตั้ง 5 แห่ง และมีผู้ตอบแบบสอบถาม 265 คน ซึ่งได้เข้าร่วมสัมมนาและประชุม ผลการศึกษาพบว่า แบบวัดมีความเชื่อถือได้ระดับปานกลาง ตลอดจนมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและองค์ประกอบที่เหมาะสมและผลจากการศึกษารุ่นนี้ แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจของครูที่ต้องการได้รับการฝึกอบรมอย่างเข้มในเรื่องการบริหารจัดการปัญหาวินัยในห้องเรียน

เบิร์ค (Burke:1980: 43) ได้กล่าวว่า พลเมืองที่ไม่ได้ออกกำลังกายมีโอกาสเป็นโรคหัวใจ มากกว่าคนที่ออกกำลังกายเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ ประชาชนที่ได้ออกกำลังกายตามโปรแกรม จากการศึกษาพบว่า บุรุษไปรษณีย์ ซึ่งเดินทางส่งจดหมายจะมีโอกาสเป็นโรคหัวใจ น้อยกว่าเสมียนที่นั่งโต๊ะเฉยๆ การเดิน การวิ่งเหยาะๆ วายน้ำ 3 นาที จะช่วยให้หัวใจทำงานดีขึ้น

บัทเลอร์ (Butler: 1989: Abstract) ทำการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการออกกำลังกายของนักศึกษาเอกพลศึกษากับวิชาเอกอื่น โดยใช้นักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยที่กำหนดให้วิชาพลศึกษาเป็นวิชาบังคับพื้นฐาน แยกเป็นนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา 225 คน นักศึกษาเอกอื่น ที่ไม่ใช่พลศึกษา 545คน ผลปรากฏว่านักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมออกกำลังกายระหว่างเวลามากกว่านักศึกษาวิชาเอกอื่น ส่วนการไม่เข้าร่วมของนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษามักจะมีปัญหาเรื่องดินฟ้าอากาศ การเจ็บป่วย บาดเจ็บ หรือภารกิจที่

ต้องรับผิดชอบ สำหรับกิจกรรมควรเพิ่ม กิจกรรมการออกกำลังกายแบบแอโรบิก (Aerobic) นอกจากนี้เพศก็มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกายในระหว่างเวลาว่าง

เรย์มอร์ (Raymore. 1995: 702-A) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนรูปแบบของพฤติกรรมการใช้เวลาว่าง ในช่วงเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาช่วงวัยรุ่นในมหาวิทยาลัยจนถึงช่วงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและการคงอยู่ในรูปแบบพฤติกรรมการใช้เวลาว่างตามช่วงวัยดังกล่าว ได้แก่ เพื่อนสนิทและผู้ปกครอง รูปแบบการใช้เวลาว่างที่ทำการศึกษา ได้แก่ ระดับของการมีส่วนร่วมในกิจกรรม กิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวร่างกาย กิจกรรมบันเทิง กิจกรรมที่บ้าน และกิจกรรมใช้เวลาว่างที่เสี่ยงอันตราย นักเรียนเมื่ออยู่ช่วงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะเข้าร่วมกิจกรรมการใช้เวลาว่างในเกณฑ์ต่ำและจะเปลี่ยนแปลงโดยเข้าร่วมกิจกรรมการใช้เวลาว่างสูงขึ้น เมื่อผู้เรียนในระดับวิทยาลัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอีกครั้งเมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ตอนต้น กล่าวคือ จะเข้าร่วมในกิจกรรมการใช้เวลาว่างน้อยลง

แม็คโดเวล (McDowell. 1996: 4353-A) ได้ศึกษาความปรารถนาเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการในเวลาว่าง เปรียบเทียบระหว่างเด็กวัยรุ่นปกติกับเด็กวัยรุ่นที่มีความผิดปกติทางสมองเรื้อรัง ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า เด็กวัยรุ่นทั้งสองกลุ่มมีความปรารถนาสูงที่จะใช้เวลาว่างในกิจกรรมนันทนาการ ส่วนกิจกรรมเด็กทั้ง 2 กลุ่มเข้าร่วมในเกณฑ์ ได้แก่ การจับจ่ายสิ่งของ การกินอาหารนอกบ้านและการอ่านหนังสือ นอกจากนี้ ยังพบปัญหาอุปสรรคที่ทำให้วัยรุ่นไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนปรารถนาได้ก็คือ ความจำกัดทางด้านเวลาและโอกาส เด็กวัยรุ่นที่มีความผิดปกติทางสมองมีความปรารถนาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการอยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่าเด็กวัยรุ่นปกติ

เปโตซา (Petosa. 1994: 4103-B) ได้ศึกษาวิจัยการใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ และการสนับสนุนทางสังคมมาอธิบายพฤติกรรมออกกำลังกาย โดยมีจะจุดมุ่งหมายเพื่ออธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหลักของทฤษฎีการเรียนรู้และการสนับสนุนทางสังคมกับการออกกำลังกายโดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบใช้แบบสอบถาม ซึ่งพบว่า การใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ และการสนับสนุนทางสังคมเพื่ออธิบายพฤติกรรมออกกำลังกายจะได้ผลดีกว่า

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬาเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ครั้งนี้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬา โดยมีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. รูปแบบการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก จำนวน 31 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก จำนวน 31 คน โดยเลือกแบบเจาะจงจากนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ลำดับที่ 1-15 จากแบบประเมินพฤติกรรมก้าวร้าว นำมาใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 15 คน

2. รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ดำเนินการทดลอง	ทดสอบหลัง
E	T1	X	T2

E หมายถึง	กลุ่มทดลอง
T1 หมายถึง	ทดสอบก่อนทดลองโดยใช้แบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าว
T2 หมายถึง	ทดสอบหลังทดลองโดยใช้แบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าว
X หมายถึง	การจัดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1.1 แบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าว

เครื่องมือวัดพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นแบบวัดซึ่งสร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ และพิจารณาจากกรอบแนวคิดและกำหนดตัวแปรแต่ละตัวมาสร้างเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล และแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งในแบบวัดทั้งหมด ผู้วิจัยได้ปรับมาจากแบบวัดของ สิริบุญ สาสโกสม(2532) มาใช้ในการเก็บข้อมูล

แบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวสำหรับการวิจัย ครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับชั้น

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นแบบตรวจสอบรายการ(check list) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ

ทำเป็นประจำ	ได้ 5 คะแนน
ทำบ่อยๆ	ได้ 4 คะแนน
ทำค่อนข้างบ่อย	ได้ 3 คะแนน
นานๆ ครั้ง	ได้ 2 คะแนน
ไม่เคยทำเลย	ได้ 1 คะแนน

เกณฑ์ในการวัดระดับพฤติกรรมก้าวร้าว ผู้วิจัยนำค่าเฉลี่ยในการกำหนดค่าระดับคะแนน โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ผู้ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวในระดับสูง ปานกลาง และน้อย โดยได้แบ่งเกณฑ์ดังนี้

100- 2.99 หมายถึง มีพฤติกรรมก้าวร้าวในระดับต่ำ

3.00 - 3.75 หมายถึง มีพฤติกรรมก้าวร้าวในระดับปานกลาง

3.76 -5.00 หมายถึง มีพฤติกรรมก้าวร้าวในระดับสูง

ในแบบทดสอบจะมีคำถามจำนวน 31 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน

1. แบบวัดความก้าวร้าวทางวาจา 12 ข้อ คือ ข้อ 1-12
2. แบบวัดความก้าวร้าวทางกาย 9 ข้อ คือ ข้อ 13-21
3. แบบวัดความก้าวร้าวทางอารมณ์ 10 ข้อ คือ ข้อ 22- 31

3.1.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬา

ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬา เป็นลักษณะของกิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมกีฬาร่วมกัน จำนวน 7 กิจกรรม ดังนี้

ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬา สร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนที่เข้าร่วม กิจกรรมดังกล่าวมีการพัฒนาพฤติกรรมที่ดีขึ้น ลดความก้าวร้าวลง แต่ละกิจกรรมมีจุดประสงค์ดังนี้

1. กิจกรรมการปฐมนิเทศ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกเข้าใจระเบียบ วิธีการ และจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมกิจกรรมและให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการเริ่มต้นและ เกิด ความคุ้นเคยในระหว่างสมาชิกด้วยกัน
2. กิจกรรม พุศฺติมิชฺยไปกว่าครึ่ง(1) มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกกล้าพูด เป็นผู้พูดในสิ่งที่ดี รู้จักการผูกมิตรและการเป็นผู้ฟังที่ดี
3. กิจกรรม พุศฺติมิชฺยไปกว่าครึ่ง(2)มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกรู้จักการใช้ คำพูดที่ผูกมิตร รู้ว่าสิ่งใดควรพูดหรือไม่ควรพูด
4. กิจกรรม น้ำผึ้งหยดเดียว มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกเข้าใจสาเหตุของ ปัญหาว่าบางครั้งเกิดจากรื่องเล็กน้อย หากเราไม่รีบแก้ปัญหาก็จะลุกลามเป็นปัญหาใหญ่ขึ้นได้
5. กิจกรรม ความสามัคคีทำให้เกิดสุขมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกเข้าใจถึง ผลดีของความสามัคคี ที่จะช่วยทำงานสำเร็จได้ดีและเร็วกว่า
6. กิจกรรม มองต่างมุมมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกเข้าใจถึงมุมมองของ คนเรานั้นมีหลายด้านหลายแบบและหลายมุมมอง ถ้าต่างคนต่างมองเฉพาะที่ตนเห็นว่าถูกแล้ว จะ ก่อให้เกิดปัญหาตามมามากมาย
7. กิจกรรมปัจฉิมนิเทศมีจุดมุ่งหมายให้สมาชิกเข้าใจปัญหา สาเหตุ และ การแก้ไขปัญหาความก้าวร้าว

3.2 วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

3.2.1 แบบทดสอบพฤติกรรมก้าวร้าว

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมก้าวร้าวมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว
2. กำหนดนิยามปฏิบัติการของพฤติกรรมก้าวร้าว
3. ศึกษาแนวทางการสร้างแบบทดสอบพฤติกรรมก้าวร้าว
4. ดำเนินการสร้างแบบทดสอบพฤติกรรมก้าวร้าว ให้สอดคล้องตามนิยามปฏิบัติการ วัตถุประสงค์ของการวิจัย และให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้
5. นำแบบทดสอบพฤติกรรมก้าวร้าวที่สร้างขึ้นไปหาค่าความตรงตามเนื้อหา(Content) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 4 ท่าน (ดังรายชื่อแสดงในภาคผนวก) เพื่อตรวจสอบหาความตรงเชิงประจักษ์ทั้งทางด้านเนื้อหาข้อคำถาม และภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการและเกณฑ์การพิจารณาคะแนน จากแบบทดสอบจำนวน 31 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC)ที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป
6. ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ
7. นำ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 29 คน
8. หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยแต่ละข้อมีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.31– 0.80 แล้วจากนั้นจึงนำไปใช้ในการทดลอง จำนวน 24 ข้อ
9. หาค่าความเที่ยงด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.89 และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC) มีค่าตั้งแต่ 0.50 - 1.00
10. ปรับปรุงแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าว เพื่อนำ ไปใช้ในการวิจัยต่อไป

3.2.2 ชุดกิจกรรมแนวควบคุมคู่กิจกรรมกีฬา

ขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมแนวควบคุมคู่กิจกรรมกีฬา มีขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษาจากวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว การแสดงออกที่เหมาะสมในการเผชิญความขัดแย้งระหว่างเพื่อน เพื่อเป็นแนวทางกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
- 2) ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับวิธีพัฒนาชุดกิจกรรมแนวควบคุมคู่กิจกรรมกีฬาจากวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 3) สร้างชุดกิจกรรมแนวควบคุมคู่กิจกรรมกีฬาตามนิยามปฏิบัติการ

4) นำ ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬาไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 4 ท่าน (ดังรายชื่อแสดงในภาคผนวก) โดยตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามปฏิบัติการ จุดประสงค์ เนื้อหา และขั้นตอนการดำเนินการ

5) หาค่าดัชนีความสอดคล้องของชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬามีค่าตั้งแต่ 0.75-1.00

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง เป็น 3 ขั้นตอน ตามแบบแผนการทดลองดังนี้

4.1 ขั้นก่อนการทดลอง ให้นักเรียนกลุ่มทดลองทำแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าว แล้วเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง

4.2 ขั้นดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬากับกลุ่มทดลอง ทุกวันจันทร์ วันพุธ และศุกร์ ตั้งแต่เวลา 14.30 -15.30 น.เป็นเวลา 2 สัปดาห์ๆ ละ 3 ครั้งๆ ละ 1.30 ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่ 20 – 28 กันยายน 2555

ตารางที่ 3.1 แผนการดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวคู่กับกิจกรรมกีฬา

ครั้งที่	วันเวลา	กิจกรรม
1	20 กันยายน 2555	ปฐมนิเทศ
2	21 กันยายน 2555	กิจกรรมที่ 1 พุดดิมีซัยไปกว่าครึ่ง(1)
3	24 กันยายน 2555	กิจกรรมที่ 1 พุดดิมีซัยไปกว่าครึ่ง(2)
4	25 กันยายน 2555	กิจกรรมที่ 3 น้ำผึ้งหยดเดียว
5	26 กันยายน 2555	กิจกรรมที่ 4 ความสามัคคีทำให้เกิดสุข
6	27 กันยายน 2555	กิจกรรมที่ 5 มองต่างมุม
7	28 กันยายน 2555	ปัจฉิมนิเทศ

4.3 ขั้นหลังการทดลอง ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลอง ทำแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าว ฉบับเดียวกับที่ใช้ก่อนการทดลองเพื่อเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติพื้นฐาน สถิติสำหรับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยและสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

5.1 สถิติพื้นฐาน

5.1.1 ค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดของกลุ่ม
	n	แทน	จำนวนของคะแนนในกลุ่ม

5.1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{n - 1}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	ค่าคะแนน
	n	แทน	จำนวนคะแนนในแต่ละกลุ่ม
	\sum	แทน	ผลรวม

5.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

5.2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

$$IOC = \frac{\sum x}{n}$$

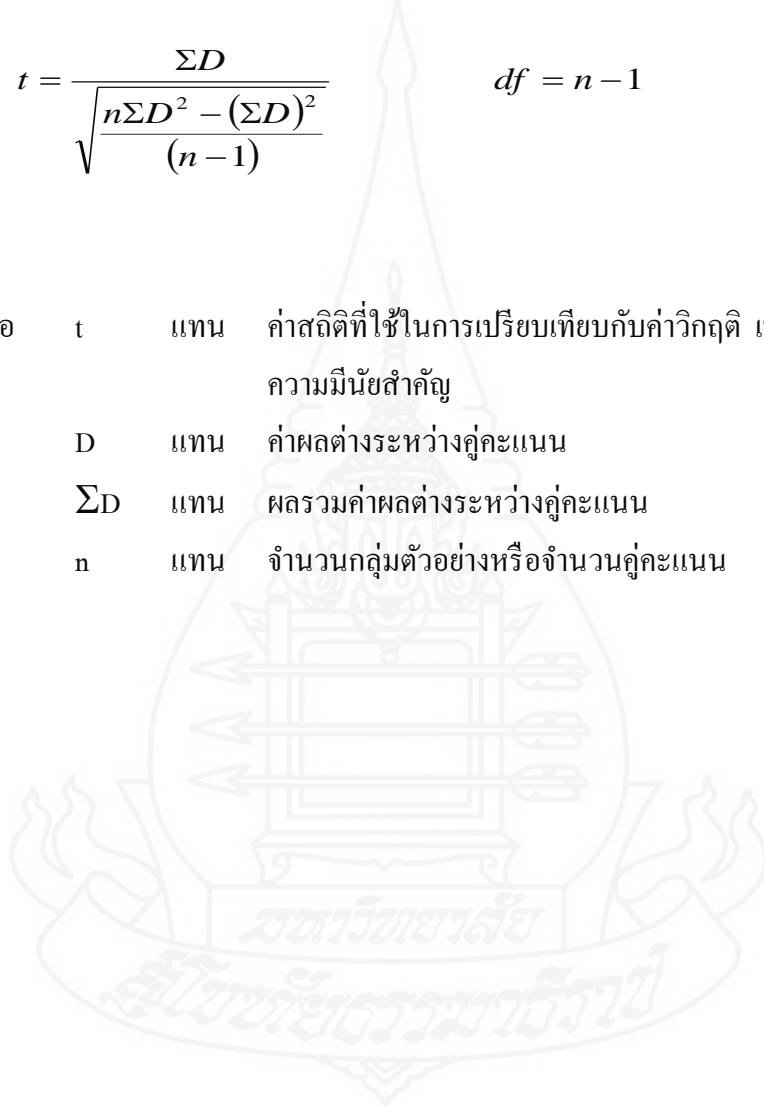
เมื่อ $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ
 n แทน จำนวนผู้ประเมิน

5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

5.3.1 ค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างสัมพันธ์กัน (t-test dependent samples)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n\sum D^2 - (\sum D)^2}{(n-1)}}} \quad df = n - 1$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบกับค่าวิกฤติ เพื่อทราบ
 ความมีนัยสำคัญ
 D แทน ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน
 $\sum D$ แทน ผลรวมค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน
 n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

บทที่ 4

ผลวิเคราะห์ข้อมูล

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เข้าใจในผลการวิจัยได้ตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติดังนี้

N	แทน จำนวนนักเรียนที่ใช้ในการทดลอง
\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน ค่าคะแนนที (t-test dependent)
**	แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลครบถ้วนตามแผนการวิจัยที่ได้กำหนดไว้แล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ปรากฏผลดังนี้

เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองระยะก่อน และหลังการใช้กลุ่มกิจกรรมแนะแนวควบคุมกิจกรรมกีฬา

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติในการเปรียบเทียบคะแนนก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว

กลุ่มทดสอบ	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนการทดลอง	79.80	11.07	5.79**
หลังการทดลอง	61.87	8.96	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.6 พบว่า คะแนนของการทดสอบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง เท่ากับ 79.80 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลอง เท่ากับ 61.87 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนทั้งสองพบว่าคะแนนหลังการทดลองลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติในการเปรียบเทียบคะแนนก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจา

กลุ่มทดสอบ	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนการทดลอง	28.20	4.99	2.94**
หลังการทดลอง	23.27	3.63	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.2 พบว่า คะแนนของการทดสอบพฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจาของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองเท่ากับ 28.20 คะแนนเฉลี่ยและมีคะแนนหลังการทดลอง เท่ากับ 23.27 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนทั้งสองพบว่าคะแนนหลังการทดลองลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติในการเปรียบเทียบคะแนนก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวทางกาย

กลุ่มทดสอบ	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนการทดลอง	26.53	4.84	3.41**
หลังการทดลอง	20.67	6.55	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.3 พบว่า คะแนนของการทดสอบพฤติกรรมก้าวร้าวทางกายของนักเรียน มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง เท่ากับ 26.53 คะแนนและมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลอง เท่ากับ 20.67 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนทั้งสองพบคะแนนหลังการทดลองลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติในการเปรียบเทียบคะแนนก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวทางอารมณ์

กลุ่มทดสอบ	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนการทดลอง	24.73	3.31	5.46 **
หลังการทดลอง	18.07	3.17	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.4 พบว่า คะแนนของการทดสอบพฤติกรรมก้าวร้าวทางอารมณ์นักเรียน มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง เท่ากับ 24.73 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ 18.07 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนทั้งสองพบว่าคะแนนหลังการทดลองลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬาเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง จังหวัดนครนายก สรุปผลได้ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุงจังหวัดนครนายก

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายกจำนวน 31 คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายกจำนวน 15 คน โดยเลือกแบบเจาะจงจากนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ลำดับที่ 1-15 จากแบบประเมินพฤติกรรมก้าวร้าว นำมาใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 15 คน

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.3.1 แบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นแบบวัดซึ่งสร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือเอกสารและงานวิจัยต่างๆและพิจารณาจากกรอบแนวคิดและกำหนดตัวแปรแต่ละตัวมาสร้างเป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลและแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวจำนวน 31 ข้อ นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไข แล้วนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง

ที่มีใช้กลุ่มทดลองเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขจนได้แบบวัดจำนวน 24 ข้อ แล้วจึงนำไปใช้กับกลุ่มทดลอง

1.3.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬาชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬา เป็นลักษณะของกิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมกีฬาพร้อมกัน จำนวน 7 กิจกรรมสร้างขึ้นเพื่อให้ นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวมีการพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมที่ดีขึ้น ลดพฤติกรรมก้าวร้าวลง ชุดกิจกรรมดังกล่าวผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไข แล้วนำมาปรับปรุงเพื่อใช้กับกลุ่มทดลองต่อไป

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.4.1 ขึ้นก่อนการทดลองให้นักเรียนกลุ่มทดลองทำแบบทดสอบพฤติกรรมก้าวร้าว แล้วเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง

1.4.2 ขึ้นดำเนินการทดลองผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬากับกลุ่มทดลองจำนวน 7 ครั้งๆละ 1.30 ชั่วโมง

1.4.3 ขึ้นหลังการทดลองผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองทำแบบทดสอบพฤติกรรมก้าวร้าวฉบับเดียวกับที่ใช้ก่อนการทดลองเพื่อเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติดังนี้แบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าว มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Check List) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าร้อยละค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และการทดสอบค่าที (t-test dependent)

1.6 ผลการวิจัย

การศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬาเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุงอำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก สรุปผลการวิจัยดังนี้

1.6.1 หลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬาแล้ว พฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.6.2 หลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬาแล้ว พฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจาของนักเรียนลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.6.3 หลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬาแล้ว พฤติกรรมก้าวร้าวทางกายของนักเรียนลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.6.4 หลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬาแล้ว พฤติกรรมก้าวร้าวทางอารมณ์ของนักเรียนลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. อภิปรายผล

ผลการทดลองพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง ภายหลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวทำให้นักศึกษากลุ่มทดลองมีการแสดงออกที่เหมาะสมในการเผชิญความขัดแย้งระหว่างเพื่อนสูงขึ้น ทั้งนี้เพราะนักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้แนวทางในการแสดงออกที่เหมาะสมในการเผชิญความขัดแย้งระหว่างเพื่อน ตลอดจนขั้นตอนในการแก้ไขความขัดแย้งระหว่างเพื่อน รู้จักใช้วิธีการประนีประนอม และการหันหน้าเข้าหากัน ไม่ใช้การหลีกเลี่ยงการใช้อำนาจข่มขู่ตามและการใช้กำลัง ซึ่งเป็นการแสดงออกที่ไม่เหมาะสม นอกจากนี้เทคนิคที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ประกอบด้วย เทคนิคแม่แบบ เทคนิคบทบาทสมมติการให้ข้อมูลย้อนกลับ การเสริมแรงทางบวก ซึ่งเทคนิคเหล่านี้จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเองมากขึ้น ได้เรียนรู้แนวทางในการพัฒนาปรับปรุง พฤติกรรมของตนเองตลอดจนเข้าใจและยอมรับความรู้สึกตลอดจนการกระทำของผู้อื่นมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัฒนา ร่วมโพธิ์รี (2546:บทคัดย่อ) เรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการแสดงออกที่เหมาะสมในการเผชิญความขัดแย้งระหว่างเพื่อน ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิทยาลัยเทคนิคจันทบุรีผลการวิจัยพบว่านักศึกษากลุ่มทดลองมีการแสดงออกที่เหมาะสมในการเผชิญความขัดแย้งระหว่างเพื่อนสูงขึ้นหลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของพรทิพย์ ทรัพย์สิน (2532; 68-71) ที่ได้ศึกษาผลของการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนด่านสำโรง จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสม มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงกว่านักเรียนที่รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยยังนำกิจกรรมกีฬามาใช้ร่วมกับชุดกิจกรรมแนะแนว เพราะกิจกรรมกีฬาจะช่วยเติมเต็มในส่วนชุดกิจกรรมแนะแนวยังขาดตกบกพร่องอยู่ซึ่งในการแข่งขันกีฬานั้นผู้ที่เล่นกีฬาที่มุ่งหวังไปสู่ความสำเร็จ นอกจากจะต้องมีความสามารถของร่างกายที่แข็งแรงเหมาะสมต่อการเล่นกีฬา และเล่นไปตามกติกาของการแข่งขันกีฬาในแต่ละประเภทแล้วยังต้องมีความเข้มแข็งทางจิตใจด้วยไม่ว่าจะเป็นความอดทน การควบคุมสติ การปรับอารมณ์ เพื่อที่จะแก้ไขสถานการณ์จากการแข่งขันได้อย่างทันท่วงที แต่มีอยู่เรื่องหนึ่งที่มีการกีฬาจำเป็นต้องมีและสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในด้านของจิตใจ ก็คือความก้าวร้าว พุดถึงความก้าวร้าวในการแข่งขันกีฬามีความจำเป็นมากเพราะหากนักกีฬาหรือผู้เล่นมีความก้าวร้าวไม่เพียงพอ ความหวั่นไหวระหว่างการแข่งขันอาจจะทำให้เกิดผลเสียได้อย่างมากมายจนถึงกับต้องพ่ายแพ้ในการแข่งขันกันได้ ข้อดีของความก้าวร้าวเมื่อนำมาใช้กับกีฬา ก็คือกระตุ้นความอยากที่จะได้รับชัยชนะ ความกล้าที่จะเข้าทำจู่โจมทำร้ายคู่ต่อสู้ในกีฬาประเภทต่อสู้ ความก้าวร้าว ยังเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจในการกระทำแบบหวังผลระยะสั้นๆ ทันทีทันใดด้วยความก้าวร้าวจะเป็นตัวกระตุ้น ให้เกิดแรงที่จะลุกขึ้นมาต่อสู้อีกครั้ง หากสามารถนำไปใช้อย่างเห็นผลและควบคุมได้ ความก้าวร้าวจะเป็นตัวกระตุ้นได้คืออย่างหนึ่งข้อเสียก็มีเช่นกันหากนักกีฬาไม่สามารถควบคุมความก้าวร้าวได้ แล้วนำมาใช้ในวิถีประจำวัน ก็อาจจะสร้างปัญหาและความเดือดร้อนได้ ดังนั้นกิจกรรมกีฬาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการทดลองครั้งนี้จึงมีความมุ่งหวังที่จะให้นักเรียนที่เป็นนักกีฬามีความเข้าใจได้ว่า การเล่นกีฬาไม่จำเป็นต้องใช้ความก้าวร้าวเพื่อแสวงหาชัยชนะเพียงอย่างเดียว แต่ผู้วิจัยมุ่งหวังให้นักกีฬา มีพฤติกรรมแข่งขันที่เป็นสุภาพบุรุษในสนาม รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย ปฏิบัติตามกติกา มารยาทของการแข่งขันและพฤติกรรมดังกล่าวจะได้ติดตัวไปใช้ในวิถีประจำวันของนักเรียน เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิต เฟือกนอก(2536:52) พฤติกรรมที่อึดหิมซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่ก้าวร้าวไม่มีความตั้งใจที่จะเล่นรุนแรงนอกกติกา ดังนั้นพฤติกรรมที่เล่นรุนแรงจึงไม่จำเป็นต้องก้าวร้าวเสมอไป เพราะการเล่นที่มีลักษณะก้าวร้าวจะเกิดผลเสียต่อความสำเร็จของตัวเองหรือของทีมมากกว่าผลดี ควรหันมาสนับสนุนให้นักกีฬาเล่นด้วยความสามารถของตัวเอง มุ่งมั่นในเกม ไม่เจตนาถล่มแก๊งคู่ต่อสู้ ให้ได้ชัยชนะอย่างขาวสะอาดเป็นตัวอย่างแก่นักเรียนทั่วไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของไกรสร วงศ์ประเสริฐ(2541:1) ที่กล่าวว่าการเล่นกีฬาเป็นสิ่งจำเป็นแก่ทุกคน กีฬาย่อมเสริมสร้างสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจได้อย่างดี ผู้ที่เล่นกีฬาได้ออกกำลังกาย ทำให้ร่างกาย คล่องแคล่วว่องไวได้แสดงตนต่อที่ประชุมชน ทำให้องอาจไม่เก้อเขิน ได้แข่งขัน และร่วมมือกับผู้อื่นทำให้รู้จักแพ้ รู้ชนะ หักเหน่น มีความสามัคคี คุณสมบัติต่างๆจากการเล่นกีฬา

ดังนั้นเมื่อผู้วิจัยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬาทำให้นักเรียนกลุ่มทดลองมีการแสดงออกที่เหมาะสมในการอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นมากขึ้น เพราะการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬานั้นนักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้ารับการฝึกมีโอกาสได้เรียนรู้การแสดงออกที่เหมาะสมในการเผชิญความขัดแย้งระหว่างเพื่อนในเรื่องการสื่อสารสร้างความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่ม ตลอดจนการแสดงความคิดเห็นการให้ข้อเสนอแนะการกล่าวคำชมเชยผู้อื่น เมื่อผู้ร่วมงานประสบความสำเร็จการรู้จักการให้อภัย การแสดงความรู้สึกที่เหมาะสม การขอโทษเมื่อทำผิด การให้อภัยเมื่อเพื่อนขอโทษ การมีน้ำใจนักกีฬาซึ่งการจัดการกิจกรรมดังกล่าวทำให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมลดพฤติกรรมก้าวร้าวลงได้ ทำให้นักเรียนเหล่านั้นเรียนรู้วิธีการอยู่ร่วมกับเพื่อนร่วมห้องและผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยากร จำเริญสาร (2548: บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่องผลการใช้กิจกรรมทางศิลปะ ดนตรี และกีฬา เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่นในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในจังหวัดอุบลราชธานีพบว่าการใช้กิจกรรมทางศิลปะ ดนตรีและกีฬา สามารถลดพฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่นได้และช่วยส่งเสริมให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้เป็นอย่างดีส่วนชุดกิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมกีฬา สามารถใช้ร่วมกันหรือแยกกันเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยากร จำเริญสาร (2548:104)เรื่องผลการใช้กิจกรรมทางศิลปะ ดนตรี และกีฬา เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่นในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในจังหวัดอุบลราชธานีพบว่า หลัง การใช้กิจกรรมทางศิลปะ ดนตรีและกีฬา ในวัยรุ่นตอนต้น สามารถใช้กิจกรรมดังกล่าวเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวได้ดีทุกกิจกรรม

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ควรมีการติดตามผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ภายหลังจากสิ้นสุดการ เพื่อศึกษาว่าพฤติกรรมก้าวร้าวที่ลดลงนั้นมีความคงทนเพียงไรเมื่อเป็นแนวทางในการวิจัยต่อไป

3.1.2 ก่อนที่จะเริ่มการฝึกควรสร้างสัมพันธภาพ ระหว่างผู้ฝึกและผู้รับการฝึกให้ดีเสียก่อน เพื่อให้การฝึกดำเนินไปด้วยดี

3.1.3 ผู้ที่จะนำ ชุดกิจกรรมแนะแนวไปใช้ ควรศึกษาหลักการ ขั้นตอน ตลอดจนวิธีดำเนินการอย่างละเอียด รวมทั้งมีประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติก่อนนำไปใช้จริง

3.2 ข้อเสนอแนะแนวในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกับนักเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้นรวมทั้งเพศหญิง เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวซึ่งเป็นความขัดแย้งระหว่างเพื่อนซึ่งกำลังเป็นปัญหาอยู่ในสังคมปัจจุบัน

3.2.2 ควรนำกิจกรรมอย่างอื่นมาใช้ในการทดลองเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน

3.2.3 ควรศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวพัฒนาด้านอื่น ๆ เช่น ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคมในปัญหาอื่น ๆ

3.2.4 ควรนำ ชุดกิจกรรมแนะแนวไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ เช่น พฤติกรรมก้าวร้าวในเพศหญิง หรือความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัลยากร จำเริญสาร (2548) “ผลการใช้กิจกรรมทางศิลปะ ดนตรี และกีฬา เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่นในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในจังหวัดอุบลราชธานี” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต จิตวิทยาการศึกษา มหาสารคาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- กาญจนา สุวรรณคง (2550) “การใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญลำปาง ศึกษาสาตรมหาบัณฑิต จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- กิติกร มีทรัพย์ (2529) พื้นฐานทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ฉบับแก้ไขและเพิ่มเติม กรุงเทพมหานคร หญิงสาว
- แก่นคุณ วิเศษการ (2539) “ผลการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดขอนแก่น” ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิตการแนะแนวและการให้คำปรึกษา ขอนแก่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- จินดาภรณ์ อังสุวรรณชาติ (2525) “ผลการทดลองใช้ชุดการสอนแนะแนวอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4” ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- เจตสุดา บุญบา (2550) “ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวกับพฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่นตอนต้น” วิทยานิพนธ์ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต จิตวิทยาพัฒนาการ กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จรีพรรณ พูลศรี (2546) “ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต” วิทยานิพนธ์ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ชญัญญา เงินเมือง (2553) “ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ การทำหน้าที่ของครอบครัว และพฤติกรรมความก้าวร้าว” กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
- ฐสรพร เต็มทองและคณะ (2550) “ผลของโปรแกรมดนตรีและศิลปะบำบัดที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กบกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญาระดับรุนแรง เพศหญิง สถาบันราชานุกูล” กรุงเทพมหานคร กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

- ฐานิดา คำอินทร์ (2547) “ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาแนะแนว)
พิษณุโลก มหาวิทยาลัยนเรศวร
- ดวงเดือน พันธมนาวิน (2520) *จริยธรรมของเยาวชนไทย* รายงานการวิจัย ฉบับที่ 21
กรุงเทพมหานคร สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
- ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉิม (2520) *รายงานการวิจัย เรื่อง จริยธรรมของ
เยาวชนไทย* กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ทิพวรรณ กันธา (2546) “การใช้การละเล่นพื้นบ้านเพื่อศึกษาพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และ
ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัย โรงเรียนหลักเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม”
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม
- นิตยา เกลิมกุล และคนอื่นๆ (2542) *ครอบครัวกับการพยายามฆ่าตัวตาย* การศึกษาเชิงคุณภาพ
จันทบุรี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี
- นิภา นิธยาชน (2520) *การปรับตัวและบุคลิกภาพจิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต* กรุงเทพมหานคร
สารศึกษาการพิมพ์
- นิรมล แจ่มจิต (2550) “การพัฒนาเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต ลพบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
- บงการ พรหมสุข (2545) “การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินกิจกรรมการออกกำลังกายของ
ศูนย์ฝึกกีฬาในสังกัดกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- บัณฑิต ศรีไพศาล (2547) *บูรณาการสุขภาพจิต ทิศทางใหม่ในงานสุขภาพ* กรุงเทพมหานคร
กรมสุขภาพจิต
- ประภาพรรณ เอี่ยมสุภามิต (2537) “ผลของใช้กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมที่มีต่อการลดพฤติกรรม
ก้าวร้าว” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ปราณี เดชบุญ (2546) “ผลของการใช้ชุดการที่มีต่อการรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบุญเหลือวิทยานุสรณ์ จังหวัดนครราชสีมา”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

- ปราณี รามสูตร (2528) *จิตวิทยาวัยรุ่น ภาคจิตวิทยาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะวิชาครุศาสตร์*
กรุงเทพมหานคร วิทยาลัยครูธนบุรี รุ่งวัฒนา
- พัชรินทร์ แก้วพาดิ (2544) “ผลของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ 1-3” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต จิตวิทยา
การศึกษา มหาสารคาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- เพชรสุดา เพชรใส (2525) “การจำลองการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มในการปรับพฤติกรรมก้าวร้าว
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- พิไล แยมงามเหลือ (2522) “ผลการจัดกิจกรรมแนะแนวในระดับชั้นมัธยมศึกษา”
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ
- พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์ (2528) *จิตวิทยาสังคมร่วมสมัย* กรุงเทพมหานคร สยามศึกษา
- มาลีณี จุโฑปะมา (2536) *จิตวิทยาแนะแนว* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- เยาวลักษณ์ อักษร (2551) *สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม* กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์
- รัตนา ภูไชยแสง (2550) “การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคมเด็กปฐมวัยด้วย
กิจกรรมการเล่นที่บ้านของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนบ้านโพธิ์น้อย”
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม
- รัศมี เชื้อเจ็ดต้น (2539) “การใช้กิจกรรมบทบาทสมมุติเพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกของ
เด็กปฐมวัย” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต จิตวิทยาการศึกษาและ การ
แนะแนว เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วิภามาส เมืองภู (2542) “ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มต่อการปรับตัวทางสังคมของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาที่ 1” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต จิตวิทยาการศึกษา
และการแนะแนว เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วุฒิสักดิ์ แดงเหลือง (2547) “ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารในครอบครัว การสื่อสารใน
ครอบครัวและความก้าวร้าวในเยาวชนชาย” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ศิริรัตน์ นิมมา (2550) “ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของตนเองกับ
พฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กมัธยมศึกษาปีที่ 1” จิตวิทยาพัฒนาการ กรุงเทพมหานคร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- สุภาพจิต, กรม (2546) “ความรู้เรื่องการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์เด็กอายุ 3-11 ปี”
สำนักวิชาการ นนทบุรี องค์การทหารผ่านศึก
- สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม (2522) *จิตวิทยาเด็กเกร* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- สุชา จันทน์เอม (2533) *จิตวิทยาเด็กเกร* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- สุภา มาลากุล ณ อุชยา และคนอื่นๆ (2519) *พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นกลุ่มของนักเรียนอาชีวศึกษา*
กรุงเทพมหานคร สภาวิจัยแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี
- สมพงษ์ คงกระพันธ์ (2550) *ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (การจัดการกีฬาและสุขภาพ)* มหาสารคาม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สมศักดิ์ ศิริวงศ์ (2551) “ผลการใช้ชุดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยเพื่อส่งเสริมความรู้ด้านกีฬาไทย
พื้นเมือง” *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต* ลำปาง มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ลำปาง
- สมร ทองดี (2519) *พฤติกรรมวัยรุ่น* นนทบุรี โรงพิมพ์สุโขทัยธรรมมาธิราช
- อังสนา เปะสนันท์ (2537) *ป้องกันเด็กจากสารเสพติด* แนว (ตุลาคม – พฤศจิกายน)
- อัจฉราพรรณ เทชะปุระณะ (2524) “การวิเคราะห์สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ณ
สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง” กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล
- อุดมเดช กาญจนพันธ์ (2540) “พฤติกรรมก้าวร้าวของเยาวชนไทย ศึกษาเฉพาะกรณีใน
สถานศึกษาในระดับอาชีวศึกษา” ภาคนิพนธ์ (นโยบายและการวางแผนสังคม)
กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยเกริก
- อดุลย์เดช ดิยะบุตร (2534) “ผลการใช้กลุ่มสัมพันธ์ที่มีมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
ที่ 1” *ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาแนว)* พิษณุโลก
มหาวิทยาลัยนเรศวร
- อรเพ็ญ เพชรรักษ์ (2542) “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตของวัยรุ่น” ภาคนิพนธ์
ศิลปศาสตรบัณฑิต (พัฒนาสังคม) กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- อรพญา พัทบุรี (2552) “ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กผู้รับอุปการะในสถานคุ้มครอง
สวัสดิภาพเด็กของ จังหวัดระยอง” *วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*
(สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา) จันทบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
- Bandura, A. (1973). *Aggression : A social learning analysis*. Englewood Cliffs, Prentice Hall.
- Buss, A. (1961). *The psychology of aggression*. New York John wiley.

- Dominick, Joseph (1990). *Broadcasting cable and beyond an introduction to modern electronicmedia*. New York: McGraw-Hill.
- Freud Sigmund (1950). *An outlind of Phychoanalysis*. New York: W.W. Norton
- Glueck, S. and Glueck, E (1950). *Unrevelling juvenile delinquency*. New York: The Commonwealth Fund.
- Kessler, J. (1966). *Psychopathology of Childhood*. New Jersey Prentice Hall.
- Miller. W.B. (1970). *Lower Class Culture of Delinquency*. Glencoe Lillinois Press.
- Roger, Dorothy. (1972). *Issues in Adolescent Psychology*. New York Meredith Corporation.
- Yarrow, Marian Radke. (1968). *Child rearing an inquiry into research and methods* San Francisco Jossey-Bass.
- Brooks- Klein, Valerie. (1995). "Validation of the Teacher Variance Inventory (Revised) and Its Relationship to the Survey of Attitudes Toward Children," Dissertation Abstracts International.
- McDowell, Linda Lee Goette. (1996). "Leisure Recreational Preferences and Practices Among Adolescents with and without Mental Retardation," Dissertation Abstracts International.
- Petosa, Patrick Scott. (1994). "Use of Social Cognitive Theory to Explain Exercise Behavior Among Adults," Dissertation Abstracts International.
- Raymore, Leslie Ann. (1995) "The Transition From Adolescence to Young Adulthood : Predictors of Leisure Behavior," Dissertation Abstracts International. 113.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบช่วยธรรมมาภิบาล

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

1. นางวาสนา วิถีสวัสดิ์

วุฒิการศึกษาสูงสุด

ปริญญาตรี กศ.บ.(เอกภาษาไทย โท เนาะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา

ปริญญาโท กศ.ม.(การศึกษาผู้ใหญ่)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตำแหน่ง ครู ระดับ กศ.3(เนาะแนว)

ทำหน้าที่

- หัวหน้างานเนาะแนว
- หัวหน้าระบบดูแลนักเรียน
- หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สถานที่ทำงาน โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี กรุงเทพฯ

2. นางสาวบุญเรือน กอบางขาง

วุฒิการศึกษาสูงสุด

ปริญญาตรี วท.บ.(เอกจิตวิทยาคลินิก) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตำแหน่ง ครู ระดับ กศ.3(เนาะแนว)

ทำหน้าที่

- หัวหน้างานเนาะแนว

สถานที่ทำงาน โรงเรียนองครักษ์ นครนายก

3. นางสาวสาตี จบศรี

วุฒิการศึกษาสูงสุด

ปริญญาโท กศ.ม.(จิตวิทยาการเนาะแนวและให้คำปรึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร

ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ

ทำหน้าที่ในปัจจุบัน

- วิทยากรให้การฝึกอบรมบริษัทสุฟริเตอร์ม อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด
กรุงเทพฯ

4. นางสาวกษมา จันทร์แต่งผล

วุฒิการศึกษาสูงสุด

ปริญญาตรี วท.บ.(เอกจิตวิทยาให้คำปรึกษาและแนะแนว) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ปริญญาโท กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตำแหน่ง ครู ระดับ คศ.3(การศึกษาพิเศษ)

สถานที่ทำงาน โรงเรียนอนุบาลองค์กรักษ์ จังหวัดนครนายก

ภาคผนวก ข
แบบวัดพุทธศักราช

แบบคัดกรองนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว

บ่อย หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติประจำ ทำจนชิน จนเป็นนิสัย มีค่า คะแนนเท่ากับ 3

ปานกลาง หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติไม่เป็นประจำ หรืออาทิตย์ละไม่เกิน 3 ครั้ง มีค่าคะแนนเท่ากับ 2

บางครั้ง หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัตินานๆครั้ง หรืออาทิตย์ละไม่เกิน 1-2 ครั้ง มีค่าคะแนนเท่ากับ 1

พฤติกรรม	บ่อย	ปานกลาง	บางครั้ง
1.กลั่นแกล้งเด็กๆ			
2.หยิกให้เพื่อนเจ็บ			
3.นำสิ่งของ ของเพื่อนไปซ่อน			
4.ทำลายข้าวของผู้อื่น			
5.ล้อเลียนว่าเป็นแฟนกัน			
6.ล้อเลียนชื่อพ่อ แม่			
7.ล้อเลียนปมด้อยผู้อื่น			
8.ดิงผม ดิงหู			
9.ผลัก ขัดขา			
10.ด่า			

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่องพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง

.....

แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน

ตอนที่ 2 แบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าว

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน () ตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียน

1. เพศ

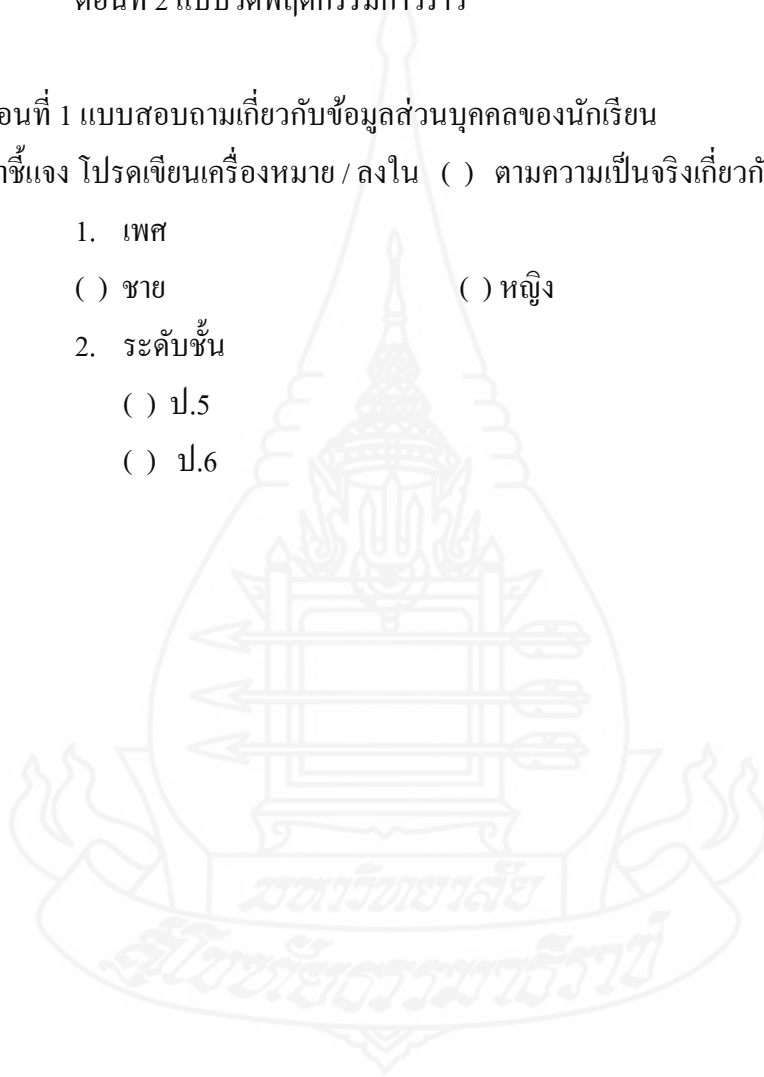
() ชาย

() หญิง

2. ระดับชั้น

() ป.5

() ป.6

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อวัดความก้าวร้าวเชิงใคร่ขอความร่วมมือจากนักเรียนในการตอบแบบทดสอบตามความรู้สึก หรือความคิดเห็นของนักเรียน
2. แบบทดสอบฉบับนี้ไม่มีข้อถูกหรือข้อผิด เป็นเพียงความรู้สึก หรือความคิดเห็นของนักเรียนเท่านั้นจึงขอให้นักเรียนตอบแบบทดสอบอย่างจริงจังที่สุด
3. แบบทดสอบฉบับนี้มีทั้งหมด 31 ข้อ ให้นักเรียนพิจารณาข้อความว่าตนเองเป็นเช่นนั้นจริงมากน้อยเพียงใด เมื่อพิจารณาแล้วให้ใส่เครื่องหมาย / ลงในกระดาษคำตอบที่ให้ไว้
 - 1 เมื่อข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นหรือพฤติกรรมของนักเรียนหรือไม่เคยแสดงพฤติกรรมตามข้อความนั้น
 - 2 เมื่อข้อความนั้นไม่ค่อยตรงกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นหรือพฤติกรรมของนักเรียนหรือแสดงพฤติกรรมตามข้อความนั้นในระดับน้อย
 - 3 เมื่อข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นหรือพฤติกรรมของนักเรียนหรือแสดงพฤติกรรมตามข้อความนั้นในระดับปานกลาง
 - 4 เมื่อข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นหรือพฤติกรรมของนักเรียนหรือแสดงพฤติกรรมตามข้อความนั้นในระดับมาก
 - 5 เมื่อข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นหรือพฤติกรรมของนักเรียนหรือแสดงพฤติกรรมตามข้อความนั้นในระดับมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	5	4	3	2	1
	ความก้าวร้าวทางวาจา					
1	ฉันชอบพูดให้คนอื่นทะเลาะกัน					
2	ฉันชอบยั่วให้เพื่อน โกรธ					
3	ฉันมักมีเรื่องโต้เถียงกับผู้อื่นแม้บางครั้งเป็นเรื่องเล็กน้อย					
4	ฉันมักฟ้องครูเมื่อคนที่ฉันไม่ชอบทำผิด					
5	เมื่อมีใครพูดให้ไม่พอใจ ฉันจะนิ่งไม่พูดตอบโต้ด้วย					
6	ฉันจะเถียงให้เป็นผู้ชนะเสมอ โดยไม่ฟังว่าผู้อื่นจะมีเหตุผลดีกว่า					
7	ฉันมักพูดสอดแทรกเวลาผู้อื่นพูด					
8	ฉันชอบล้อเลียนปมด้อยของเพื่อน					
9	ฉันจะมีเรื่องพูดโต้แย้งคนอื่นเสมอ					
ข้อที่	ข้อความ	5	4	3	2	1

10	เมื่อมีผู้มาทำให้ไม่พอใจ ฉันจะพูดว่าต่อหน้าทันที					
11	เมื่อได้เถียงกันฉันมักล้มตัวและขึ้นเสียง					
12	ฉันไม่ชอบถูกวิพากษ์วิจารณ์ถึงแม้จะเป็นเรื่องจริง					
	ความก้าวร้าวทางกาย					
13	ฉันหยิบของเพื่อน โดยไม่ขออนุญาต					
14	ฉันเคยทำลายสิ่งของ ของผู้อื่น					
15	ฉันจะทำในสิ่งที่ยากทำเสมอ					
16	ฉันไม่ชอบทำตามคำสั่งและมักแกล้งทำตรงข้าม					
17	ฉันชอบกลั่นแกล้งเด็กๆเพราะรู้สึกสนุก					
18	ฉันมักมีเรื่องชกต่อยกับคนอื่น					
19	เมื่อโกรธฉันมักจะทำลายข้าวของ					
20	เมื่อถูกทำร้าย ฉันจะตอบโต้ทันที					
21	ฉันควบคุมตัวเองไม่ให้ทำร้ายผู้อื่นไม่ได้					
	ความก้าวร้าวทางอารมณ์					
22	คนอื่นมักทำให้ฉันอารมณ์หงุดหงิด					
23	ฉันไม่ค่อยลืม เมื่อมีคนทำให้เจ็บใจ					
24	ฉันคิดว่า ฉันเป็นคนใจร้อน ไม่ยอมใคร					
25	ฉันคิดว่ามีคนชอบนินทาฉันลับหลัง					
26	ฉันคิดว่าไม่ค่อยมีคนชอบฉัน					
27	ฉันมีปัญหาในการควบคุมอารมณ์					
28	ฉันคิดว่า ฉันไม่ค่อยยอมรับผิด					
29	ฉันรู้สึกไม่พอใจเมื่อครูยกย่องคนที่ทำดี					
30	เมื่อเพื่อนทำให้โกรธ ฉันจะคิดว่าเขาเป็นศัตรู					
31	ฉันรู้สึกพอใจที่เห็นเพื่อน โกรธเมื่อถูกล้อชื่อพ่อแม่					

ภาคผนวก ค

ผลการตรวจสอบแบบวัดพฤติกรรมด้วยวิธี IOC

การหาค่าIOC แบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าว

ข้อความ	ค่าIOC
ความก้าวร้าวทางวาจา	-
1.ฉันชอบพูดให้คนอื่นทะเลาะกัน	1.00
2.ฉันชอบยั่วให้เพื่อน โกรธ	1.00
3.ฉันมักมีเรื่อง โต้เถียงกับผู้อื่นแม้บางครั้งเป็นเรื่องเล็กน้อย	0.75
4.ฉันฟ้องครูเมื่อคนที่ฉันไม่ชอบทำผิด	0.5
5.เมื่อมีใครพูดให้ไม่พอใจฉันจะนิ่งไม่พูดตอบโต้ด้วย	0.5
6.ฉันจะเถียงให้เป็นผู้ชนะเสมอ โดยไม่ฟังว่าผู้อื่นจะมีเหตุผลดีกว่า	1.00
7.ฉันมักพูดสอดแทรกเวลาผู้อื่นพูด	0.75
8.ฉันชอบล้อเลียนปมด้อยของเพื่อน	1.00
9.ฉันจะมีเรื่องพูดโต้แย้งคนอื่นเสมอ	0.75
10.เมื่อมีผู้มาทำให้ไม่พอใจ ฉันจะพูดว่าต่อหน้าทันที	1.00
11.เมื่อโต้เถียงกันฉันมักลิ้มตัวและขึ้นเสียง	1.00
12.ฉันไม่ชอบถูกวิพากษ์วิจารณ์ถึงแม้จะเป็นเรื่องจริง	0.5
ความก้าวร้าวทางกาย	-
13.ฉันหยิบของเพื่อน โดยไม่ขออนุญาต	1.00
14.ฉันเคยทำลายสิ่งของ ของผู้อื่น	1.00
15.ฉันจะทำในสิ่งที่อยากทำเสมอ	1.00
16.ฉันไม่ชอบทำตามคำสั่งและมักแกล้งทำตรงข้าม	0.5
17.ฉันชอบกลั่นแกล้งเด็กๆเพราะรู้สึกสนุก	1.00
18.ฉันมักมีเรื่องชกต่อยกับคนอื่น	1.00
19.เมื่อโกรธฉันมักจะทำลายข้าวของ	1.00

ข้อความ	ค่าIOC
---------	--------

20.เมื่อถูกทำร้าย ฉันจะตอบโต้ทันที	1.00
21.ฉันควบคุมตัวเองไม่ให้ทำร้ายผู้อื่นไม่ได้	1.00
ความก้าวร้าวทางอารมณ์	-
22.คนอื่นมักทำให้ฉันอารมณ์หงุดหงิด	1.00
23.ฉันไม่ค่อยลืม เมื่อมีคนทำให้เจ็บใจ	0.75
24.ฉันคิดว่า ฉันเป็นคนใจร้อน ไม่ยอมใคร	1.00
25.ฉันคิดว่ามีคนชอบนินทาฉันลับหลัง	1.00
26.ฉันคิดว่าไม่ค่อยมีคนชอบฉัน	1.00
27.ฉันมีปัญหาในการควบคุมอารมณ์	1.00
28.ฉันคิดว่า ฉันไม่ค่อยยอมรับผิด	0.5
29.ฉันรู้สึกไม่พอใจเมื่อครูยกย่องคนที่ทำดี	1.00
30.เมื่อเพื่อนทำให้โกรธ ฉันจะคิดว่าเขาเป็นศัตรู	1.00
31.ฉันรู้สึกพอใจที่เห็นเพื่อน โกรธเมื่อถูกล้อชื่อพ่อแม่	1.00

หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ

ข้อที่	ค่าอำนาจ จำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจ จำแนก	ข้อ ที่	ค่าอำนาจ จำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจ จำแนก
1	0.48	9	0.51	17	0.55	25	0.14
2	0.47	10	0.54	18	0.53	26	0.37
3	0.49	11	0.58	19	0.46	27	0.41
4	0.48	12	0.04	20	0.49	28	0.58
5	-0.32	13	0.40	21	0.61	29	0.24
6	0.53	14	0.71	22	0.61	30	0.56
7	0.30	15	0.21	23	0.44	31	0.12
8	0.76	16	0.80	24	0.59		

แบบทดสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.32 - 0.80 ขึ้นไปจึงจะนำไปใช้ในการทดลอง
ต่อไป

ภาคผนวก ง

ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬา

แผนการดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวคู่กับกิจกรรมกีฬาเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง ตำบลบางปลากรด
 อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555

วัน เดือน ปี	กิจกรรม
20 กันยายน 2555	ปฐมนิเทศ
21 กันยายน 2555	กิจกรรมที่ 1 พุดมีชัยไปกว่าครึ่ง(1)
24 กันยายน 2555	กิจกรรมที่ 2 พุดมีชัยไปกว่าครึ่ง(2)
25 กันยายน 2555	กิจกรรมที่ 3 น้ำผึ้งหยดเดียว
26 กันยายน 2555	กิจกรรมที่ 4 ความสามัคคีทำให้เกิดสุข
27 กันยายน 2555	กิจกรรมที่ 5 มองต่างมุม
28 กันยายน 2555	ปัจฉิมนิเทศ

ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กับกิจกรรมกีฬาเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว

ครั้งที่ 1

การปฐมนิเทศ

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้สมาชิกเข้าใจระเบียบ วิธีการ และจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมกิจกรรม
2. เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการเริ่มต้นและ เกิดความคุ้นเคยในระหว่าง

สมาชิกด้วยกัน

ความคิดรวบยอด

การทำกิจกรรมกลุ่ม สมาชิกจะต้องเข้าใจตรงกันในหลักการต่างๆ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปด้วยดี ตลอดจนสมาชิกทุกคนต้องมีความคุ้นเคยกัน กล่าวพูดกล้าแสดงออกในสิ่งที่กลุ่มต้องการ

จำนวนสมาชิก 15 คน

กิจกรรม ปฐมนิเทศ

เวลา 30 นาที

อุปกรณ์ ตารางกำหนดวัน และเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. สมาชิกและผู้ดำเนินการ นั่งเป็นวงกลมหันหน้าเข้าหากัน ผู้ดำเนินการแจกตารางกำหนดวันและ เวลา ในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม แก่สมาชิกทุกคน และให้สมาชิกทั้ง 15 คนจัดกลุ่มตามความสมัครใจจำนวน 3 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน
2. ผู้ดำเนินการชี้แจงรายละเอียด และจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ตลอดจนการปฏิบัติตนในการทำกิจกรรมกลุ่ม
3. เปิดโอกาสให้สมาชิกซักถามข้อข้องใจ และปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
4. ผู้ดำเนินการอธิบายสรุปว่า การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสมาชิกต้องให้ความร่วมมืออย่างยิ่ง ถ้าขาดใครคนใดคนหนึ่งไป กิจกรรมครั้งนั้นจะทำได้

กิจกรรม (2) เรียนรู้นิสัยใจคอซึ่งกันและกัน

เวลา 30 นาที

อุปกรณ์ -

วิธีดำเนินการ

ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

1. ผู้ดำเนินการแนะนำตัวเอง แล้วให้สมาชิกแนะนำตัวเองให้กลุ่มทราบจนครบทุกคน ผู้ดำเนินการอธิบาย และสาธิตการปรบมือให้สมาชิกฟังแล้วเรียกชื่อสมาชิกที่อยู่ทางขวามือ และซ้ายมือของตน ในขณะที่เรียกชื่อสมาชิกคนใด ต้องชี้มือไปที่สมาชิกผู้นั้นและให้แต่ละคนบอกนิสัยในส่วนที่ดีและส่วนที่ไม่ดีของตนด้วย(เท่าที่ตนเองจะเปิดเผยได้)
2. เมื่อสมาชิกเข้าใจวิธีการแล้ว ผู้ดำเนินการเริ่มปรบมือเป็นคนแรก และเรียกชื่อสมาชิกที่อยู่ทางขวามือ และซ้ายมือของผู้ดำเนินการก่อน
3. ให้สมาชิกคนที่อยู่ขวามือของผู้ดำเนินการทำเป็นคนต่อไป และทำจนครบหมดทุกคน ถ้าสมาชิกคนใดจำชื่อเพื่อนไม่ได้ ก็ให้เพื่อนช่วยบอกชื่อให้ และให้เริ่มดำเนินการใหม่ต่อไป
4. ผู้ดำเนินการเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนอธิบายถึงความรู้สึกที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มครั้งนี้
5. ขอความคิดเห็นจากสมาชิกในหัวข้อต่อไปนี้
 - สรุปนิสัยส่วนที่ดีและไม่ดีของสมาชิกภายในกลุ่ม
 - บรรยากาศของกลุ่มเป็นอย่างไร
 - การทำกิจกรรมครั้งนี้ได้รับประโยชน์อะไรบ้าง
6. ครูชี้แจงเหตุผลที่ต้องการทราบส่วนที่ดีของนักเรียน ครูจะได้พัฒนาให้ดียิ่งขึ้นแต่ในส่วนที่ไม่ดีโดยเฉพาะพฤติกรรมก้าวร้าว ครูจำทำกิจกรรมนี้เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวให้สมาชิกต่อไป

ขั้นสรุปและนำไปใช้

ความสำเร็จในการทำกิจกรรมใดก็ตาม ต้องได้รับความร่วมมือจากสมาชิกทุกคน ซึ่งจะก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกันและมีความคุ้นเคยเป็นกันเองมากขึ้นทำให้การจัดกิจกรรมครั้งต่อไปได้รับผลสำรวจง่ายขึ้น

ใบงานที่ 1
กลุ่มที่.....

รายชื่อสมาชิกภายในกลุ่ม

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

ลักษณะนิสัยของสมาชิก

นิสัยส่วนที่ดี	นิสัยส่วนที่ไม่ดี
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....
4.....	4.....
5.....	5.....
6.....	6.....
7.....	7.....
8.....	8.....
9.....	9.....
10.....	10.....

ประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรมปฐมนิเทศ

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

ครั้งที่ 2

กิจกรรมที่ 1

พูดดีมีชัยไปกว่าครึ่ง(1)

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้สมาชิกกล้าพูด เป็นผู้พูดในสิ่งที่ดี รู้จักการผูกมิตรและการเป็นผู้ฟังที่ดี
ความคิดรวบยอด การพูดในสิ่งที่ดีที่ถูก ที่ควร จะเป็นการสร้างมิตรที่ดี
กิจกรรม นิทาน โคนันทิวีสาล(ชื่อเรื่องตาม

<http://www.dhammadhai.org/chadoknt/chadoknt317.php>)เวลา 60 นาที

อุปกรณ์ ใบงานนิทานเรื่อง โคนันทิวีสาล

วิธีดำเนินงานขั้นนำ

1. ผู้ดำเนินรายการแบ่งเด็กเป็น 3กลุ่มๆละ 5คน โดยความสมัครใจ
2. แจกใบงานนิทานเรื่อง โคนันทิวีสาล คนละ1 แผ่น ให้อ่านคนละ5นาที

ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

1. ผู้ดำเนินรายการให้นักเรียนทุกคนช่วยกันเล่าเรื่องย่ออีกครั้งเพื่อให้ทุกคนเข้าใจเนื้อเรื่องให้มากขึ้น
2. ให้แต่ละกลุ่มช่วยสรุปข้อคิดที่ได้จากนิทานและส่งตัวแทนแต่ละกลุ่มรายงาน
3. ให้แต่ละกลุ่มช่วยสรุปถึงประโยชน์ของการพูดดีและโทษของการพูดไม่ดี

ขั้นสรุปและนำไปใช้

ผู้ดำเนินรายการกล่าวสรุป การพูดดี ทำให้มีคนรัก มีคนชอบพอ ทำอะไรก็มีคนอยากช่วยเหลือ ต่างจากคนที่พูดจาไม่ดีไม่ไพเราะมีแต่จะทำให้คนโกรธ เกลียด หากคนคบยากทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทซึ่งเป็นลักษณะของคนก้าวร้าว

ใบความรู้
โคนันทิวีสาล

<http://www.dhammathai.org/chadoknt/chadoknt317.php> ค้นคืนเมื่อ 15 สิงหาคม 2555

ในสมัยหนึ่ง พระพุทธเจ้าประทับอยู่วันเซตวัน เมืองสาวตติ ทรงปรารภการพูดเสียดแทงให้เจ็บใจของพวกภิกษุฉัพพัคคีย์ ได้ตรัสอดีตนิทานมาสาธก ว่า...กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ในสมัยของพระเจ้าคันธาระครองเมืองตักกศิลา แคว้นคันธาระ พระโพธิสัตว์เกิดเป็นโคนามว่า นันทิวีสาล เป็นโคมีรูปร่างสวยงาม มีพลังกำลังมาก มีพราหมณ์คนหนึ่งได้เลี้ยงและรักโคนันเหมือนลูกชาย โคนันคิดจะตอบแทนบุญคุณการเลี้ยงดูของพราหมณ์ในวันหนึ่ง ได้พูดกะพราหมณ์ว่า

"พ่อ จงไปทำพนักกับโควินทกเศรษฐีว่า โขของเราสามารถลากเกวียนหนึ่งร้อยเล่ม ที่ผูกติดกันให้เคลื่อนไหวได้ พนักด้วยเงินหนึ่งพันกหาปณะเถิด" พราหมณ์ได้ไปที่บ้านเศรษฐีและตกลงกันตามนั้น นัดเดิมพนักกันในวันรุ่งขึ้น ในวันเดิมพนัก พราหมณ์ได้เทียมโคนันทิวีสาลเข้าที่เกวียนเล่มแรก เพื่อลากเกวียนหนึ่งร้อยเล่มผูกติดกันซึ่งบรรทุกทราย กรวดและหินเต็มลำ แล้วขึ้นไปนั่งบนเกวียน เงื่อปลุกขึ้นพร้อมกับตวาดว่า "ไอ้โค โกง โกง เจ้าจงลากเกวียนไปเดี๋ยวนี้" ฝ่ายโคนันทิวีสาลเมื่อได้ยินพราหมณ์พูดเช่นนั้น

ก็คิดน้อยใจว่า "พราหมณ์เรียกเราผู้ไม่โง่ง ว่าโง่ง ผู้ไม่โง่ง ว่าโง่ง" จึงยืนนิ่งไม่เคลื่อนไหว โควินทกเศรษฐีจึงเรียกให้พราหมณ์นำเงินหนึ่งพันกหาปณะมาให้แล้วกลับบ้านไปฝ่ายพราหมณ์ผู้แพ้นั้นเงินหนึ่งพันกหาปณะ ปลอดภัยก็เข้าไปนอนเสร์ราโสกลีโยอยู่ในบ้าน ส่วนโคนันทิวิสาลเห็นพราหมณ์เสร์ราโสกลีโยเช่นนั้น จึงเข้าไปปลอบและกล่าวว่า "พ่อ ฉันอยู่ในเรือนของท่านตลอดมา เคยทำภษาชนะอะไรแตกใหม่ เคยเหยียบใครๆ เคยถ่ายอุจจาระ ปัสสาวะในที่อันไม่ควรหรือไม่ เพราะเหตุใด ท่านจึงเรียกเราว่า โคโง่ง โคโง่ง ครั้งนี้เป็นความผิดของท่านเอง ไม่ใช่ความผิดของฉัน บัดนี้ ขอให้ท่านไปเติมพันกับ โควินทกเศรษฐีใหม่ด้วยเงินสองพันกหาปณะ ขออย่างเดียว ท่านอย่าได้เรียกฉันว่า โคโง่ง โคโง่ง ท่านจะได้ทรัพย์ตามที่ท่านปรารถนา ฉันจะไม่ทำให้ท่านเสร์ราเสียว" พราหมณ์ได้ทำตามทีโคนันทิวิสาลบอก ในวันเติมพัน พราหมณ์จึงพูดหวานว่า

"นั่นทิวิสาลลูกกรัก เจ้าจงลากเกวียนทั้งร้อยเล่มนี้ไปเถิด" โคนันทิวิสาลได้ลากเกวียนร้อยเล่มที่ผูกติดกัน ด้วยการออกแรงลากเพียงครั้งเดียวเท่านั้น ทำให้เกวียนเล่มสุดท้ายไปตั้งอยู่ที่เกวียนเล่มแรกอยู่ ทำให้พราหมณ์ชนะพนัน ด้วยเงินสองพันกหาปณะพระพุทธรองค์เมื่อนำอดีตนิทานมาสาธกแล้วตรัสว่า "ภิกษุทั้งหลาย ชื่อว่า คำหยาบ ไม่เป็นที่พอใจของใครๆ แม้กระทั่งสัตว์เดียรัจฉาน" แล้วได้ตรัสพระคาถาว่า "บุคคลควรพูดแต่คำที่น่าพอใจเท่านั้น ไม่ควรพูดคำที่ไม่น่าพอใจในกาลใดๆ เมื่อพราหมณ์พูดคำที่น่าพอใจ โคนันทิวิสาลได้ลากสัมภาระอันหนักได้ ทั้งยังทำให้พราหมณ์ผู้นั้น ได้ทรัพย์อีกด้วย ส่วนตนเองก็เป็นผู้ปลื้มใจ เพราะการช่วยเหลือนั้นด้วย"

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า พุทธิเป็นศรีแก่ปาก พุดมากปากมีลี

ใบงานที่ 1
กลุ่มที่.....

รายชื่อสมาชิกภายในกลุ่ม

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่อง โคนันทิวีสาล

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

ประโยชน์และโทษจากการพูด

ประโยชน์ของการพูดดี	โทษของการพูดไม่ดี
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....
4.....	4.....
5.....	5.....
6.....	6.....
7.....	7.....
8.....	8.....
9.....	9.....
10.....	10.....

ครั้งที่ 3

กิจกรรมที่ 2

พูดดีมีชัยไปกว่าครึ่ง(2)

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้สมาชิกรู้จักการใช้คำพูดที่จะสร้างมิตรหรือศัตรู รู้ว่าสิ่งใดควรพูดหรือไม่ควรพูด

ความคิดรวบยอด การพูดในสิ่งที่ดีที่ควร จะเป็นการสร้างมิตรที่ดีก่อให้เกิดกำลังใจแก่

ผู้ร่วมงานและหมู่คณะ

กิจกรรม

1. ลิงชิงบอล
2. การแข่งขันฟุตบอล

เวลา 60 นาที

อุปกรณ์ ลูกฟุตบอล3ลูก

สถานที่ ใ้สนามฟุตบอล

วิธีดำเนินงาน**ขั้นนำ**

1. ผู้ดำเนินรายการแบ่งเด็กเป็น 3 ทีมๆละ 5คน โดยความสมัครใจโดยให้เล่นเกมลิงชิงบอล คัดเลือกคนเป็นลิง 1 คนในแต่ละทีม (ใช้เท้าส่งลูกฟุตบอล ซึ่งเป็นพื้นฐานของการ เล่นฟุตบอล)
2. ในแต่ละกลุ่มคัดตัวแทนกลุ่มละ1คนมารับคำสั่งจากผู้ดำเนินรายการ
 - กลุ่มที่1 เวลาปฏิบัติเกมลิงชิงบอลให้กล่าวดำหนิคนเป็นลิงตลอดเวลาเช่น ซ้ำจริง เล่นไม่ได้เรื่อง ฯลฯ
 - กลุ่มที่2 เวลาปฏิบัติเกมลิงชิงบอลให้กล่าวยกย่องคนเป็นลิงตลอดเวลาส่วนคนทำผิดก็ให้หนึ่ง ไม่ต้องดำหนิเช่น เก่ง เยี่ยมมาก ว่องไว ฯลฯ
 - กลุ่มที่3 เวลาปฏิบัติเกมลิงชิงบอลให้กล่าวยกย่องคนเป็นลิงที่เล่นดีส่วนคนทำผิดก็ให้กำลังใจให้เริ่มใหม่เช่น ดีมาก ยอดเยี่ยม ลองใหม่ ไม่เป็นไร ฯลฯ

ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

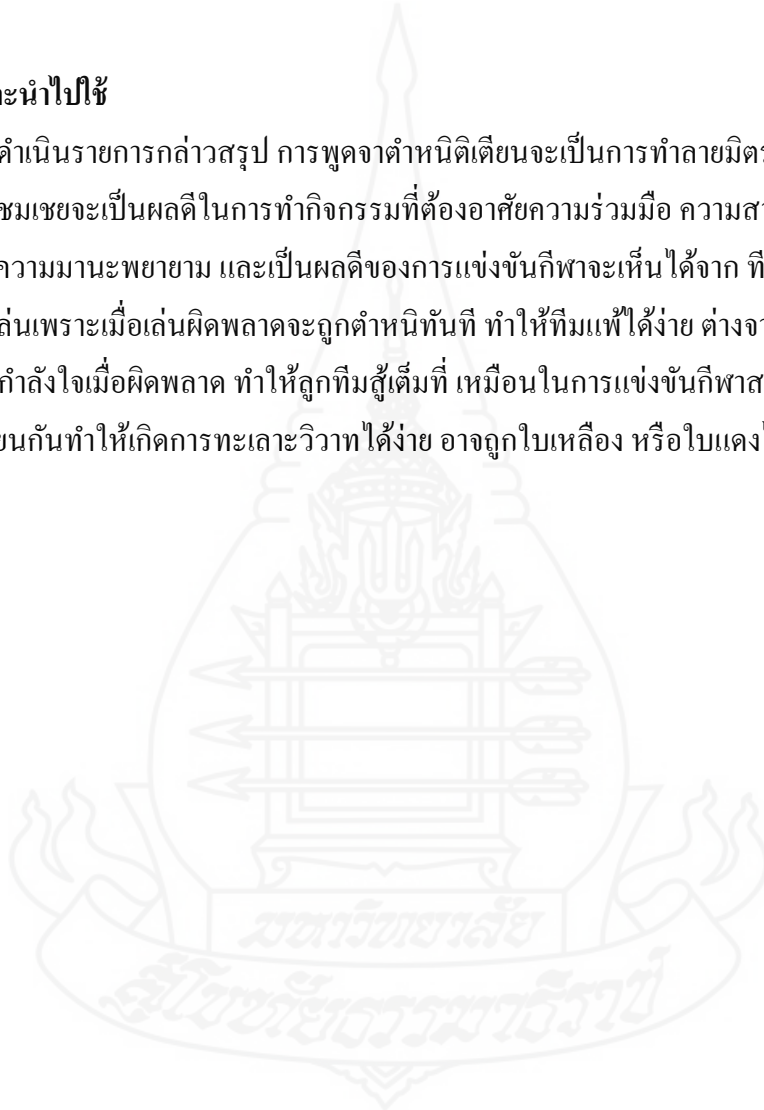
1. ให้เล่นเกมลิงชิงบอลพร้อมกันทุกกลุ่ม 10นาที โดยให้ตัวแทนปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมาย แล้วพัก(ใช้เท้าส่งบอล)

2. ให้กลุ่มที่1แข่งขันฟุตบอลกับกลุ่มที่2 ใช้เวลา 10 นาทีโดยให้หัวหน้าทีมใช้คำพูดแบบเดิมๆ กับลูกน้องในทีม

3. ครั้งหลังให้ทีมที่2แข่งกับทีมที่ 3ใช้เวลา 10 นาทีโดยให้หัวหน้าทีมใช้คำพูดแบบเดิมๆกับลูกน้องในทีม
4. ให้ผู้ดำเนินรายการบันทึกผลการแข่งขันทั้ง2 คู่และปฏิริยาของผู้เล่นทุกคน
5. ให้ผู้เล่นแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้สึกลักษณะปฏิบัติกิจกรรม ทีละคนยกเว้นตัวแทนทั้ง3คน

ขั้นสรุปและนำไปใช้

ผู้ดำเนินรายการกล่าวสรุป การพูดจาดำหนดิเตียนจะเป็นการทำลายมิตรภาพที่ดี ส่วนการพูดยกย่องชมเชยจะเป็นผลดีในการทำกิจกรรมที่ต้องอาศัยความร่วมมือ ความสามัคคีในกลุ่ม ทำให้คนพึงเกิดความมานะพยายาม และเป็นผลดีของการแข่งขันกีฬาจะเห็นได้จาก ทีมที่1 ลูกทีมไม่ค่อยมีกำลังใจเล่นเพราะเมื่อเล่นผิดพลาดจะถูกตำหนิตันที ทำให้ทีมแพ้ได้ง่าย ต่างจากทีมที่3มีทั้งยกย่องชมเชย ให้กำลังใจเมื่อผิดพลาด ทำให้ลูกทีมสู้เต็มที่ เหมือนในการแข่งขันกีฬาสนามจริงหากมีการตำหนิตีดยกกันทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทได้ง่าย อาจถูกใบเหลือง หรือใบแดงไล่ออกจากสนามได้ง่าย

ใบความรู้

เกมลิงชิงบอล(ใช้ในกิจกรรม)

อุปกรณ์ ลูกฟุตบอล 1 ลูก(มีขนาดเล็กกว่าลูกฟุตบอลแต่หนักกว่า)

วิธีเล่น

1. คัดเลือกคนที่เป็นลิงไปยืนอยู่กลางวงที่มีเส้นผ่านศูนย์กลางยาว 6 เมตร
2. ให้คนที่เหลือยืนล้อมรอบวงกลม เริ่มส่งฟุตบอลไปมาโดยให้คนเป็นวิ่งพยายามสัมผัส

ลูกฟุตบอลด้วยเท้า

3. หากคนเป็นลิงสัมผัสลูกฟุตบอล ให้คนที่สัมผัสลูกฟุตบอลคนสุดท้ายเป็นลิงแทน
4. เริ่มต้นเล่นใหม่เหมือนเดิม

เกมลิงชิงบอล(ของดั้งเดิม)

ลิงชิงบอล เป็นการละเล่นของเด็กในล้านนาอย่างหนึ่งที่ใช้ลูกบอลพลาสติกหรือเศษผ้าพันเป็นก้อนกลม 1 ลูก เป็นอุปกรณ์ เล่นกันตามลานกว้างหรือสนามหญ้ากว้างในโอกาสที่ว่างเล่นได้ทั้งหญิงและชายโดยไม่จำกัดจำนวนผู้เล่นแต่ต้องครบจำนวน (3,6,9,12 คน)

กติกาการเล่น

1. ผู้เล่นที่เป็นลิงต้องพยายามแย่งลูกบอลให้ได้ แต่ห้ามวิ่งล้ำเส้นที่กำหนดหากแย่งได้ก็จะ เป็นฝ่ายโยนบอล
2. ผู้เล่นที่เป็นฝ่ายโยน หากถูกลิงแย่งลูกบอลได้จะต้องไปเป็นลิงชิงบอลแทน

วิธีการเล่น

เริ่มจากขีดเส้นแบ่งแดนไว้ 2 เส้น ห่างกันประมาณ 8-10 เมตร แล้วแบ่งผู้เล่นออกเป็น 3 ฝ่าย คือ ก,ข,ค ฝ่าย ก และฝ่าย ค จะเป็นผู้โยนบอลมีหน้าที่หลอกล่อให้ลิงคือฝ่าย ข มาแย่ง โยนรับกันไปมาระหว่าง ก กับ ค หากฝ่ายโยนถูกแย่งลูกบอลได้ ต้องเป็นลิงแทน เช่น ฝ่าย ค จะโยนบอลให้ฝ่าย ก แต่ปรากฏว่าลิงหรือ ฝ่าย ข แย่งได้ก่อน ฝ่าย ค ต้องไปเป็นลิงแทน เล่นกันเช่นนี้จนกว่าจะ เลิกเล่น

(เรียบเรียงจาก ฐิตินัดดา จินาจันทร์)

ใบความรู้

ฟุตซอล

ฟุตซอล (futsal) เป็นกีฬาประเภทหนึ่งลักษณะการเล่นเหมือนฟุตบอล แต่เป็นการเล่นในร่ม โดยฟีฟ่าเป็นองค์กรที่ควบคุมการเล่นฟุตซอลทั่วโลก ชื่อ ฟุตซอล มาจาก ภาษาโปรตุเกส ว่า futebol de salão และ ภาษาสเปน ว่า fútbol sala ซึ่งทั้งสองคำหมายถึง ฟุตบอลที่เล่นในห้องการเล่น ฟุตซอลจะแบ่งออกเป็นสองทีม โดยแต่ละทีมมีทั้งหมด 5 คน รวมผู้รักษาประตูข้างละ 1 คน ลูกบอลที่ใช้เล่นจะมีขนาดเล็กกว่าลูกฟุตบอลทั่วไป และจะหนักกว่าฟุตซอลเกิดขึ้นครั้งแรกที่ประเทศแคนาดา ในปี พ.ศ. 2397 เนื่องจากอากาศหนาวจึงไม่สามารถเล่นฟุตบอลกลางแจ้งได้จึงไปเล่นในสนามบาสเกตบอล เรียกว่า อินดอร์ซอกเกอร์ และได้รับความนิยม จนเมื่อปี พ.ศ. 2475 โรเจอร์ แกรน ได้กำหนด กฎ กติกา สำหรับฟุตซอลขึ้น

ครั้งที่ 4**กิจกรรมที่ 3**
น้ำผึ้งหยดเดียว**จุดมุ่งหมาย**

เพื่อให้สมาชิกเข้าใจสาเหตุของปัญหาว่าบางครั้งเกิดจากรื่องเล็กน้อย หากเราไม่รีบ
แก้ปัญหาอาจจะลุกลามเป็นปัญหาใหญ่ขึ้นได้

ความคิดรวบยอด การเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหาจะทำให้เราและหาวิธีแก้ไขได้

กิจกรรม ปัญหานี้มีทางแก้

เวลา 60 นาที

อุปกรณ์ นิทานเรื่องน้ำผึ้งหยดเดียว

สถานที่ ห้องประชุม

วิธีดำเนินงาน**ขั้นนำ**

1. ผู้ดำเนินรายการแบ่งเด็กเป็น 3กลุ่มๆละ 5คน โดยความสมัครใจ
2. แจกใบงานนิทานเรื่องน้ำผึ้งหยดเดียว คนละ1 แผ่น ให้อ่านคนละ5นาที
3. ผู้ดำเนินรายการสรุปเรื่องให้นักเรียนฟังอีกครั้งเพื่อให้ทุกคนเข้าใจเนื้อเรื่องให้มากขึ้น

ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

1. ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันอภิปรายในหัวข้อดังต่อไปนี้
 - สาเหตุเริ่มต้นของปัญหา
 - ผลของปัญหา
 - สาเหตุของความรุนแรงของปัญหา
 - แนวทางแก้ไขของปัญหา(คิดหลายๆแนวทาง)
 - แนวทางที่ดีที่สุดที่ควรนำมาใช้แก้ปัญหา
2. นักเรียนนำเสนอรายงานของกลุ่มตนเอง

ขั้นสรุปและนำไปใช้

ครูและนักเรียนช่วยสรุปประเด็นในการแก้ปัญหา ที่ดีที่สุดของกลุ่มใหญ่เพื่อเป็นแนวทาง
ในการดำเนินชีวิตการแก้ปัญหาต่างๆควรรหาที่สาเหตุของปัญหาเสียก่อน แล้วค่อยๆ แก้ที่สาเหตุนั้น
โดยไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาเพราะจะมีผลกระทบอื่นๆตามมาอีกมากมาย ควรแก้ปัญหา
ด้วยความเข้าใจร่วมกัน โดยอาศัยการให้อภัยเพื่อให้เกิดมิตรภาพที่ยั่งยืน

ใบความรู้

<http://www.beartai.com/webboard/index.php?topic=40135.0> ค้นคืนเมื่อ 15 สิงหาคม 2555

นิทาน: น้ำผึ้งหยดเดียว

ณ หมู่บ้านแห่งหนึ่งซึ่งแต่ก่อนมาชาวบ้านทุกคนต่างรักใคร่สามัคคีปรองดองกันด้วยดี จนกระทั่งมาวันหนึ่งมีคนหาน้ำผึ้งเดินผ่านหมู่บ้านแห่งนี้และบังเอิญทำน้ำผึ้งหยดลงพื้นดินหนึ่งหยด (แค่หยดเดียว) จึงจกตัวหนึ่งคลานมาพบก็ตรงเข้าแลบเลียเป็นอาหารเมวมาเจอจึงจกที่รีบกระโดดเข้าตะครุบ สุนัขเห็นแมวกก็เข้ามาไล่กัดเจ้าของแมวเห็นสุนัขมากัดแมวของตนเลยเอาไม้ไล่ตีเจ้าของสุนัข ได้ยินเสียงร้องก็วิ่งออกมาดู พอรู้ว่าสุนัขของตนถูกเพื่อนบ้าน ไล่ตีจึงตรงเข้าชกต่อย เจ้าของแมว ญาติของเจ้าของแมว ได้ยินเสียงการต่อสู้จึงรีบออกมาช่วยญาติฝ่ายเจ้าของสุนัขเห็นพรรคพวกของตนถูกทำร้ายก็ออกมาช่วยเช่นกันการต่อสู้ดำเนิน ไปอย่างดุเดือด จากการใช้มือใช้ไม้ กลายเป็นมีด ปืน และอาวุธชนิดต่าง ๆ จนมีการบาดเจ็บล้มตาย ผู้คนในหมู่บ้านแบ่งออกเป็นสองฝ่ายคือพวกเข้าข้างเจ้าของสุนัขและพวกที่เข้าข้าง เจ้าของแมวเมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพลี่ยงพล้ำจนเหลือกำลังน้อยกว่า ก็ออกไปชักชวนญาติหรือ เพื่อนๆ ของคนที่อยู่ต่างหมู่บ้านมาช่วย จนกลายเป็นสงครามกลางเมือง กว่าเจ้าเมืองจะส่งคนมายุติศึกได้ ผู้คนก็ล้มตายไปเป็นจำนวนมากทั้งนี้เพราะต่างฝ่ายต่างขาดการยับยั้งชั่งใจ และไม่รู้จักการพิจารณาเหตุผลหากเจ้าของสุนัขและเจ้าของแมวเจรจา สอบถามเรื่องราวให้เป็นที่เข้าใจถึงต้นสายปลายเหตุก่อนที่จะหุนหันพลันแล่นทำอะไรไปตามอารมณ์แล้วเหตุการณ์คงจะไม่ลุกลามบานปลายเหมือนดังกรณีของน้ำผึ้งหยดเดียวในเรื่องนี้

ใบงานที่ 4
กลุ่มที่.....

รายชื่อสมาชิกภายในกลุ่ม

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

สาเหตุของปัญหา

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

ผลของปัญหา.....

สาเหตุของปัญหา.....

แนวทางแก้ไขปัญหา(คิดหลายๆแนวทาง)

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

แนวทางที่ดีที่ควรนำมาใช้

แก้ปัญหา.....

ครั้งที่ 5**กิจกรรมที่ 4****ความสามัคคีทำให้เกิดสุข****จุดมุ่งหมาย**

เพื่อให้สมาชิกเข้าใจถึงผลดีของความสามัคคี ที่จะช่วยทำงานสำเร็จได้ดีและเร็วกว่า

ความคิดรวบยอด ความสามัคคีทำให้เกิดสุขในหมู่คณะ

กิจกรรม กิจกรรมกีฬา เกมวิ่ง 6 ขา

เวลา 60 นาที

- อุปกรณ์**
1. เศษผ้ากว้าง 5 เซนติเมตรยาว 50 เซนติเมตร (ควรเป็นผ้ายัดใช้แทนเชือก) 12 เส้น
 2. ปากกา 3 ด้าม
 3. กระดาษ เอ 4 จำนวน 3 แผ่น

สถานที่ สนามฟุตบอล

วิธีดำเนินงาน**ขั้นนำ**

1. ผู้ดำเนินรายการแบ่งเด็กเป็น 3 กลุ่มๆละ 5 คน โดยความสมัครใจ แจกผ้ากลุ่มละ 4 เส้น

ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

1. ให้แต่ละทีมยืนเรียงแถวหน้ากระดานผูกขาขวาคนแรกกับขาซ้ายของคนที 2 ผูกขาขวาคนที่ 2 กับขาซ้ายของคนที 3 และดำเนินการเช่นเดียวกันจนครบ 5 คนทำให้แต่ละทีมจะมี 5 คน แต่จะมี 6 ขา
2. ผู้ดำเนินรายการชี้แจงการแข่งขัน โดยให้แต่ละทีมยืนที่เส้นเริ่มต้น และวิ่งเข้าเส้นชัยที่มีระยะห่างกัน 30 เมตร
3. ผู้ดำเนินรายการให้สัญญาณ เริ่มต้นวิ่ง
4. เมื่อทุกทีมเข้าเส้นชัยแล้วผู้ดำเนินรายการประกาศผลการแข่งขัน
5. แจกกระดาษและปากกาให้แต่ละทีมหาสาเหตุที่ทีมประสบผลสำเร็จและล้มเหลว
6. ให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอรายงานของแต่ละกลุ่ม

ขั้นสรุปและนำไปใช้

ครูสรุปถึง ปัจจัยที่ทำให้การทำงานของกลุ่มประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลว ซึ่งปัจจัยหนึ่ง คือ ความสามัคคี หากบุคคลในกลุ่ม หรือในทีมงาน ในสังคมที่อยู่ร่วมกันทำงานด้วยกันมีความสามัคคี ในหมู่คณะย่อมทำงานนั้นบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ หากแต่ละคนไม่ร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจ เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันแล้ว ย่อมเกิดการทะเลาะเบาะแว้ง กระทบกระทั่งกันซึ่งเป็นพฤติกรรมของคนก้าวร้าว สังคมย่อมไม่มีความสุข

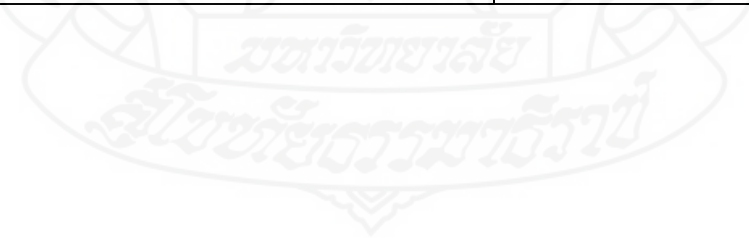
ใบงานที่ 4
กลุ่มที่.....

รายชื่อสมาชิกภายในกลุ่ม

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

ปัจจัยในการทำงาน

ปัจจัยที่ทำให้งานประสบผลสำเร็จ	ปัจจัยที่ทำให้งานประสบความล้มเหลว
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....
4.....	4.....
5.....	5.....
6.....	6.....
7.....	7.....
8.....	8.....
9.....	9.....
10.....	10.....

ครั้งที่ 6

กิจกรรมที่ 5

มองต่างมุม

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้สมาชิกเข้าใจถึงมุมมองของคนเรานั้นมีหลายด้านหลายแบบและหลายมุมมอง ถ้าต่างคนต่างมองเฉพาะที่ตนเห็นว่าถูกแล้ว จะก่อให้เกิดปัญหาตามมามากมาย

ความคิดรวบยอด ความสามัคคีทำให้เกิดสุขในหมู่คณะ

กิจกรรม นิทานเรื่อง อศวิน โล่ทอง

เวลา 60 นาที

- อุปกรณ์**
1. ใบงานนิทานเรื่องมองคนละมุม
 2. ปากกา 3 ด้าม
 3. กระดาษ เอ 4 จำนวน 3 แผ่น

สถานที่ ห้องประชุม

วิธีดำเนินงาน

ขั้นนำ

1. ผู้ดำเนินรายการแบ่งเด็กเป็น 3 กลุ่มๆละ 5 คน โดยความสมัครใจ
2. แจกใบงานนิทานเรื่องอศวิน โล่ทอง คนละ 1 แผ่น ให้เวลาอ่านคนละ 5 นาที

ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

1. ผู้ดำเนินรายการให้แต่ละคนช่วยกันสรุปเนื้อเรื่องอีกครั้งหนึ่ง
2. ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันอภิปรายในหัวข้อดังต่อไปนี้
 - สาเหตุของปัญหา
 - ผลของปัญหา
 - แนวทางที่ดีที่สุดที่ควรนำมาใช้แก้ปัญหา
3. ให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอรายงานของแต่ละกลุ่ม

ขั้นสรุปและนำไปใช้

ครูสรุปถึง ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทะเลาะวิวาทกัน มักเกิดจากการที่คนเรามองเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงด้านเดียวและเป็นด้านที่ตนเองคิดว่าถูกต้องด้วย และไม่คอยยอมรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของผู้อื่น ไม่ว่าเหตุผลนั้นจะดีกว่าหรือไม่ก็ตาม ทำให้เกิดการขัดแย้ง ทะเลาะวิวาทกัน ไม่ยอมให้อภัยกัน ทำให้เกิดปัญหา คนที่ไม่รู้จักรับฟังเหตุผลผู้อื่น คิดว่าเหตุผลคนอื่นไม่ดี ผิดหมดก็จะกลายเป็นคนโดดเดี่ยว เก็บกด และแสดงความก้าวร้าวต่อผู้อื่นเมื่อไม่ได้ดั่งใจ

ใบความรู้

นิทานเรื่อง อัศวิน โล่ทอง

มีอัศวินสองคนสวมเสื้อเกราะถือทวน คบม้า มาจากทิศตะวันออกคนหนึ่งมาจากทิศตะวันตกอีกคนหนึ่งมาเจอกันใต้ต้นไม้ใหญ่ริมทาง ยึดคนละด้านของต้นไม้ เอนหลังพักผ่อนอยู่ อัศวินตะวันออก มุ่งขึ้นไปเห็นโล่แขวนอยู่บนคาบไม้ ด้านหนึ่งของโล่สะท้อนแสงอาทิตย์ เขาเปรยขึ้น “ใครหนอ เอาโล่ทอง มาแขวนไว้”

อัศวินตะวันตก แหงนมองตาม เขาเห็น โล่สีเงิน จึงพูดออกมาเสียงดังๆ “น่าขำจัง โล่เงินแท้ๆ ทำไมบางคนจึงเห็นเป็นโล่ทองไปได้”

ขึ้นชื่อว่าคนชั้นอัศวินยึดเกียรติยศศักดิ์ศรี จึงยอมใครไม่ได้ง่ายๆ แทนการเอนหลังนอนพักผ่อนให้สบาย สองอัศวินก็ลุกขึ้นมาโต้เถียงกัน เอาชนะกันด้วยปากไม่ได้ อัศวินทั้งสองก็ทำกันไปที่ลานโล่งตัดสินกันด้วยเพลงทวน

สองอัศวินฝีมือคู่กัน รบกันจนเหนื่อย ก็ยังไม่แพ้ชนะ จึงตกลงขอพักรบชั่วคราว แล้วก็เข้าไปหาโคนไม้ต้นเดิม แต่คราวนี้อัศวินตะวันออกเข้าไปเอนหลังพักด้านตะวันตก อัศวินตะวันตก ไปด้านตะวันออก เมื่ออัศวินที่มั่นใจว่า โล่เป็นสีทอง มองไปอีกครั้ง คราวนี้เขาเห็นเป็น โล่เงิน ขณะที่อัศวินที่เห็น โล่เงินก็กลับเห็นเป็น โล่สีทอง ความสงสัยตรงกัน อัศวิน โล่ทองก็ปีนขึ้นไปเอาโล่ลงมา

ความจริงที่ประจักษ์ตรงหน้า โล่อันเดียวกันนั้นด้านหนึ่งกะไหล่ด้วยทอง อีกด้วยกะไหล่ด้วยเงิน รู้ความจริงแล้ว อัศวินต่างก็ก้มหัวขอโทษกันและกัน บอกกันว่า เราแทบจะฆ่ากันตาย ด้วยเพราะมองคนและมุม แล้วก็แยกย้ายกันไปทางใครทางมัน

ใบงานที่ 5
กลุ่มที่.....

รายชื่อสมาชิกภายในกลุ่ม

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

สาเหตุของปัญหา

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

ผลของปัญหา.....

สาเหตุของปัญหา.....

แนวทางแก้ไขปัญหา(คิดหลายๆแนวทาง)

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

แนวทางที่ดีที่สุดที่ควรนำมาใช้แก้ปัญหา.....

ครั้งที่ 7**การป้องกันนิเทศ****จุดมุ่งหมาย**

ให้สมาชิกเข้าใจปัญหา สาเหตุ และการแก้ไขปัญหาคำวร้าย

ความคิดรวบยอด

ในการแก้ปัญหาคำวร้ายนั้นตัวเราเองต้องรู้ ต้องเข้าใจสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหา และแก้ที่ต้นเหตุนั้น และบางครั้งเราต้องแก้ที่ตัวเรา ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ตัวเราดีกว่าที่เราจะไปแก้ที่ผู้อื่นซึ่งเป็นเรื่องยากกว่าและการที่เรารู้จักการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นจะทำให้เรามีความสุข และสังคมก็สงบสุขตามมา

กิจกรรม **ป้องกันนิเทศ**

เวลา **60 นาที**

- อุปกรณ์**
1. วีดิทัศน์เรื่องสปิริตที่ยังมีฟุตบอลไทย
 2. แบบประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

วิธีดำเนินการ**ขั้นนำ**

ผู้ดำเนินการให้สมาชิกเขียนเรื่องประทับใจจากสิ่งที่คุณได้รับจากการฝึกกิจกรรมทั้งหมดที่ผ่านมาโดยเน้นเรื่องการลดพฤติกรรมคำวร้ายของตนให้กลุ่มฟังทีละคน จนครบทั้ง 15 คน

ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

1. ผู้ดำเนินการถามความรู้สึกของสมาชิกบางคนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มทุกครั้งที่ผ่านมา
2. ให้สมาชิกซักถามสิ่งที่ข้องใจได้ทุกอย่าง
3. ผู้ดำเนินการและสมาชิกช่วยกันสรุปเรื่องการลดพฤติกรรมคำวร้ายจะต้องปฏิบัติอย่างไรบ้าง
4. ให้นักเรียนดูวีดิทัศน์เรื่องสปิริตที่ยังมีฟุตบอลไทย

ขั้นสรุปและนำไปใช้

1. ผู้ดำเนินการสรุปองค์ประกอบของพฤติกรรมคำวร้ายและแก้ปัญหาลดพฤติกรรมคำวร้าย
2. แจกแบบประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มแก่สมาชิกทั้ง 15 คน
3. ผู้ดำเนินการอ่านสรุปแบบประเมินที่สมาชิกทั้งหมดตอบให้กลุ่มฟัง และกล่าวปิดการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ใบงานที่ 6
เรื่องประทับใจในกิจกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

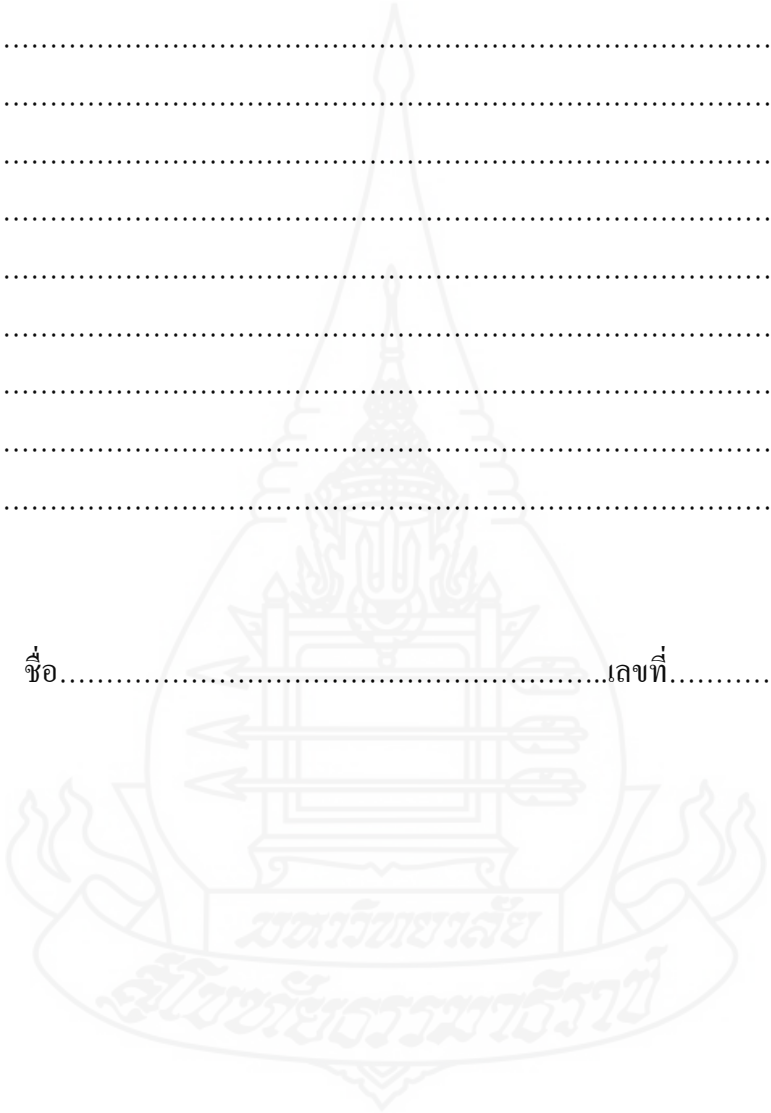
.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....เลขที่.....

แบบประเมินความพึงพอใจ
แบบประเมินกิจกรรมแนะแนวคู่กับกิจกรรมกีฬาเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (/) และกรอกข้อความให้ตรงกับความจริงหรือความคิดเห็นที่แท้จริง
 ของท่าน

ผู้ตอบแบบประเมิน ชาย หญิง อายุ.....ปี

เกณฑ์การประเมิน มี 5 ระดับ 5 - มากที่สุด 4 - มาก 3 - ปานกลาง 2 - น้อย 1 - น้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
1. นักเรียนได้รับ แนวคิดและประสบการณ์ใหม่ๆจากการกิจกรรมเพียงใด					
2. นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เพียงใด					
3. นักเรียนคิดว่าการกิจกรรมครั้งนี้ประสบผลสำเร็จเพียงใด					
4. นักเรียนคิดว่าเนื้อหาในการอบรมเหมาะสมกับนักเรียนเพียงใด					
5. นักเรียนคิดว่าวิทยากรที่ให้การอบรมมีความรู้ ความสามารถเพียงใด					
6. นักเรียนคิดว่าควรจัดโครงการนี้อีกในครั้งต่อไปหรือไม่					
7. เวลาที่ใช้ในการอบรมมีความเหมาะสมเพียงใด					
8. สถานที่ที่ใช้ในการอบรมเหมาะสมเพียงใด					
9. การทำกิจกรรมกลุ่มเหมาะสมกับตัวนักเรียนเพียงใด					
10. การฝึกอบรมครั้งนี้สามารถสร้างเจตคติและพฤติกรรมที่ดีขึ้นเพียงใด					

ข้อเสนอแนะ

.....

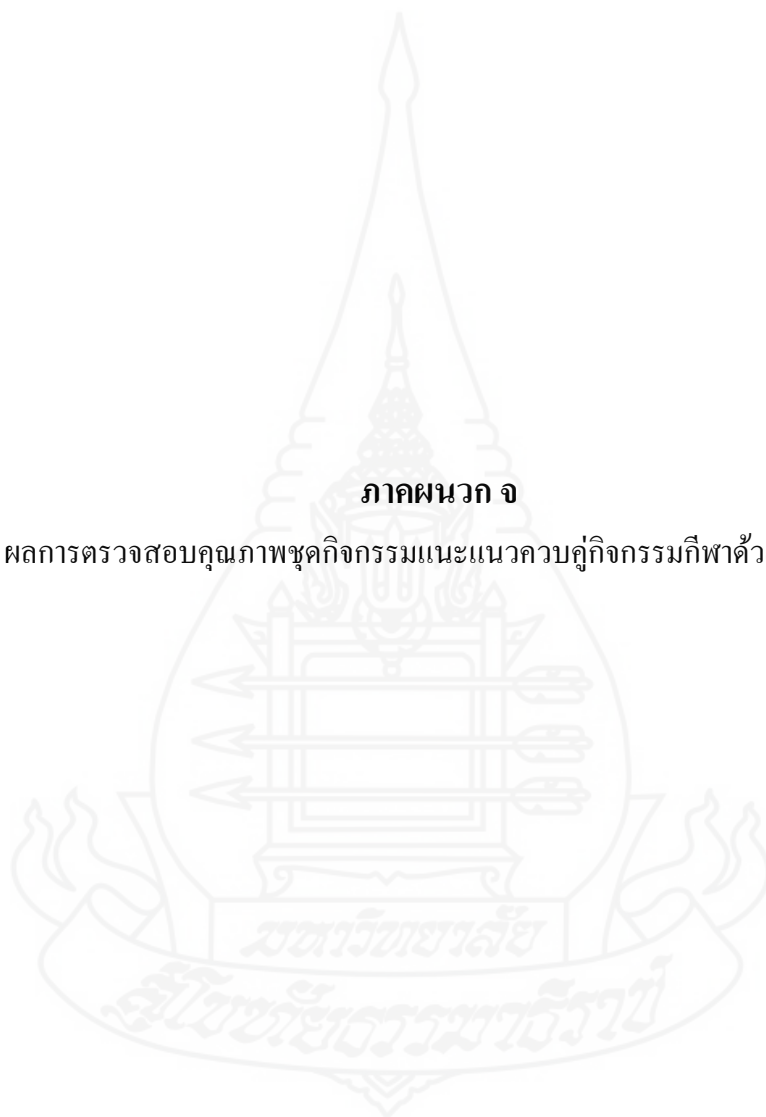
.....

.....

.....

ภาคผนวก จ

ผลการตรวจสอบคุณภาพชุดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กิจกรรมกีฬาด้วยวิธี IOC

การประเมินความตรงเชิงเนื้อหา

ชุดกิจกรรมแนะแนวเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคุมกิจกรรมกีฬาเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

คำชี้แจง ขอความอนุเคราะห์ท่านในการพิจารณาประเมินชุดกิจกรรมแนะแนวเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคุมกิจกรรมกีฬาเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ว่ามีกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเนื้อหามากน้อยเพียงใด โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

+1 หมายถึง ท่านมั่นใจว่าชุดกิจกรรมแนะแนวเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคุมกิจกรรมกีฬาเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นิยามปฏิบัติการ และเนื้อหา

0 หมายถึง ท่านไม่มั่นใจว่าชุดกิจกรรมแนะแนวเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคุมกิจกรรมกีฬาเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นิยามปฏิบัติการ และเนื้อหา

-1 หมายถึง ท่านไม่มั่นใจว่าชุดกิจกรรมแนะแนวเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวควบคุมกิจกรรมกีฬาเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นิยามปฏิบัติการ และเนื้อหา

กิจกรรมที่	จุดประสงค์	ค่า IOC
1. ปฐมนิเทศ	1. เพื่อให้สมาชิกเข้าใจระเบียบ วิธีการ และจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมกิจกรรม 2. เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการเริ่มต้นและ เกิดความคุ้นเคยในระหว่างสมาชิกด้วยกัน	1.00
2. พุดตีมิชซ์ไปกว่าครึ่ง1	1. เพื่อให้สมาชิกกล้าพูด เป็นผู้พูดในสิ่งที่ดี รู้จักการผูกมิตรและการเป็นผู้ฟังที่ดี	0.75

กิจกรรมที่	จุดประสงค์	ค่า IOC
3. พุทธิมีชัย ไปกว่าครึ่ง 2	1.เพื่อให้สมาชิกรู้จักการใช้คำพูดที่จะสร้างมิตรหรือศัตรู รู้ว่า สิ่งใดควรพูดหรือไม่ควรพูด	0.75
4. น้ำผึ้งหยด เดียว	1.เพื่อให้สมาชิกเข้าใจสาเหตุของปัญหาว่าบางครั้งเกิดจากรื่อง เล็กน้อย หากเราไม่รีบแก้ปัญหาอาจจะลุกลามเป็นปัญหาใหญ่ขึ้นได้	0.75
5. ความ สามัคคีทำ ให้เกิดสุข	1.เพื่อให้สมาชิกเข้าใจระเบียบ วิธีการ และจุดมุ่งหมายของการเข้า ร่วมกิจกรรม 2.เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการเริ่มต้นและ เกิดความคุ้นเคยใน ระหว่างสมาชิกด้วยกัน	0.75
6. มองต่าง มุม	1. เพื่อให้สมาชิกเข้าใจถึงมุมมองของคนเรานั้นมีหลายด้านหลายแบบ และหลายมุมมอง ถ้าต่างคนต่างมองเฉพาะที่ตนเห็นว่าถูกแล้ว จะ ก่อให้เกิดปัญหาตามมามากมาย	0.75
7. บังนิม นิเทศ	1. ให้สมาชิกเข้าใจปัญหา สาเหตุ และการแก้ไขปัญหาคำว่าร้าย	0.75

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายสมชาย มะนูน
วัน เดือน ปีเกิด	5 เมษายน 2502
สถานที่เกิด	อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	71 หมู่ 11 ตำบลบางปลากรด อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก 26120
ประวัติการศึกษา	<p>พ.ศ. 2519 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนองครักษ์ จังหวัดนครนายก</p> <p>พ.ศ. 2521 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นต้น ป.กศ. วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา</p> <p>พ.ศ. 2525 การศึกษาระดับบัณฑิต กศ.บ. (เคมี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (บางเขน) กรุงเทพฯ</p> <p>พ.ศ. 2533 นิติศาสตรบัณฑิต น.บ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช นนทบุรี</p>
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง ตำบลบางปลากรด อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก 26120

